

ÍNDEX

1	ASPECTES DE SOSTENIBILITAT AMBIENTAL	5
1.1	DIAGNOSI DEL TERRITORI.....	5
1.1.1	INTRODUCCIÓ	5
1.1.2	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES	9
1.1.2.1	PUNTS FORTS	9
	L'Escala forma part del Parc natural dels Aiguamolls de l'Empordà i limita amb el PEIN del Massís del Montgrí	9
	El Pla General d'Ordenació Urbana aprovat ha apostat per ordenar el desenvolupament caòtic anterior	9
	Ja s'han desenvolupat tot una sèrie d'actuacions previstes que han millorat la situació urbanística del municipi	9
	L'Escala disposa d'un patrimoni protegit molt important	10
1.1.2.2	PUNTS FEBLES.....	10
	L'ocupació del territori és elevada	10
	A partir del 1960 s'ha produït un procés de creixement caòtic i desordenat que ha donat com a conseqüència la fisonomia actual del municipi	10
	La distribució espacial de zones verdes està desequilibrada	11
	Encara no s'ha desenvolupat el Pla Especial d'Empúries.....	11
	La superfície del terme municipal és petita en relació a altres municipis costaners veïns.....	11
	La situació administrativa de Cala Montgó.....	12
1.1.3	OPORTUNITATS	12
	Encara resta més del 50% de la superfície del municipi sense urbanitzar	12
	La nova Llei d'Urbanisme de Catalunya	12
	L'amplitud del parc de segona residència	13
	La tendència a transformar segona residència en primera	13
	A data d'avui resta encara reserva de sòl suficient dins les categories d'urbanitzable programat i no programat per construir els propers anys.....	13
1.1.4	AMENACES	14
	La pressió del sector immobiliari.....	14
	La proposta de carretera a Sant Pere Pescador per Cinc Claus	14
1.2	DIAGNOSI SISTEMES NATURALS I DIVERSITAT BIOLÒGICA	15
1.2.1	ELEMENTS FONAMENTALS	15
1.2.1.1	EL PARC NATURAL DELS AIGUAMOLLS DE L'EMPORDÀ I PEIN DEL MONTGRÍ	17
1.2.1.2	HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI	18
1.2.1.3	INVENTARI DE ZONES HUMIDES	18
1.2.1.4	ITINERARIS SENYALITZATS I ALTRES.....	19
1.2.1.5	SIGNATURA DE LA CARTA DE TOSSA.....	19
1.2.1.6	ESTAT DE CONSERVACIÓ I GESTIÓ DELS CURSOS FLUVIALS. ZONES HUMIDES	20
1.2.1.7	PAISATGE I ELEMENTS PAISATGÍSTICS SINGULARS	20
1.2.1.8	LES COMUNITATS SUBMARINES	21
1.2.1.9	QUALITAT SANITÀRIA DE LES AIGÜES DE BANY	21
1.2.1.10	INFORME COASTWATCH	21
1.2.1.11	AVALUACIÓ DE L'ORDENACIÓ DE LA FRANJA LITORAL (CONCESSIONS A LES PLATGES, BOIES, ESTAT DELS CAMINS DE RONDA, EDIFICACIONS EN LA ZONA MARÍTIMA TERRESTRE)	22
1.2.1.11.1	Camins de ronda.....	22
1.2.1.11.2	Edificacions en la Zona Marítima Terrestre.....	23
1.2.1.12	ASPECTES I IMPACTES SIGNIFICATIUS ASSOCIATS AL SÒL NO URBA	23
1.2.1.12.1	Activitats recreatives	23
1.2.1.13	ALTRES CONSIDERACIONS.....	23
1.2.2	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I FEBLES.....	24
1.2.2.1	PUNTS FORTS	24
	Presència de flora i fauna singular en el municipi dins dels espais del PNAE, àmbit d'influència i altres.....	24
	Les rieres i espais agrícoles adjacents faciliten la connexió biològica.....	25
	Alt potencial turístic dels camins de ronda i itineraris per descobrir l'entorn rural del municipi	25

	Qualitat del medi litoral alta.....	25
1.2.2.2	PUNTS FEBLES.....	26
	Alguns trams de costa presenten impactes sobre la vegetació litoral	26
	El Pla General d'Ordenació Urbana regula laxament els usos en el sòl no urbanitzable.....	26
	Previsió del desplegament del sòl urbanitzable i infraestructures en llocs d'interès natural i paisatgístic	26
	Alta vulnerabilitat en les actuacions sobre el front marítim	27
1.3	DIAGNOSI RISCOS AMBIENTALS.....	27
1.3.1	ELEMENTS SIGNIFICATIUS.....	27
1.3.1.1	RISC D'INCENDI FORESTAL.....	27
1.3.1.2	RISC D'INUNDACIÓ	28
1.3.1.3	RISC GEOLÒGIC.....	29
1.3.2	ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I DELS PUNTS FEBLES	29
1.3.2.1	PUNTS FORTS	29
	S'ha iniciat la realització del Pla Bàsic d'Emergències Municipals de l'Escala.....	29
	En els darrers anys s'han realitzat diverses actuacions per a prevenir els incendis forestals i incrementar la logística disponible en cas d'ocurrència d'un foc	29
1.3.2.2	PUNTS FEBLES.....	30
	L'Escala està situada en una zona d'alt risc d'incendi forestal, segons estableix la normativa vigent, i no disposa d'un pla de prevenció d'incendis.....	30
	La urbanització de Montgó i d'altres properes a zones forestals no disposen dels pertinents plans d'autoprotecció ni han realitzat mesures de prevenció d'incendis.....	30
	La part baixa de Montgó és una zona conflictiva des del punt de vista del risc d'inundació.....	31
	La línia de costa situada entre la punta dels Cinc Sous i la punta del Ferro presenta un risc de despeniment de blocs.....	31
1.4	DIAGNOSI MOBILITAT.....	33
1.4.1	INTRODUCCIÓ	33
1.4.2	ELEMENTS FONAMENTALS	34
1.4.2.1	MOBILITAT OBLIGADA DEL MUNICIPI.....	35
1.4.2.1.1	Mobilitat per motius de Treball.....	37
1.4.2.1.2	Mobilitat per motius d'estudi	37
1.4.2.1.3	Altres elements	38
1.4.3	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES	40
1.4.3.1	PUNTS FORTS	40
	El municipi està elaborant un Pla d'Accessibilitat.....	40
	Dins el nucli antic existeixen diverses zones per a vianants.....	40
	Existeixen diversos itineraris turístics.....	40
	El municipi disposa d'un carril bici que connecta Empúries i l'Escala	41
	Hi ha un projecte d'ampliació dels carrils bici del municipi.....	41
	La mobilitat per motius d'estudi es fa majoritàriament caminant o en transport col·lectiu.....	41
1.4.3.2	PUNTS FEBLES.....	42
	L'índex de motorització de l'Escala és elevat.....	42
	Per a la mobilitat per motius de treball s'utilitza el vehicle privat	42
	El municipi és generador de llocs de treball	43
	Malgrat que l'Escala disposa d'una oferta de transport públic interurbà, hi ha mancances que cal resoldre per garantir un millor servei.....	43
	Hi ha una manca d'aparcament en el nucli antic durant l'estiu	43
	Hi ha un increment de les denúncies per mal estacionament en el període estival	44
	Hi ha un increment del nombre d'accidents a l'estiu i els caps de setmana	44
1.5	DIAGNOSI DE L'AIGUA.....	45
1.5.1	ELEMENTS FONAMENTALS	45
1.5.1.1	ABASTAMENT D'AIGUA.....	45
1.5.1.2	AIGÜES RESIDUALS.....	47
1.5.2	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I FEBLES.....	48
1.5.2.1	PUNTS FORTS	48
	La construcció de l'Estació Depuradora d'Aigües Residuals d'Albons donarà servei a l'Escala en breu	48
1.5.2.2	PUNTS FEBLES.....	49
1.5.2.2.1	ABASTAMENT D'AIGUA	49

	Hi ha zones que no tenen abastament d'aigua potable de la xarxa, tanmateix, hi ha un grau de cobertura del 99% de població	49
	En èpoques de subministrament punta, els dipòsits tenen poca capacitat d'emmagatzematge.....	49
	Hi ha alguna zona amb problemes per servir els hidrants pel dimensionat de les canonades	49
	El rendiment de la xarxa de distribució és millorable	50
	L'aigua presenta concentracions elevades de ferro i manganès, està en estudi la construcció d'una Estació de Tractament d'aigua Potable	50
	No existeixen mesures d'estalvi de l'aigua de manera generalitzada.....	50
	Consum d'aigua creixent al llarg del temps i ratio elevada per habitant de dret, propi d'un municipi turístic	50
	El sector domèstic és el principal consumidor d'aigua.....	51
1.5.2.2.2	AIGÜES RESIDUALS	51
	Existència de zones del municipi sense xarxa de sanejament, previsió de connexió	51
	Presència d'algunes fosses sèptiques per problemes de cota	51
	La xarxa de sanejament és unitària.....	52
	Les aigües residuals s'envien a emissari submarí només amb un desbast de grollers previ	52
1.6	DIAGNOSI CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA	53
1.6.1	ELEMENTS FONAMENTALS	53
1.6.2	DIAGRAMA DE FLUX DE LA CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA	56
1.6.3	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES	57
1.6.3.1	PUNTS FORTS	57
	La qualitat de l'aire a l'Escala és bona	57
	S'està implantant la xarxa local de gas natural	57
	El municipi té una capacitat alta per poder absorbir nous focus emissors de contaminació.....	57
1.6.3.2	PUNTS FEBLES	57
	Les emissions domèstiques tenen un pes específic important pel CO ₂ i SO ₂	57
	El focus emissor més important de contaminants bàsics són els originats pel trànsit rodat	58
	El nivell de control de les emissions dels tubs d'escapament dels vehicles és mínim	58
1.7	DIAGNOSI SOROLL	59
1.7.1	ELEMENTS FONAMENTALS	59
1.7.2	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES	59
1.7.2.1	PUNTS FORTS	59
	Es disposa d'un estudi específic per avaluar nivells sonors dels carrers	59
	El sondeig d'opinió elaborat a l'inici del treball demostra que el soroll no és una problemàtica durant la major part de l'any.....	59
1.7.2.2	PUNTS FEBLES	60
	El municipi no disposa d'una ordenança sobre el soroll	60
	Nivells d'immisió elevats en els principals vials del municipi	60
	Baix control del nivell de soroll del parc de vehicles del municipi.....	60
1.8	DIAGNOSI RESIDUS	61
1.8.1	ELEMENTS FONAMENTALS	61
1.8.1.1	ANÀLISI DE LA GESTIÓ ACTUAL DEL SERVEI DE RECOLLIDA I TRACTAMENT DELS RESIDUS MUNICIPALS	61
1.8.1.2	CIRCUITS DE RECOLLIDA	61
1.8.1.3	TRACTAMENT	62
1.8.1.4	PRESSUPOST	62
1.8.1.5	RECOLLIDA SELECTIVA I DEIXALLERIA	62
1.8.1.5.1	Recuperació de vidre	62
1.8.1.5.2	Recuperació de paper-cartró	63
1.8.1.5.3	Recuperació d'envasos lleugers	63
1.8.1.5.4	Matèria orgànica	64
1.8.1.5.5	Altres recollides	64
1.8.1.5.6	Deixalleria.....	66
1.8.1.6	VALORACIÓ DELS PERCENTATGES DE RECUPERACIÓ	68
1.8.1.7	CAMPANYES DE SENSIBILITZACIÓ	69
1.8.1.8	NETEJA I CONDICIONAMENT DE PLATGES	70
1.8.1.9	PRODUCCIÓ I GESTIÓ DE RUNES DE LA CONSTRUCCIÓ	70
1.8.1.10	RESIDUS INDUSTRIALS	70

1.8.1.10.1	Producció i tipificació dels residus industrials.....	71
1.8.1.10.2	Sistemes de gestió dels residus industrials.....	71
1.8.1.11	RESIDUS SANITARIS.....	71
1.8.1.12	RESIDUS RAMADERS.....	72
1.8.2	ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I FEBLES.....	72
1.8.2.1	PUNTS FORTS.....	72
	El desplegament de contenidors de recollida ordinària és important.....	72
	L'Escala té potencialitat per promocionar la recollida de la fracció orgànica.....	73
	El grau d'utilització de la deixalleria per part de la població és molt elevat.....	73
	La deixalleria es fa càrrec d'alguns residus de comerços i tallers.....	73
	L'Escala té potencialitat per fomentar la recollida selectiva de cartró i vidre en grans productors.....	74
1.8.2.2	PUNTS FEBLES.....	74
	Manca un marc legal municipal de gestió dels residus.....	74
	La distància de transport a l'abocador és molt elevada.....	74
	Les infraestructures per a la recollida selectiva estan poc dimensionades.....	75
	S'està lluny dels objectius desitjats de recollida selectiva.....	75
	No està signat el conveni Ecoembes i Ecovidrio per a la recollida selectiva.....	75
	Manca de campanyes de sensibilització en matèria de residus.....	76
	Problemàtica amb la recollida de mobles i trastos vells i bona acceptació de la recollida de restes vegetals.....	76
	Manca de control sobre el destí de les runes.....	76
	Augment de la producció de residus industrials.....	77
1.9	DIAGNOSI ESTRUCTURA ENERGÈTICA.....	78
1.9.1	ELEMENTS FONAMENTALS.....	78
1.9.1.1	CONSUM ELÈCTRIC MUNICIPAL.....	78
1.9.1.2	IMPLANTACIÓ DE GAS NATURAL EN EL MUNICIPI.....	80
1.9.1.3	GASOS LIQUATS DEL PETROLI (BUTÀ I PROPÀ).....	80
1.9.1.4	CONSUM DE GASOIL C.....	81
1.9.1.5	COMBUSTIBLES LÍQUIDS (GASOLIS I GASOLINES).....	81
1.9.1.6	CONSUM ENERGÈTIC TOTAL DE L'ESCALA.....	82
1.9.2	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES.....	84
1.9.2.1	PUNTS FORTS.....	84
	L'Escala és una zona compatible amb el desenvolupament d'energia eòlica.....	84
	La xarxa de Gas suposarà una millora al municipi.....	84
	El consum final d'energia per càpita pel sector industrial és molt baix.....	85
1.9.2.2	PUNTS FEBLES.....	85
	Consum creixent d'energia amb un gran consumidor: el transport.....	85
	L'Escala té un balanç energètic negatiu.....	85
	L'enllumenat públic, una despesa energètica municipal molt important.....	86
	L'aprofitament de les energies renovables és a l'Escala nul.....	86

1 ASPECTES DE SOSTENIBILITAT AMBIENTAL

1.1 DIAGNOSI DEL TERRITORI

1.1.1 INTRODUCCIÓ

El terme municipal de l'Escala té una superfície de 1640 Ha. El territori municipal és petit en relació als municipis veïns, amb molta llargada de costa (Aprox. 8 Km), però poques platges, situat en un punt estratègic, voltat de les extensions verges del Massís de Montgrí i les platges de Sant Pere Pescador. Estant entre aquests àmbits geogràfics tan oposats té un relleu suau.

Inicia la costa pel sud el promontori de Montgó (96m.) que tanca pel nord la cala homònima (del terme de Torroella) i cau espatat damunt del mar i continua vers ponent primer per un sector escarpat i rocós, amb coves, fins a la punta de la Clota Grossa, que tanca la cala de Riells, el punt més engolfat del sector, a Ponent de la punta hi ha un port esportiu i de pesca. Segueix en direcció Nord la costa molt urbanitzada, fins arribar a la vila de l'Escala, amb el petit port natural o cala encarada al nord quelcom protegida per l'illot dit el Cargol. Comença a les hores la llarga platja del golf de Roses, entre les desembocadures antigues del Ter (Al nord de la vila) i el Fluvià, hi ha les platges de les Muscleres i el promontori on es troba l'antiga ciutat d'Empúries.

Els terrenys situats entre els antics cursos dels rius, actualment convertits en el rec del Molí (antic Ter) i el Riuet (Fluvià) i altres recs i canals drenen aquesta zona; aquestes terres baixes ocupen espais que en alguns indrets havien estat coberts per la mar (l'antic port d'Empúries) o per estanys després omplerts per terres d'al·livió (els estanys de Belcaire i d'Albons arribaven al límit SW del terme). A migdia i llevant els contraforts del massís calcari de Montgrí, divisòria natural entre les dues comarques empordaneses.

Pel que fa al nombre d'habitants cal esmentar que el municipi ha crescut de manera continuada, passant dels 4.737 (1985) als 6.285 habitants (2001). Està previst que aquest creixement de la població continuï durant els propers anys, no tant pel creixement urbanístic previst, sinó bàsicament pel procés de transformació de segona residència en primera.

El municipi de l'Escala forma part del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà al que aporta 104,45 Ha, del total de 4.866 que disposa el Parc. També limita amb el Massís del Montgrí, zona protegida com a espai PEIN.

Entre el 1956, any d'aprovació del primer Pla General d'Ordenació Urbana i el 1985, any en què es va aprovar inicialment el Pla vigent, d'acord amb la legislació vigent d'urbanisme i on es posa fre al procés de construcció caòtica, es produeix el gran procés de creixement urbà i es qualifica sòl com urbà o urbanitzable que es recull al planejament actual. El resultat d'aquest procés és una ciutat dispersa en el territori, poc compacta, sense grans eixos viaris d'ordenació, on predomina l'ús residencial i on és econòmicament inviable la creació de transport públic, el que obliga a una mobilitat basada en els vehicles privats. Els usos comercials i de serveis estan limitats als dos punts de centralitat del municipi: el Casc antic i Riells i és difícil la seva extensió a la resta del municipi. Pel propi procés desordenat de creixement, els solars destinats a equipaments i zones verdes han anat a parar als espais perifèrics dels Plans Parciais i no representen punts de centralitat de les trames urbanes.

El text refós del Pla General d'ordenació urbana vigent, data del 1993 i recull una superfície de sòl no urbanitzable de 849,20 Ha, el 51,57% del total del municipi. La resta de dades d'ordenació es recullen a la taula següent:

Taula 1. Usos reals del sòl del municipi de l'Escala segons el PGO del 1993

	TOTAL	SÒL URBÀ	SÒL URBANITZABLE		SÒL NO URBANITZABLE
			S.U.P	S.U.N.P	
L'ESCALA	1640,85	546,55	64,05	181,05	849,20
%		33,31%	3,90%	11,03%	51,75%

FONT: Dades facilitades per l'Ajuntament. PGO 1993

En relació amb els municipis de la Badia de Roses, les dades corresponents a superfície i densitat de població es recullen al quadre següent:

Taula 2. Comparativa de superfície i densitat de població dels municipis propers

Població	Superfície Km2	Densitat hab/Km2
L'Escala	16,41	382,59
Castelló d'Empúries	42,29	162,76
Sant Pere Pescador	18,47	82,51
Roses	45,91	296,10

FONT: Dades IDESCAT. Anuari estadístic de l'any 2001

Es pot comprovar fàcilment que la superfície reduïda del terme municipal explica la densitat de població obtinguda molt per sobre dels municipis a l'entorn.

No es pot entendre la situació d'ocupació actual del territori sense analitzar la història de l'activitat constructora al municipi a partir de l'any 1960. Quasi a partir del moment en què s'aprova el Pla (en 1.956) comença un procés de construcció caòtica fora de l'àmbit recollit al planejament i que té els seus fonaments en el sistema de propietat del sol rústic del municipi. A l'Escala no hi ha pràcticament grans propietats, tot són petites finques dedicades fonamentalment a la vinya i oliveres, entre 4.000 i 11.000 m2 de superfície. Comença un procés en què un propietari ven la finca per edificar i emparats en Plans Parcials fora de l'àmbit de sol urbà, comencen a sortir cases i blocs aquí i allà, sense cap ordre i per suposat sense cap mena de servei ni obres d'urbanització dels carrers, de fet no hi ha ni carrers clarament delimitats. L'excepció a aquesta norma és la Punta de Montgó, ja que és una única finca, amb un únic propietari i on es fan prèviament les obres d'urbanització i els Camps dels Pilans, on també es porta a terme el procés previ d'urbanització.

El resultat d'aquest procés ha representat que s'han beneficiat de la requalificació dels terrenys la majoria de la població que disposava de propietats i que el capital de treball de les empreses dedicades a la promoció ha estat sempre reduït, amb projectes de petita escala.

El Pla del 1985 i el text refós del 1993, actualment vigent, estan orientats a ordenar tot el que s'ha fet anteriorment, completar les obres d'urbanització no realitzades, ordenar els accessos al municipi, i dotar-se dels equipaments i les zones verdes que

mancaven al creixement anterior. El Pla considera probable que a la fi de les seves previsions s'arribi a una xifra d'habitatges de 18.303 amb una capacitat màxima de 71.381 habitants a l'estiu, el potencial màxim d'habitatges es xifra en 22.879.

Pel que fa a les dotacions de zones verdes cal destacar que al municipi hi ha previst un total de 45,92 Ha dedicades a zona verda en sòl urbà o urbanitzable, desglossades en 21,41 en sol urbà i 24,51 corresponent a sòl urbanitzable. Dins del sòl no urbanitzable cal destacar el Parc litoral les Planasses amb 36,44 Ha i la punta Montgó amb 0,75Ha.

En total es disposarà de 5,15 m² per habitant potencial en sòl urbà i de 4,17 m² per habitant potencial si considerem els espais verds en no urbanitzable, en total tindrem 9,32m² per habitant potencial, quan s'arribin a executar les previsions del Pla.

Des del moment de l'aprovació del text refós s'han realitzat tot un seguit d'actuacions previstes, entre les que destaquem:

Pel que fa a l'estructura viària des de l'inici del Pla General s'ha desenvolupat:

- Asfaltat de l'Av. Montgó
- Rotonda de Camp dels Pilans
- Camí del Pedró
- Av. Girona

S'ha realitzat l'ampliació del Port i la millora dels seus accessos que estava previst al planejament, també s'han realitzat les obres del passeig marítim de Riells, fent-lo per a pas de vianants i segregant la circulació de vehicles a l'Av. de Riells.

De les propostes recollides com a S.U.P. s'han realitzat els següents: Muntanya Rodona, Muntanya Reding (ambdós d'àmbit industrial), Rosa-St. Briu-Termes, Recs-Dunes-Puig, Cossis-Daro-Termes, i Puig Sec-Termes. Resta pendent d'executar la segona fase del P.E. d'Empúries.

De les propostes de S.U.N.P. s'ha avançat el polígon industrial de Rec del Molí i l'Av. Montgó- Port del Rei. També ha començat la tramitació del Golf de Mas Vilanera. No s'ha fet cap actuació en el polígon dedicada a activitats hoteleres.

Resta pendent de realització el corresponent als càmpings de Montgó, també resten pendents els P.E.M.U. de Riells.

Finalment i pel que fa al Patrimoni Cultural i arquitectònic, destaquem que hi ha una sèrie d'edificis i elements protegits pel Planejament que aporten elements molt destacats i valuosos a la història del municipi.

1.1.2 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

1.1.2.1 PUNTS FORTS

L'Escala forma part del Parc natural dels Aiguamolls de l'Empordà i limita amb el PEIN del Massís del Montgrí

El municipi té una part del terme dins de l'espai protegit dels Aiguamolls de l'Empordà i llima amb la zona PEIN del Massís del Montgrí. Aquests espais naturals, sobre tot el primer, representa un gran atractiu per la diversitat i qualitat dels ocells que estan representats, essent una de les zones humides més importants del sud d'Europa. El municipi encara conserva sòl lliure d'edificacions als espais agraris de l'interior, el que podria permetre mantenir una connexió territorial no urbanitzada entre ambdós espais.

El Pla General d'Ordenació Urbana aprovat ha apostat per ordenar el desenvolupament caòtic anterior

El Pla General d'Ordenació urbana té la clara voluntat de dotar al territori agredit pel desenvolupament caòtic anterior de les infraestructures mínimes i les obres d'urbanització necessàries per disposar d'una trama urbana amb continuïtat viària i dotada dels equipaments i zones verdes que completin en el futur la seva estructura urbana.

Ja s'han desenvolupat tot una sèrie d'actuacions previstes que han millorat la situació urbanística del municipi

Actuacions dins de la vialitat com ara l'asfaltat de l'Av. Montgó, Rotonda de Camp dels Pilans, Camí del Pedró o Av. Girona, les obres del passeig marítim de Riells, o les

obres d'ampliació del Port i la millora dels seus accessos, entre d'altres, son actuacions que han ajudat a millorar la situació urbanística del municipi.

L'Escala disposa d'un patrimoni protegit molt important

L'Escala disposa d'un patrimoni històric únic, altament valorat i conegut arreu. El conjunt monumental de les ruïnes d'Empúries és l'únic assentament grec documentat arqueològicament a la Península.. Les ruïnes van ser declarades monument històric - artístic el 1931.

El nucli medieval de Sant Martí d'Empúries, declarat Be Cultural d'Interès Nacional, els monuments existents al Turó d'Empúries, al Turó de les Corts, al nucli urbà de i al nucli de Cinc Claus, completen un patrimoni històric protegit de gran vàlua.

1.1.2.2 PUNTS FEBLES

L'ocupació del territori és elevada

El sistema d'urbanització dispersa que ha estat la base de desenvolupament urbà del municipi ha provocat una elevada ocupació del territori que en aquest moment representa un 37% del territori i que en el moment en què s'esgoti la reserva de sòl urbanitzable no programat arribarà al 48,25%. Tot i que el territori del municipi és més petit que la resta de poblacions veïnes, cal reflexionar sobre quin grau d'ocupació serà admissible en el futur a l'Escala.

A partir del 1960 s'ha produït un procés de creixement caòtic i desordenat que ha donat com a conseqüència la fisonomia actual del municipi

El creixement que es va donar des del 1960 fins al 1985, ha donat com a conseqüència un creixement desordenat i caòtic, sense eixos urbans de referència i sense el referent d'elements singulars del territori o d'equipaments o elements del patrimoni que hagin estat remarcats pel Planejament i hagin servit de punts singulars al voltant dels que s'organitza la trama urbana. A aquest fet cal afegir-li l'ús exclusivament residencial de les urbanitzacions sense zones intercalades de comerç i

serveis que permetrien generar una dinàmica diferent a la residencial de cap de setmana. En conseqüència la fisonomia urbanística de la major part de la superfície del municipi correspon a urbanitzacions residencials que rodegen un nucli més antic al voltant del que es concentren tots els serveis del municipi.

La distribució espacial de zones verdes està desequilibrada

El municipi en conjunt disposa d'una ratio de m²/habitant de zones verdes suficient per complir les condicions recomanades fins i tot amb la població màxima potencial. Malgrat aquest fet positiu la distribució de les zones verdes està desequilibrada entre els diferents barris i urbanitzacions. Podem destacar els problemes del casc antic on hi ha diferents places que es troben majoritàriament pavimentades i on es fa més palesa la manca de zones verdes, a diferenciar de les urbanitzacions, on per la pròpia tipologia de construcció: cases unifamiliars amb parcel·la, les pròpies finques ja disposen de verd, tot i que és de propietat privada.

Encara no s'ha desenvolupat el Pla Especial d'Empúries

Al Pla General vigent es va donar una importància especial a Empúries, es va fixar el perímetre i es va deixar per estudiar amb detall la seva ordenació a un Pla Especial, autoritzant al Pla Especial a alterar les qualificacions provisionals del Pla General. A banda dels problemes derivats del manteniment dels desenvolupaments urbans dins del perímetre hi ha d'altres qüestions importants a estudiar com ara l'accés motoritzat a les ruïnes, la seva pròpia ordenació i eventual creixement, etc. Aquests aspectes afecten a tot l'emplaçament i al seu aprofitament cultural i turístic raó per la que caldria disposar del document d'ordenació que recollís totes les actuacions a realitzar.

La superfície del terme municipal és petita en relació a altres municipis costaners veïns

Analitzant les dades corresponents a superfície total i a densitat mitjana de població, el municipi de l'Escala és el que disposa d'un territori més petit en relació als municipis costaners veïns com Torroella de Montgrí, Roses o Castelló d'Empúries. Això comporta que la densitat mitjana de població sigui notablement més elevada que a la resta dels municipis veïns i de la Comarca.

La situació administrativa de Cala Montgó

La divisió administrativa dels límits territorials entre els municipis de l'Escala i Torroella de Montgrí afecta a un lloc emblemàtic de l'Escala: cal Montgó. Amb els límits actuals la platja i els terrenys que s'estenen a la vall cap el Montgrí pertanyen a Torroella, tot i que els serveis bàsics d'abastament, clavegueram, recollida de residus, neteja de la platja, vigilància, etc., els presta l'Escala ja que per proximitat i comunicacions no tindria sentit que fossin donats per Torroella. Per aquests motius la divisió actual representa una anomalia per a la gestió del territori.

1.1.3 OPORTUNITATS

Encara resta més del 50% de la superfície del municipi sense urbanitzar

Tot i que el municipi té una extensió petita, el 51,75% de la superfície total està qualificat com a sòl no urbanitzable i per tant susceptible d'ésser protegida de la construcció futura. Tot i que l'ocupació de sòl ha estat important la superfície lliure encara té un valor rellevant sobre tot si considerem que encara es conserva la xarxa de recs i terrenys agrícoles que permeten mantenir un corredor no urbanitzat entre els espais naturals actuals.

La nova Llei d'Urbanisme de Catalunya

La nova Llei aposta per un desenvolupament urbanístic sostenible, sobre la base de la utilització racional del territori per tal de comptabilitzar el creixement i el respecte al medi ambient, incidint sobre la gestió correcta i proporcionada dels recursos naturals des de la perspectiva urbana en la generació de residus, la utilització progressiva de les energies renovables i en una política eficient d'estalvi energètic general. Entre d'altres, es recull a l'article 32 la possibilitat de qualificar sol com no urbanitzable per qüestions de sostenibilitat ambiental, el que des del punt de vista ambiental permet incrementar la protecció actual i futura dels terrenys no urbans.

L'amplitud del parc de segona residència

D'acord amb les dades que es disposa, hi ha 9.450 habitatges de segona residència, amb un estat de conservació variable en funció de la seva antiguitat i tasques de conservació realitzades. Donat que es va començar a construir habitatges a partir de l'any 1957 hi ha una part del parc d'habitatges que tenen una antiguitat de més de 40 anys i que de mica en mica s'han començat a renovar. Com que una part molt important es va construir entre els anys 60 i el 70, en els propers deu anys s'estendrà aquesta necessitat de renovació que implica o bé obres de rehabilitació general o bé enderrocar els edificis antics i construir de nous. Tot això suposa reordenar les activitats del sector de la construcció cap a aquestes noves tendències del mercat.

La tendència a transformar segona residència en primera

Tal i com hem plantejat a l'anàlisi del turisme és molt probable que s'incrementi al municipi la població estable que resideix al municipi una part de l'any i que es nodreix de jubilats d'un nivell econòmic elevat. Hi ha una gran quantitat d'habitatges que estan condicionades per a una estança a l'estiu i que cal reformar interiorment instal·lant calefacció, aïllament, etc., per ser utilitzades com a primera residència. Tot això comporta un canvi en la tipologia d'habitatges i les condicions de construcció que s'haurien de recollir a les ordenances d'edificació per facilitar en el futur, aquest ús com a primera residència.

A data d'avui resta encara reserva de sòl suficient dins les categories d'urbanitzable programat i no programat per construir els propers anys

D'acord amb l'evolució de llicències d'edificació tramitades els darrers cinc anys es pot preveure que el municipi disposa de sòl suficient dins les categories d'urbanitzable programat i no programat per mantenir la mateixa activitat els propers vint anys. Aquest fet representa una oportunitat per l'activitat de la construcció que se centra actualment en edificació nova, ocupant espais lliures i que vist el nivell d'ocupació del territori al que s'ha arribat ha de reconvertir-se els propers anys en remodelació d'edificis i construcció dins dels espais urbans ja consolidats. La reserva de sòl qualificat permet que aquesta transició es pugui fer de forma esglaonada.

1.1.4 AMENACES

La pressió del sector immobiliari

Tot i que a l'Escala es disposa encara de terreny qualificat per edificar al ritme actual pels propers 20 anys, és possible que en el moment en què en el futur es proposi la revisió del Pla General actual hi hagi fortes pressions per avançar en la qualificació de nou sòl urbà. En la situació actual de l'Escala això suposaria sobrepassar el límit del 50% de la superfície del territori ocupada i afegir nous problemes als actuals derivats de la dispersió d'habitatges. En el moment que s'abordi la revisió del Pla caldria començar a pensar en la compactació de certes zones, en l'increment de densitat i en trencament de l'especialització funcional que ara té la majoria del municipi.

La proposta de carretera a Sant Pere Pescador per Cinc Claus

Al Pla General es recull la reserva de sòl per a la construcció d'una carretera que ha d'arribar fins a Roses, passant pels municipis de la Badia i que en el tram de l'Escala surt de la carretera d'accés al municipi a l'alçada del desviament cap a Cinc Claus i travessa aquest espai agrícola per enllaçar amb Sant Pere Pescador. La implantació d'aquesta carretera provocaria una afectació molt greu a la integritat del darrer espai amb vàlua agrícola al municipi i significaria l'aparició d'una nova barrera física en una zona molt sensible propera als aiguamolls de l'Empordà.

1.2 DIAGNOSI SISTEMES NATURALS I DIVERSITAT BIOLÒGICA

1.2.1 ELEMENTS FONAMENTALS

Els principals ambients de vegetació i fauna que es troben presents a L'Escala són: a la façana litoral el sector de Montgó a Punta del Bol Roig i el sector de la Platja del Rec fins a la Platja del Riuet; els turons de Mas Vilanera, les Corts i ruïnes d'Empúries i els Aigualeixos entre Sant Martí d'Empúries i Cinclaus.

Les comunitats litorals estan representades per espècies pròpies de penya segats i restes de vegetació psamòfila (de sorral litoral), allà on s'hi poden assentar. Darrera les comunitats de ran de mar s'hi troba una formació arbustiva de garric i romaní que en alguns indrets està coberta en part per pinedes de pi blanc i pi pinyer i per algunes repoblacions de pi pinastre. Al sector de la Platja del Rec fins al Riuet, gràcies a la presència d'un sistema dunar ben desenvolupat, hi ha una mostra de vegetació halòfila, on s'hi poden trobar espècies protegides en l'àmbit del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

Els anomenats turons de l'Escala comprenen vegetació de brolles i llistonars de sòls carbonatats, molt interessants, amb presència d'algunes pinedes esparses que diversifiquen els ambients i ofereixen hàbitats adequats per algunes espècies d'ocells, com ara rapinyaires nocturns i alguns passeriformes.

L'Escala humida -els Aigualeixos- inclou part del terme que es troba dins dels límits del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i que per tant, engloba bona part de vegetació i fauna interessant des del punt de vista biològic, alguna també es troba fora dels terrenys estrictament protegits. En els principals cursos d'aigua s'hi poden veure restes de vegetació de ribera, tot i que un tant escassa, i ben representades les bosquines de tamarí, moltes plantades com a tanques i que constitueixen un recer únic per a la fauna dels ambients humits. En els indrets coberts més o menys constantment per aigua també hi ha comunitats de distinta representació d'helòfits i hidròfits.

Finalment cal nombrar els prats de pastura-dall que es poden inundar part de l'any i que reben el nom de closes. En les zones d'aigua hi ha descrites espècies lligades a aquest medi (peixos, rèptils, amfibis). La zona ha estat descrita ocasionalment com a corredor per a la llúdriga, que utilitza els recs i els ambients agrícoles per a desplaçar-se al llarg de la plana empordanesa.

Cal destacar la presència de sis hàbitats d'interès comunitari al municipi, dos d'ells d'interès prioritari (prats mediterranis rics en anuals basòfils situats al paratge de Mas Vilanera) i una zona humida catalogada, el Riu Vell o Riuet. No s'ha de deixar de mencionar tampoc, a banda de la presència del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, la proximitat de l'espai inclòs al PEIN el Massís del Montgrí, amb un pla especial ja redactat. Ambdós àmbits ofereixen singularitats quan a vegetació i fauna.

En medi no urbanitzat de l'Escala s'hi allotgen diferents activitats lligades poc o molt a aquest àmbit: des d'activitats recreatives com el kàrting o discoteques, fins a allotjament de turisme rural, càmpings de distintes mides i categories, granges (algunes de molt grosses) o una hípica. També hi ha itineraris senyalitzats corresponents al GR -92 i GR-1, una ruta organitzada per l'Ajuntament d'interès cultural i natural i també hi ha la voluntat d'inventariar i recuperar altres camins d'interès agropecuari, antigues vies romanes, ...

El Pla General d'Ordenació Urbana de 1993 classifica els sòls no urbanitzables en quatre categories de regulació, però amb poques restriccions pel que fa als usos permesos. El creixement urbanístic quan a sòl urbanitzable programat i no programat es desplega completant la urbanització del sector meridional de l'Escala, tant sols deixant un espai litoral, entre la punta del Bol Roig a Punta Montgó, lliure.

D'entre el creixement i nous projectes previstos se'n destaca la construcció d'un golf en el paratge del Mas Vilanera de 109ha de superfície i hi ha la previsió de pas d'una carretera enmig de Cinclaus.

El medi marí de l'Escala es caracteritza per la presència de dues tipologies de fons que contenen diferents espècies, els fons tous de sorres i fangs i els fons durs de roques. Dels primers se'n caracteritza l'alguer de *Posidonia oceanica* encara present a Cala Montgó i protegits per normativa i dels segons se'n pot destacar les gorgònies i la mostra de coral·ligen.

La costa rocosa i d'origen calcari té nombrosos sortints i entrants, coves i fissures on s'hi poden apreciar distintes espècies marines, molt apreciades pels submarinistes i pescadors de canya.

El medi marí suporta també moltes activitats de diversa índole: des del bany en les platges de sorra i els diferents usos de temporada (lloguer d'hamaques, patins, quioscos), fins al port pesquer i esportiu (amb lloguer de motos nàutiques, vela, creuers), les zones on es practica el citat submarinisme, la pesca amb fusell, la pesca amb canya, ... També hi ha la previsió de funcionament d'unes gàbies per a l'engreix de llobarros i des de fa pocs anys el Museu d'Empúries oferta la possibilitat de fer immersió sense ampolla sobre l'antic port romà que es troba davant les ruïnes.

El projectat camí de ronda entre el Port de la Clota i Punta Montgó, ajudarà a gaudir d'un dels minsos espais litorals que encara queden a l'Escala sense artificialitzar.

1.2.1.1 EL PARC NATURAL DELS AIGUAMOLLS DE L'EMPORDÀ I PEIN DEL MONTGRÍ

L'Escala hi participa en 104.4ha de l'àmbit de Cinclaus i el riu Vell, de la superfície total que disposa el PNAE, és el segon municipi que hi participa en menys superfície després de Roses. Tampoc té cap espai dins de les reserves naturals integrals.

El municipi pertany al Sector 2 del Parc Natural, concretament al sector c.6 de la Franja de la Platja del Fluvià al riu Vell.

Tot i que no hi pertany cap superfície del terme municipal de l'Escala, no s'ha d'estar d'esmentat, la proximitat de l'espai **PEIN del Montgrí** que es troba formant part de la frontera administrativa amb el terme de Torroella de Montgrí, al sud de la vila.

Cal destacar, entre les mesures de gestió futura del Pla, la proposta d'ampliació de l'espai PEIN a Illes Medes i zones litorals pròximes a Punta Montgó i el Solpatx i els espais marins adjacents a aquests (que ja pertanyen a l'Escala). De fet, aquesta apreciació constata la semblant naturalesa de la costa escalenca, tot i que molt més antropitzada i per tant menys diversificada, amb la del Montgrí.

1.2.1.2 HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI

D'acord amb l'inventari que ha elaborat el Departament de Medi Ambient, tot donant compliment a la Directiva Hàbitats europea, s'han identificat i cartografiat a l'Escala 6 hàbitats naturals d'interès comunitari.

Les comunitats presents són:

- Vegetació anual colonitzadora dels codolars rics en matèria orgànica. Hàbitat No Prioritari. Codi: 1210.
- Jonqueres i herbassars graminoides humits, mediterranis, del Molinio-Holoschoenion. Hàbitat No Prioritari. Codi: 6420.
- Dues comunitats de prats mediterranis rics en anuals basòfils (*Thero-Brachypodietalia*). Hàbitat Prioritari. Codi: 6220.
- Penya-segats de les costes mediterrànies colonitzats per vegetació, amb ensopegueres (*Limonium spp*) endèmiques. Hàbitat No Prioritari. Codi: 1240.
- Herbassars higròfils, tant de marges i vorades com de l'alta muntanya. Hàbitat No Prioritari. Codi: 6430.

Es defineix com a hàbitats naturals d'interès comunitari aquells que compleixin alguna d'aquestes característiques:

- 1) Estan amenaçats de desaparició en la seva àrea de distribució natural en la Unió Europea.
- 2) Tenen una àrea de distribució reduïda a causa de la seva regressió o a causa de tenir una àrea reduïda per pròpia naturalesa.
- 3) Són exemples representatius d'una o diverses de les sis regions biogeogràfiques en què es troba la UE, és a dir l'alpina, l'atlàntica, la boreal, la continental, la macaronèsica i la mediterrània.

1.2.1.3 INVENTARI DE ZONES HUMIDES

En el municipi s'hi troba inventariada la zona humida n°1230300 o el Riu Vell, antiga desembocadura del riu Fluvià. Es localitza a cavall dels municipis de Sant Pere Pescador, l'Armentera i l'Escala, i ocupa una extensió de 16,6 hectàrees. L'inventari ha estat realitzat pel Departament de Medi Ambient amb la voluntat de desenvolupar en el futur una planificació i normativització sectorial. A Catalunya se n'han identificat un

total de 202 i es defineixen com *aquelles unitats ecosistèmiques funcionals que presenten en l'espai i el temps una anomalia hídrica positiva respecte el medi ambient.*

1.2.1.4 ITINERARIS SENYALITZATS I ALTRES

Al llarg i ample de l'Escala i recorren diferents camins i corriols que han estat aprofitats per al disseny d'itineraris senyalitzats.

El més significatiu és potser, quan a la seva longitud i popularitat, el Gran Recorregut 92, un sender de llarga distància que voreja la nostra costa. A l'Escala ressegueix el litoral des de prop de la Torre de Montgó fins al port de la Clota on queda interromput per un tram densament urbanitzat i des de la Platja del Rec fins a Sant Martí d'Empúries, passant per Ca l'Ullal, Ca l'Eugasser, fins a Cinclaus on també discorre el GR-1 que ve de Viladamat. Es troba senyalitzat per les dues línies curtes, blanca i vermella, que es pinten sobre elements naturals (arbres, roques, ...).

Des d'antic coneguts, alguns dels camins de l'Escala formen part dels recorreguts transhumants des d'on transcorrien els ramats procedents dels Pirineus per pasturar durant l'hivern en un lloc prou càlid.

Formen part del patrimoni cultural, els antics camins que comunicaven els masos entre sí, o els nuclis de població. Aquests camins són, per exemple, el camí de les Corts, de Vilanera i Vell d'Empúries. També s'inicien dins del municipi els camins que menen cap al Massís del Montgrí, com ara el de l'Ermita de Palau, o Sant Briu. Tot i que no estan senyalitzats, són camins que actualment estan en ús.

D'altra banda, hi ha un tram de la Via Heràclea, antiga via romana, que travessava el terme.

Amb la voluntat que quedin documentats i proposar-ne la realització d'itineraris de descoberta, s'està portant a cap un inventari d'aquestes vies.

1.2.1.5 SIGNATURA DE LA CARTA DE TOSSA

L'any 1998, l'Ajuntament de l'Escala va signar el document d'adhesió voluntària anomenat la Carta de Tossa. L'objectiu de la *Carta de Tossa* és promoure una gestió sostenible del litoral que faci compatible l'activitat turística amb la protecció de l'entorn. Entre altres coses, pretén crear a la Costa Brava una xarxa verda, que connectarà un seguit d'àrees d'interès natural i paisatgístic que, articulada amb el teixit urbà, conformi

un paisatge harmoniós i de qualitat com a base de l'oferta turística futura a la Costa Brava.

1.2.1.6 ESTAT DE CONSERVACIÓ I GESTIÓ DELS CURSOS FLUVIALS. ZONES HUMIDES

El sector septentrional de l'Escala, està travessat per diferents recs i rieres de diversa entitat com ara el Rec del Molí, el Rec de Sinyana –efluents del Rec del Ter Vell- la riera de les Nietes, la riera de Pelacalç i sense oblidar el Riu Vell o Riuet que fa de límit natural amb Sant Pere Pescador on hi deriven els cursos esmentats.

Tot i que són cursos de caràcter estacional, amb variacions acusades entre èpoques de pluja i sequera, conserven un cabal romanent pràcticament tot l'any.

La zona humida més important a l'Escala es troba en l'àmbit de Cinclaus i Sant Martí d'Empúries. L'estat de conservació de les comunitats incloses dins d'aquest espai és força magre. Bona part de les comunitats descrites estan dins de l'àrea del PNAE. Aquest fet ha comportat un fre a la seva destrucció directa, però malgrat tot, encara són molts els problemes que s'han d'abordar per evitar la gradual però lenta desaparició d'aquestes comunitats naturals, o d'alguns dels elements que hi són presents.

Pel que fa als boscos de ribera, aquests gaire bé han desaparegut de l'àrea d'estudi, ja sigui per aconseguir més espai apte per a l'agricultura, ja sigui per les tasques de neteja de recs i canals, o en el cas concret de l'oms per haver estat afectats per la grafiosi, malaltia que, importada des d'Amèrica del Nord, ha devastat els oms de tota Europa.

1.2.1.7 PAISATGE I ELEMENTS PAISATGÍSTICS SINGULARS

El paisatge de l'Escala es presenta amb un continuum urbà de diferent densitat i tipologia que abraça des de la Platja del Rec fins a la platja de Montgó, amb pocs espais lliures, malgrat l'extensió d'una pineda litoral entre el Bol Roig a Illa Mateua que trenca la uniformitat del front litoral. La part septentrional, des de la Platja del Rec fins al límit amb Sant Pere Pescador, per la desembocadura del Riu Vell, es mostra com un espai costaner força lliure d'alteracions antròpiques, amb platges extenses de sorra fina.

1.2.1.8 LES COMUNITATS SUBMARINES

Pel que fa al besant submarí, aquesta costa escarpada essent de natural calcària ha afavorit la creació de nombroses coves i túnels on s'hi localitzen espècies i comunitats interessants com ara el coral·ligen i les comunitats de coves, també hi trobem nombroses zones amb blocs i molts elements interessants de la fauna submarina, si bé aquelles espècies amb interès comercial han estat molt explotades i es fa difícil veure individus de mida considerable.

En un punt proper a l'illa Mateua hi trobem les restes d'un vaixell enfonsat el Cotentin o Marmoler, que naufragà en aquestes costes el 8 de setembre de 1963, on s'hi practiquen algunes immersions.

1.2.1.9 QUALITAT SANITÀRIA DE LES AIGÜES DE BANY

De les anàlisis que es fan periòdicament a les platges del litoral català, a través del *Programa de vigilància i informació de l'estat de les platges* del Departament de Medi Ambient, s'inclouen en el municipi de l'Escala 5 punts de mostratge en les platges de: Les Muscleres, Moll Grec, del Rec, la Platja i Riells, aquesta darrera, des de l'estiu de 1990, les altres des de 1993 i la del Rec des del 2000.

Del que se'n pot extreure de la valoració d'aquestes dades aportades, és que en general, la qualificació obtinguda és molt bona, excepte per a les platges del Rec i la Platja que sol ser de deficient a moderada, en el primer cas, i de bona a molt bona en el segon.

D'altra banda, un estudi elaborat per la Universitat de Girona i encarregat pel propi Ajuntament de l'Escala l'estiu de 2001, va posar de manifest com la repetició d'unes anàlisis microbiològiques de l'aigua de bany des de la desembocadura del Rec i altres successives fins a la Platja, associaven alts nivells de contaminació en el Rec que també incidien en la Platja, en un descens progressiu a mesura que s'allunyaven del focus per efecte de dilució. Aquesta situació s'ha corregit a l'any 2002.

1.2.1.10 INFORME COASTWATCH

L'informe CoastWatch, que elabora anualment GREENPEACE, amb el suport d'entitats locals que valoren *in situ* els paràmetres avaluats, el coordina al litoral gironí el Museu del Montgrí i del Baix Ter i el porta a terme a l'Escala, una escola municipal.

Per a la temporada 2001 l'índex resultant, l'INCAS, va ser de 5, en una escala que va de 1 a 10 on la màxima puntuació és 10.

Aquest índex tant baix a l'Escala s'explica en part, perquè fins, quasi un 70% de la costa està urbanitzada, i es resten molts punts per aquest aspecte, també per la presència del port, que implica taques d'oli a la bocana i altres.

1.2.1.11 AVALUACIÓ DE L'ORDENACIÓ DE LA FRANJA LITORAL (CONCESSIONS A LES PLATGES, BOIES, ESTAT DELS CAMINS DE RONDA, EDIFICACIONS EN LA ZONA MARÍTIMA TERRESTRE)

D'acord amb el que preveu en el Decret 248/1993, de 28 de setembre, sobre la redacció i l'aprovació dels plans d'ordenació de platges i dels plans d'usos de temporada, els municipis o consells comarcals podran elaborar Plans d'ordenació i Plans d'usos de platges per a regular les infraestructures, activitats i concessions que s'hi desenvolupen de conformitat amb els principis generals d'utilització pública previstos en la legislació vigent.

En aquest sentit, l'Escala redacta anualment el seu Pla d'Usos dels Serveis de Temporada a les platges més concorregudes al seu municipi.

1.2.1.11.1 Camins de ronda

Existeix actualment un camí paral·lel a la costa que discorre entre la Platja del Rec fins a la Platja del Riuet, que es podria considerar com el camí de ronda en aquest tram. És àmpliament freqüentat sobretot a l'època d'estiu, en alguns trams es troba artificialitzat per obra dura.

Encomanat pel Ministeri de Medi Ambient, el Departament de Costes, s'ha redactat el projecte de camí de ronda entre Punta de la Clota i Punta Montgó, que discorre entre aquests dos punts en la majoria de trams més propers a la costa. El recorregut final previst és d'uns 4,5km i es preveu condicionar amb diferents tractaments, el camí i els accessos.

D'altra banda, en la zona de la Torre de Montgó, on hi ha presents uns antics búnquers militars, han estat cedits per part del Ministeri de Defensa al de Medi Ambient, i des de l'Ajuntament s'estan fent passes per aconseguir que aquest espai es

converteixi en un centre d'interpretació del territori i es puguin visitar les instal·lacions militars.

1.2.1.11.2 Edificacions en la Zona Marítima Terrestre

Segons una consulta realitzada al Ministeri de Medi Ambient -al Servei de Costes- els consten tres instal·lacions que figuren en la ZMT en règim de concessions administratives d'ocupació del domini públic marítim-terrestre: una piscina de l'Hotel Voramar, en concessió des de 1959, un escull artificial de la Generalitat de Catalunya des del 1993 i la concessió per a la instal·lació de gàbies flotants per a piscicultura (any 2000), tot i que aquesta última, en comprovacions amb el DARP, no consta que estigui encara en actiu.

1.2.1.12 ASPECTES I IMPACTES SIGNIFICATIUS ASSOCIATS AL SÒL NO URBÀ

1.2.1.12.1 Activitats recreatives

1.2.1.12.1.1 Discoteques

Situades als masos de la Torre Reding i de Can Jepot, des de fa varies temporades, estan funcionant dues discoteques. Hi ha tot al volt un espai condicionat per aparcament.

1.2.1.12.1.2 Kàrting

A l'altre marge de la carretera on hi ha les discoteques, hi ha un espai de kàrting.

1.2.1.12.1.3 Antic abocador

Situat prop de la carretera GI-623, als paratges de Mas Vilanera, hi ha colgat, l'antic dipòsit de residus domèstics de l'Escala, on es mantenien cremant les escombraries durant llargs períodes de temps i fins que l'entrada en vigència de la nova normativa en matèria de residus, va obligar als municipis a disposar el rebuig en abocadors controlats.

1.2.1.13 ALTRES CONSIDERACIONS

És ben evident, que al llarg de tota la costa escalenca, s'hi practiquen tota una sèrie d'activitats lligades amb el medi marí de molt diversa índole. Des del banyisme, fins al

windsurf o la vela, des de la pesca amb canya o les immersions, fins a la pesca comercial o del corall i entre moltes d'altres. Així és difícil que a voltes no apareguin conflictes entre algunes d'aquestes, i més si la pràctica d'unes implica l'abstenció dels altres.

Els usos de dragatge de sorres per a la regeneració de platges o la construcció d'espigons, és una pràctica que pot alterar la dinàmica de corrents marines i d'aportació de sediments, en alguns casos fent estralls en les platges on no es volia actuar. Caldria intervenir tant sols en casos realment necessaris i valorar totes les conseqüències per al litoral en els preceptius estudis d'impacte ambiental.

Els camins de ronda litorals, o passeigs, signifiquen en la majoria dels casos un gran atractiu turístic per als visitants. S'ha de distingir, però, els que són d'obra dura, dels d'urbanisme tou, escollits per a diferents moments del dia, segons s'escaigui. Els camins amb poca intervenció es recomanen en aquells espais on els seus entorns encara es conservin més o menys naturals i els més durs allà on ja estigui més o menys urbanitzat. D'altra banda, s'ha de procurar el seu manteniment i més enllà evitar que el recorregut sigui precís i el trepig no pugui afectar fora del seu àmbit s'hi ha per exemple, vegetació interessant.

1.2.2 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I FEBLES

1.2.2.1 PUNTS FORTS

Presència de flora i fauna singular en el municipi dins dels espais del PNAE, àmbit d'influència i altres

La presència de dos espais inclosos en el PEIN: el Parc Natural dels Aiguamolls de L'Empordà (PNAE) i l'espai del Massís del Montgrí, formant part del terme municipal i limitant amb l'Escala respectivament, indueix la presència de flora i fauna d'especial interès. Sobretot en són representatives les aus, que no entenen de fronteres administratives, són presents també en els àmbits d'influència d'aquests espais protegits, en aquells on encara s'hi poden establir. El catàleg d'hàbitats d'interès comunitari, recull fins a sis comunitats en el municipi i l'inventari de zones humides en destaca el Riu Vell i els seus marges.

Les rieres i espais agrícoles adjacents faciliten la connexió biològica

El sistema de rieres i espais agrícoles de l'Escala es conforma com un territori molt apte per a establir vincles de connectivitat biològica entre els dos espais d'interès natural citats abans, el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i el massís del Montgrí i així entre les conques de dos rius: el Ter i el Fluvià. En aquest sentit és necessari remarcar la importància de conservar la vegetació pròpia de les rieres i marges perquè constitueixen espais de refugi i cria per a la fauna.

Alt potencial turístic dels camins de ronda i itineraris per descobrir l'entorn rural del municipi

En els trams de costa que no han estat fortament urbanitzats, el discurs dels camins de ronda com a vials per al gaudi de l'entorn i del paisatge són sempre àmpliament acceptats i utilitzats pels visitants de la zona i per tant, es valora molt positiu l'adequació del tram entre el Bol Roig i Punta Montgó. Així mateix, d'altres camins i activitats que permetin el descobriment del paisatge del rerepaís amb les múltiples expressions culturals (fonts, masos, molins, ...) també són un potencial turístic per al municipi de l'Escala.

Qualitat del medi litoral alta

La quasi totalitat de les platges de l'Escala presenta una qualitat sanitària bona o molt bona i també es pot demostrar per la consecució de banderes blaves per a les platges principals.

1.2.2.2 PUNTS FEBLES

Alguns trams de costa presenten impactes sobre la vegetació litoral

Les comunitats potser més minvades, per la constant pressió antròpica a la que estan sotmeses, és la vegetació litoral; en les comunitats de duna i rera duna, provocat pel trepig i en alguna zona de brolla per l'abandó de residus. La vegetació al·lòctona, com ara els dits de bruixa, contribueixen també a empobrir el desplegament de la flora pròpia d'aquests espais.

El Pla General d'Ordenació Urbana regula laxament els usos en el sòl no urbanitzable

La classificació del sòl en els espais no urbanitzables es divideix en quatre categories de regulació. Si bé per als terrenys que són àmbit del Parc Natural dels Aiguamolls i per al nucli urbà de Cinclaus, existeix certa protecció i regulació respecte als usos permesos, la resta de categories deixen força oberta la gamma d'activitats i usos permesos: des de l'hoteler, fins als equipaments i infraestructures, passant per a usos propis de les activitats agrícoles o fins a activitats d'oci. Això deixa molt desprotegit el territori i resta molt susceptible de ser atomitzat per manca de criteris més restrictius.

Previsió del desplegament del sòl urbanitzable i infraestructures en llocs d'interès natural i paisatgístic

Les previsions de creixement urbanístic, per la construcció d'un golf en el paratge del Mas Vilanera i la previsió d'una futura carretera que travessaria Cinclaus, s'assenten sobre terrenys d'interès natural i paisatgístic. Es tracta en ambdós casos de terrenys agrícoles molt fèrtils i amb presència de patrimoni arquitectònic. Per l'entorn de Cinclaus s'hi practiquen activitats com el turisme rural, les passejades a cavall o s'hi celebren aplecs populars. Caldrà valorar molt bé la idoneïtat dels projectes per l'impacte que poden suposar per al territori de l'Escala.

Alta vulnerabilitat en les actuacions sobre el front marítim

El front marítim del municipi està altament urbanitzat des de la Platja del Rec fins al Port de la Clota, però encara resten els trams septentrionals i meridional menys alterats i més naturals. La vulnerabilitat d'aquests espais és alta si se succeeixen actuacions del tipus dragats per a la regeneració de platges, espigons, modificació del curs dels recs i altres que alteren la dinàmica de l'aportament de sediments o corrents marines. Qualsevol acció sobre aquest territori hauria de ser curosament estudiada i valorada.

1.3 DIAGNOSI RISCOS AMBIENTALS

1.3.1 ELEMENTS SIGNIFICATIUS

1.3.1.1 RISC D'INCENDI FORESTAL

En relació al risc d'incendi forestal, cal destacar els següents elements fonamentals:

- Segons el *Decret 64/1995, pel qual s'estableixen mesures de prevenció d'incendis forestals*, l'Escala està declarada com a zona d'alt risc d'incendi forestal durant el període comprés entre el 15 de juny i el 15 de setembre.
- En aquest sentit, i segons disposa el mateix decret, l'Escala hauria de tenir un pla de prevenció d'incendis forestals, el qual, una vegada homologat per la Comissió de Protecció Civil de Catalunya, s'hauria d'incloure en el Pla d'actuació municipal (PAM) previst per fer front a possibles emergències (inundacions, incendis, explosions, nevades, etc.). De moment, el municipi no disposa d'un pla de prevenció d'incendis forestals, tot i que durant el primer trimestre d'aquest any s'ha encarregat la seva elaboració.
- En qualsevol cas, l'Ajuntament de l'Escala ha realitzat diverses actuacions en aquesta matèria, com ara la delimitació i creació d'una zona de tallafocs a la part de ponent del terme. A banda d'aquest tallafoc, s'han instal·lat en els darrers anys a l'Escala unes 160 boques d'hidrants distribuïdes arreu del terme municipal
- En relació a les urbanitzacions, no consta en aquests moments que la urbanització de la zona de Montgó, el nucli residencial envoltat de forest més aïllat de la trama

urbana, disposi encara del pertinent Pla d'autoprotecció ni que s'hagin executat les mesures de prevenció que fixa el decret de referència.

- La part de ponent del terme de l'Escala està integrada dins del perímetre de protecció prioritària (PPP) de l'espai natural del Montgrí-Muntanya Gran, fet que comporta que cal garantir unes determinades normes de prevenció d'incendis forestals.
- En el període 1990-2001 s'han iniciat al terme municipal de l'Escala un total d'onze incendis forestals, que han afectat a poc més d'una hectàrea de superfície (1,18 ha), de les quals 0,91 ha corresponien a terrenys no arbrats i 0,26 ha a terrenys arbrats. En termes generals, la incidència dels incendis forestals durant el període de referència es pot considerar com a molt baix, atès que ha afectat només el 0,25% del terme municipal.
- En relació a les causes que han provocat aquests incendis, cal anotar que la majoria dels focs registrats són productes de negligències (55%), mentre que un 18% han estat intencionats i el 27% tenen causes desconegudes.

1.3.1.2 RISC D'INUNDACIÓ

- Una part important del terme de l'Escala, que coincideix majoritàriament amb les zones no urbanitzades situades a l'entorn dels recs i d'altres cursos d'aigua, està considerada com a zona potencialment inundable. Hi ha dos espais, però, que estan dins de la trama urbana.
- L'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) considera com a punt conflictiu des del punt de vista del risc d'inundació la part baixa de Montgó, situada en la confluència de l'Avinguda Montgó i els carrers Fondo, dels Termes i de la Punxa.
- El torrent de les Reimeres, que baixa de la muntanya de Montgó i travessa els cànpiings de Montgó i Paradís, suposa un risc d'inundació per aquestes instal·lacions turístiques. Actualment, l'ACA hi està realitzant una actuació de canalització.

1.3.1.3 RISC GEOLÒGIC

- La línia de costa que hi ha entre la punta dels Cinc Sous i la punta del Ferro, formada per pronunciats penya-segats, presenta un risc geològic associat al despreniment de blocs de materials.

1.3.2 ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I DELS PUNTS FEBLES

1.3.2.1 PUNTS FORTS

S'ha iniciat la realització del Pla Bàsic d'Emergències Municipals de l'Escala

Durant el mes d'octubre de 2002, s'ha començat a elaborar el Pla Bàsic d'Emergències Municipals de l'Escala. Amb aquest pla, que és un requisit obligatori per als municipis turístics, es pretén analitzar quins són els riscos que poden afectar al terme de l'Escala (incendis forestals, inundacions, despreniments, activitats, transports de mercaderies perilloses, etc.), i determinar els protocols d'actuació en cas d'ocurrència de qualsevol dels supòsits contemplats en el pla.

En els darrers anys s'han realitzat diverses actuacions per a prevenir els incendis forestals i incrementar la logística disponible en cas d'ocurrència d'un foc

Malgrat que l'Ajuntament de l'Escala no disposa d'un pla de prevenció d'incendis forestals, en els darrers anys ha realitzat diverses actuacions encaminades precisament a la prevenció d'aquest risc i a l'actuació en cas d'ocurrència d'un determinat foc. En concret, s'ha creat una zona de tallafocs a la part de ponent del terme, integrada per tres franges: una compresa entre el carrer del Cossis i les Sorres de Can Català, una altra entre Palau i Mas Cortal Gran, i una tercera entre Palau i els Garrofers.

A banda d'aquest tallafoc, s'han instal·lat en els darrers anys a l'Escala unes 160 boques d'hidrants distribuïdes arreu del terme municipal, pensades per a què els equips d'emergències puguin fer ús de l'aigua necessària en les tasques d'extinció d'incendis.

Finalment, també cal destacar que s'ha creat a l'Escala una Junta d'Aigua per a casos d'emergència i que existeix un acord entre l'Ajuntament i determinades empreses del municipi per a la cessió de maquinària en cas d'incendi.

1.3.2.2 PUNTS FEBLES

L'Escala està situada en una zona d'alt risc d'incendi forestal, segons estableix la normativa vigent, i no disposa d'un pla de prevenció d'incendis

Segons el Decret 64/1995, el terme de l'Escala està situat dins d'una zona d'alt risc d'incendi forestal entre el 15 de juny i el 15 de setembre. Segons la mateixa normativa, l'Escala hauria de disposar en aquests moments d'un pla de prevenció d'incendis forestals, un instrument clau que conté el conjunt de previsions i mesures que cal prendre per a reduir les possibles causes dels incendis, limitar-ne els efectes i facilitar-ne l'extinció.

Actualment, l'Escala no disposa del pertinent pla de prevenció d'incendis forestals, de manera que el municipi no té cap eina que planifiqui i programi les actuacions de prevenció que cal fer (establiment de les zones de seguretat, establiment de les zones de protecció, obertura de noves pistes forestals, instal·lació d'hidrants d'aigua, senyalització preventiva, etc.), ni que indiqui com actuar en cas que es produeixi un incendi.

La urbanització de Montgó i d'altres properes a zones forestals no disposen dels pertinents plans d'autoprotecció ni han realitzat mesures de prevenció d'incendis

Segons l'article 2 del Decret 64/1995, les urbanitzacions aïllades i situades a menys de 500 metres de terrenys forestals, han de disposar d'una zona de protecció¹ de 25

---

¹ Zona de protecció: és una franja de terreny permanentment lliure de vegetació baixa i arbustiva, amb la massa forestal aclarida (densitat d'arbres adults inferior a 150 peus/ha, amb una distribució homogènia sobre el terreny), les branques baixes esporgades, i neta de vegetació seca i morta durant l'època de màxim risc d'incendi, així com de qualsevol mena de residu vegetal o d'altre tipus que pugui afavorir la propagació del foc.

metres d'amplada a comptar des del perímetre exterior, han de mantenir els vials, les zones d'accés i les cunetes netes de vegetació seca, han d'elaborar un pla d'autoprotecció (PAU²) que s'haurà d'incorporar al pla municipal d'actuació, i disposar d'una xarxa d'hidrants d'incendi de 100 mm de diàmetre”.

En aquest sentit, la urbanització de la muntanya de Montgó, que està ubicada al bell mig d'una zona de pinedes, i altres urbanitzacions properes a zones forestals, com és el cas de Puig Sec o el Riells de Dalt, no disposen dels pertinents PAU i tampoc s'hi ha fet actuacions de prevenció d'incendis forestals. Cal tenir en compte que la vegetació forestal de la zona de Montgó, del Salpatx o de les Terroges, en contacte amb diverses urbanitzacions de l'Escala, està integrada per vegetació propensa a cremar-se i que propaga molt ràpidament el foc, com són les pinedes i les brolles arbustives, de manera que el risc d'incendi és realment elevat.

La part baixa de Montgó és una zona conflictiva des del punt de vista del risc d'inundació

Segons l'estudi realitzat per l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) amb la finalitat de definir el pla especial contra les inundacions (INUNCAT), a l'Escala hi ha un punt especialment conflictiu des del punt de vista del risc d'inundació, que es troba a la part baixa de Montgó, darrera la cala. En aquest espai, en cas de pluja, s'hi acostuma a acumular l'aigua que baixa de Montgó i de les Sorres d'en Català, inundant els baixos dels edificis.

La línia de costa situada entre la punta dels Cinc Sous i la punta del Ferro presenta un risc de despreniment de blocs

La línia de costa que hi ha entre la punta dels Cinc Sous i la punta del Ferro, formada per pronunciats penya-segats, presenta un risc geològic associat al despreniment de blocs de materials.

Si bé s'aprecien nombrosos despreniments al llarg de la franja de costa esmentada, és especialment significatiu el despreniment de materials que s'ha produït a les proximitats de l'illa Mateua, que ha desplaçat blocs d'extraordinàries dimensions.

Aquesta situació d'inestabilitat, fruit de la dinàmica de la línia litoral, suposa un cert risc per a les persones, tant per aquelles que puguin gaudir dels espais que hi ha sota els penya-segats (platgetes, zones de bany, etc.) com per aquelles persones que puguin aproximar-se en excés als límits superiors dels penya-segats. En aquest sentit, no s'ha

² L'elaboració d'un PAU es detalla en la Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya.

detectat la presència de senyalització informativa en relació al perill de desprendiment de blocs, llevat d'una senyalització provisional a l'entorn del desprendiment que hi ha al davant d'illa Mateua.

1.4 DIAGNOSI MOBILITAT

1.4.1 INTRODUCCIÓ

El model de desenvolupament territorial generalitzat al món occidental des dels anys cinquanta es fonamenta en el funcionament lliure del mercat del sòl i, en conseqüència es caracteritza per un consum extensiu del territori, amb molt espai ocupat amb baixes densitats, com si fos un recurs il·limitat; i en la segregació en l'espai de les diferents activitats i funcions urbanes.

Tanmateix, ja fa alguns anys que s'estan posant en evidència els costos socials i ambientals que es deriven a mig i llarg termini d'aquest model de desenvolupament consum de sòl, aigua i energies no renovables, impactes en el medi ambient, pèrdua de patrimoni natural, segregació social, sinó que comprometen els recursos pel desenvolupament de les generacions futures.

Una de les característiques del model de desenvolupament basat en el consum extensiu del territori és la creixent necessitat de desplaçament de les persones i les mercaderies sobre el territori. La combinació de l'ús extensiu del territori i de la segregació de les funcions urbanes resulta en la dissociació i dispersió de la població i les activitats productives sobre territoris més extensos.

La creixent distància, la diversitat de recorreguts i les baixes densitats tant en origen com en destinació impossibiliten que aquesta mobilitat pugui ser servida per mitjans de transport col·lectiu i exigeix l'ús del vehicle privat. I no només és que gairebé tota la inversió és destini a la construcció d'infraestructures viaries negligint el transport públic, és que el model de mobilitat que genera aquesta disposició de les activitats no pot ser servida per sistemes de transport col·lectiu:

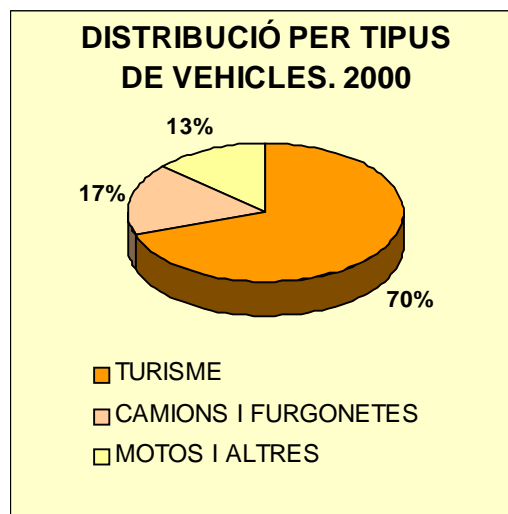
- D'una banda per la diversitat de recorreguts entre molts orígens i moltes destinacions dins d'àrees molt extenses genera volums massa petits per a cada ruta.
- De l'altra, la baixa densitat i gran capil·laritat de la xarxa viària en urbanitzacions i espais productius impedeix la proximitat de les estacions i parades a tots orígens i destinacions finals dels desplaçaments.

En definitiva, es tracta del model de desenvolupament territorial del cotxe, on totes les activitats i funcions urbanes es disposen en funció de l'accés amb aquest mitjà de transport:: urbanitzacions de baixa densitat.

Per tant, el model de mobilitat i transport i el model de desenvolupament són indestriables: per la qual cosa no pot existir una política territorial que no tingui com a element central un model de mobilitat, de la mateixa manera que qualsevol política de mobilitat ha d'estar integrada i formar part d'una política d'ordenació del territori.

1.4.2 ELEMENTS FONAMENTALS

L'any 2000 a la comarca de l'Alt Empordà hi havia un total de 82.833 vehicles, dels quals 5.128 (6,19%) corresponen l'Escala.

Com podem observar en la següent taula, l'increment de vehicles en el municipi ha estat superior a la resta de la comarca. Arribant a un valor de l'índex de motorització dels més elevats de Catalunya (valor mig de 666,70 l'any 2000).

Taula 3. Comparatiu de l'índex de motorització del municipi de l'Escala i la comarca

	1991	2000	INCREMENT
L'ESCALA	657,40	865,34	207,94
ALT EMPORDÀ	653,34	840,89	187,55

1.4.2.1 MOBILITAT OBLIGADA DEL MUNICIPI

Les dades referents a la mobilitat obligada amb origen i destí a l'Escala corresponen a l'enquesta sobre mobilitat obligada realitzada per la Direcció General de Transports de la Generalitat de Catalunya de l'any 1.996.

A l'Escala es realitzen un total de 3.760 desplaçaments diaris, per mobilitat obligada (treball o estudi) amb origen o destinació el seu terme municipal.

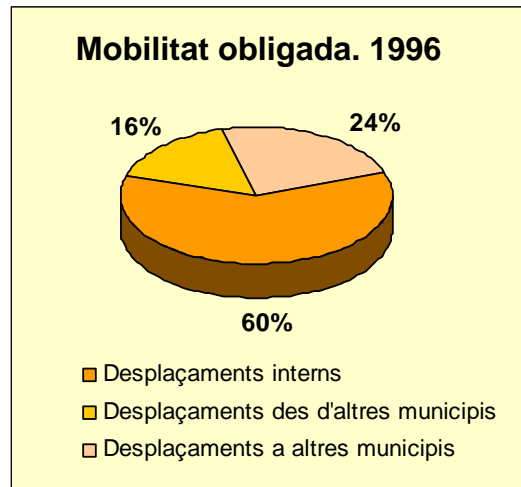
- Dels desplaçaments amb origen l'Escala, 3.156 diaris, el 71,80% (2.266 viatges) són desplaçaments interiors.
- La resta de desplaçaments amb origen al municipi i destí altres municipis representen el 28,205 (890 viatges). Els punts de destí més importants són: Torroella de Montgrí, Girona, Barcelona i Figueres, per aquest ordre.
- Pel que fa als viatges amb origen altres poblacions i destí l'Escala, puja a la xifra de 604 viatges, essent les poblacions d'origen més importants Torroella de Montgrí, Figueres, Albons i Girona.

Taula 4. Quadre resum dels desplaçaments totals del municipi

	Mitjans de Transport			Total
	Col·lectiu	Individual	Altres	
Desplaçaments interns	116	1.173	977	2.266
Desplaçaments des d'altres municipis	73	530	1	604
Desplaçaments a altres municipis	262	622	6	890
				3.760

FONT: IDESCAT. 1996

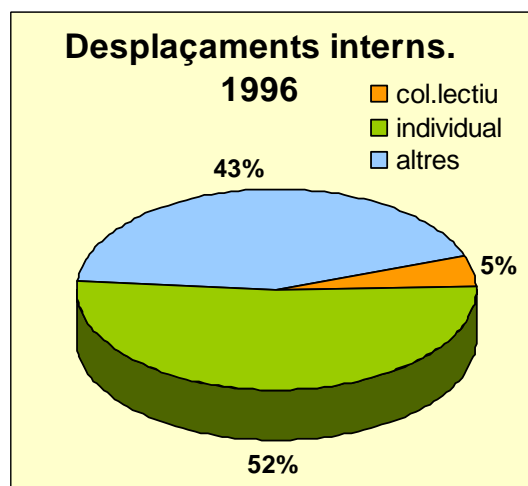
Gràfic 1. Distribució dels desplaçaments totals dels municipis

Repartiment Modal de la mobilitat interna del municipi

El repartiment modal el fem en funció del tipus de transport, com es pot observar en el gràfic quasi el 52% dels transports interns es fa en vehicles individuals. Enfront d'un 43% que el podem catalogar com desplaçaments a peu i un 5% de transport urbà

Gràfic 2. Desplaçaments interns en funció del tipus de transports

1.4.2.1.1 Mobilitat per motius de Treball

Els desplaçaments per motius de treball amb origen l'Escala sumen un total de 2.045 viatges, dels que un 75,60% (1.546 viatges) corresponen a desplaçaments interiors i la resta, el 24,40% (499 viatges) són desplaçaments a altres municipis. Girona, Barcelona, Figueres i Torroella de Montgrí, són per ordre les destinacions més freqüents de treball, amb un total de 258 desplaçaments el que representa un 51,70%. Per altra banda, d'entrada al municipi, els orígens més importants corresponen a Figueres, Torroella de Montgrí, Albons, Girona, Bellcaire d'Empordà i Barcelona amb un total de 260 desplaçaments sobre un total de 604 viatges amb destí l'Escala, el que representa un 49,33%.

El municipi és més generador de llocs de treball que residencial (per cada 1 que surt entren 1,06 persones).

La mobilitat interior es realitza majoritàriament en cotxe privat, amb un 64,36% dels desplaçaments, a peu en un 34,93% dels casos i en transport col·lectiu en un 00,71%.

Pel que fa a la mobilitat amb origen l'Escala i destí altres municipis es fa en un 94,99% en vehicle privat i en un 5,01% en transport col·lectiu.

Pel que fa als desplaçaments amb destí l'Escala, un 95,64% es fa en vehicle privat i un 4,36% en transport col·lectiu.

De les línies de transport públic existent podem comprovar, que de tots els municipis esmentats, excepte Albons tenen connexió amb l'Escala i que per tant hi ha la possibilitat de realitzar el desplaçament amb aquest tipus de transport.

La freqüència de pas de les diferents línies de transport públic és molt escassa i no permet una adaptabilitat per cobrir les necessitats de les persones.

1.4.2.1.2 Mobilitat per motius d'estudi

Els desplaçaments per motius d'estudi amb origen l'Escala sumen un total de 1.111 viatges, dels que un 64,81% (720 viatges) corresponen a desplaçaments interiors i la resta, el 35,19% (391 viatges) són desplaçaments a altres municipis. Torroella de Montgrí, Girona, Barcelona, i Figueres, són per ordre les destinacions més freqüents de treball, amb un total de 325 desplaçaments el que representa un 83,12%. Per altra banda, d'entrada al municipi, els orígens més importants corresponen a Torroella de

Montgrí, Albons, Bellcaire d'Empordà i Viladamat amb un total de 55 desplaçaments, sobre un total de 77 el que representa un 71,42%.

La mobilitat interior es realitza majoritàriament a peu, amb un 60,69% dels desplaçaments, en vehicle privat en un 24,72% dels casos i en transport col·lectiu en un 14,58%.

Pel que fa a la mobilitat amb origen l'Escala i destí altres municipis es fa en un 60,61% en transport col·lectiu, en un 37,85% en vehicle privat i en un 1,53% caminant.

Pel que fa als desplaçaments amb destí l'Escala, un 66,23% en transport col·lectiu i un 33,77% es fa en vehicle privat.

Les destinacions més freqüents de sortida del municipi són: Torroella de Montgrí i Girona amb un total de 235 desplaçaments el que representa un 60,10%. Per altra banda, d'entrada al municipi, els orígens més importants és donen amb Torroella de Montgrí, Albons i Bellcaire d'Empordà amb un total de 49 desplaçaments, el que representa un 63,63%.

De les línies de transport públic existent podem veure, que tots els municipis esmentats, excepte Albons tenen connexió amb l'Escala i que per tant hi ha la possibilitat de realitzar el desplaçament en transport públic.

1.4.2.1.3 Altres elements

Al municipi de l'Escala el transport públic està cobert per tres línies interurbanes d'autobusos, que explota l'operador Sarfa i que el comuniquen amb Barcelona, Girona i Figueres.

El terme municipal és relativament ampli, amb zones residencials disperses. En aquest context l'espai deixat al vianant per als seus desplaçaments a peu es veu reduït a la mínima expressió. El resultat, és unes voreres, estretes i amb baixa utilització. La dispersió dels nuclis i les llargues distàncies, no faciliten la mobilitat a peu interna del municipi.

La xarxa de carreteres d'entrada al municipi està composta pels eixos: Gi-623 d'Orrriols a l'Escala, Gi-632 (Gi-640-TM Ullà)- L'escala. Podem resumir tres accessos principals al municipi que són l'accés nord nucli antic (ctra. Gi-630), l'accés sud nucli Riells i finalment l'accés sud (Riells de dalt, Puig Sec i Montgó).

En el municipi a l'actualitat existeix un tram de carril bici en el vial que comunica l'Escala amb Empúries. Aquest carril està destinat a un ús lúdic de la bicicleta, no com mitjà de transport per a la gent del municipi, ja que no té connexions que ho facilitin. Per altra banda l'Ajuntament ja té planificada la construcció d'una primera fase de carril bici que uniria la carretera d'Empúries fins l'antic cementiri. Un cop s'executi aquesta primera fase se'n volen desenvolupar dues més.

Un altre aspecte important és l'aparcament en el municipi. Durant l'hivern l'oferta és suficient per cobrir les necessitats dels residents de l'Escala, inclosa la zona més conflictiva del municipi (nucli antic). En canvi durant el període estival i, degut a l'increment de població del municipi, arribant a 55.000 habitants³, l'oferta d'aparcaments no és suficient per poder assumir la demanda generada. Aquest fet comporta un increment molt elevat pel que fa al número de denúncies produïdes per mal estacionament.

Un altre aspecte rellevant que comporta l'increment de visitants durant l'estiu és l'increment de l'accidentalitat en el municipi, arribant al màxim anual durant el mes d'agost (33 accidents l'any 2001). El carrer amb major accidentalitat del municipi és l'Av. Girona (19 accidents l'any 2001).

---

³ Estimació pròpia de la població del 2.000.

1.4.3 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

1.4.3.1 PUNTS FORTS

El municipi està elaborant un Pla d'Accessibilitat

L'ajuntament del municipi està elaborant un Pla d'Accessibilitat a la Via Pública. Aquest pla pretén reduir les mancances existents en el nucli antic (voreres estretes amb obstacles) i obrir aquest nucli als residents del municipi. Un altre aspecte que l'estudi contempla és una millora de l'adaptabilitat de les platges del municipi (incrementant les zones d'aparcament per minusvàlids, dutxes adaptades, etc.)

Dins el nucli antic existeixen diverses zones per a vianants

El municipi a l'actualitat ja disposa de diversos carrers per a vianants dins del nucli antic. Es tracta del camp en què s'han dut més iniciatives per dissuadir l'ús del vehicle privat, de forma indirecta. Aquestes actuacions (Transformació d'espais de circulació de vehicles a illes de vianants) incideixen alhora en la qualitat dels espais urbans i en la mobilitat, dissuadint de l'ús del cotxe i afavorint els desplaçaments a peu o en bicicleta.

Existeixen diversos itineraris turístics

El municipi de l'Escala, des de l'any 1999 disposa de tres rutes (ruta blava, ruta verda,...) que pretenen fomentar i donar a conèixer a tots els visitants el patrimoni local més interessant i el signes d'identitat de la vila.

El municipi també té dissenyat un projecte per establir una sèrie d'itineraris per a vianants pel poble de l'Escala aptes per a la població invident, però no exclouent a la resta de la població del municipi. Aquests itineraris volen desenvolupar una didàctica multisensorial basada en: la humitat relativa de l'aire, diferents olors (flors, fleques,...).

El municipi disposa d'un carril bici que connecta Empúries i l'Escala

En el municipi a l'actualitat existeix un tram de carril bici en el vial que comunica l'Escala amb Empúries. Aquest carril està destinat a un ús lúdic de la bicicleta, no com mitjà de transport per a la gent del municipi, ja que no té connexions que ho facilitin.

Hi ha un projecte d'ampliació dels carrils bici del municipi

Desenvolupar l'ús de la bicicleta com a mode de transport respectuós amb el medi ambient. L'ajuntament ja té dissenyats i valorats els primers projectes de carril bici en el municipi que juntament amb el que ja existeix poden servir d'inici per desenvolupar una xarxa de carril bici que permeti el desplaçament pel municipi amb major seguretat

La mobilitat per motius d'estudi es fa majoritàriament caminant o en transport col·lectiu

A la taula següent podem constatar que els desplaçaments interiors es fan majoritàriament caminant, seguits del cotxe privat i el transport col·lectiu.

Taula 5. Mobilitat interna per motius d'estudi

	COL-LECTIU *	INDIVIDUAL	ALTRES	TOTAL
Desplaçaments interns	105	178	437	720
%	14,58%	24,72%	61,00%	100%

* A l'IES l'Escala el transport col·lectiu dels alumnes de l'ESO actualment és gratuït però el dels alumnes de batxillerat no.

Pel que fa a la mobilitat externa es realitza majoritàriament en transport col·lectiu, seguit dels desplaçaments en vehicle privat i dels desplaçaments a peu.

Taula 6. Mobilitat externa per motius d'estudi

	COL-LECTIU *	INDIVIDUAL	ALTRES	TOTAL
Desplaçaments interns	237	148	6	391
%	60,61%	37,85%	1,53%	100%

Considerant el total de desplaçaments per motiu d'estudi, 443 es fan caminant (39,87%), 342 en transport col·lectiu (30,78%) i 326 en cotxe privat (29,34%).

1.4.3.2 PUNTS FEBLES

L'índex de motorització de l'Escala és elevat

El municipi de l'Escala té un índex de motorització elevat, 865,34 vehicles /1.000 hab. en comparació amb la resta de la comarca, 840,89 vehicles /1.000 hab.. Aquesta mateixa comparació amb la mitjana de Catalunya, 666,70 vehicles /1.000 hab fa palesa la diferencia de casi un 30% sobre la resta de Catalunya.

Per a la mobilitat per motius de treball s'utilitza el vehicle privat

L'ús elevat del vehicle privat en la mobilitat per motius de treball es pot constatar, analitzant els desplaçaments amb origen el municipi.

La mobilitat interna per motius de treball és de 1.546 desplaçaments (68,23% dels moviments interns) i la podem resumir segons el següent quadre:

Taula 7. Mobilitat interna per motius de treball

	COL-LECTIU	INDIVIDUAL	ALTRES	TOTAL
Desplaçaments interns	11	995	540	1546
%	0,71%	64,36%	34,93%	100%

Pel que fa a la mobilitat externa les dades són les següents:

Taula 8. Mobilitat externa per motius de treball

	COL·LECTIU	INDIVIDUAL	ALTRES	TOTAL
Desplaçaments externs	25	474	0	499
%	5,01%	94,99%	0.00%	100%

Considerant el total de moviments, 1.469 desplaçaments es realitzen en vehicle privat (71,84%), 540 caminant (26,41%) i 36 en transport col·lectiu (1,76%).

El municipi és generador de llocs de treball

L'estructura econòmica del municipi provoca una atracció exterior de la mà d'obra d'altres municipis, tenint un balanç bastant equilibrat, però alhora generador de llocs de treball. Aquest fet provoca que la mobilitat per motius de treball sigui més important d'entrada que de sortida del municipi. El municipi és més generador de llocs de treball que residencial (per cada 1 que surt entren 1,06 persones).

Malgrat que l'Escala disposa d'una oferta de transport públic interurbà, hi ha mancances que cal resoldre per garantir un millor servei

L'oferta d'accessibilitat al municipi pel que fa al transport públic, es cobreix amb l'operador Sarfa que oferta les tres línies d'autobús interurbà existents en el municipi. L'accessibilitat des d'algunes zones residencials del municipi, fins a la plaça de les Escoles, lloc d'ubicació de la parada d'Origen / Fi de les diferents línies del municipi, s'ha de fer en transport privat, a causa de la seva distància, fet que fomenta el transport privat fins el destí final enlloc de la utilització del transport públic.

Hi ha una manca d'aparcament en el nucli antic durant l'estiu

L'increment de la població, per motius turístics, durant el període estival, fan que els llocs d'aparcament situats en el nucli antic del municipi no puguin absorbir la demanda generada.

Hi ha un increment de les denúncies per mal estacionament en el període estival

La manca d'estacionament en les zones més cèntriques del municipi (nucli antic) produeixen que les denúncies en el període estival augmentin proporcionalment a l'increment de població que hi ha en el municipi (ambdues és multipliquen aproximadament per deu). Dins de les denúncies de mal estacionament podem destacar com les més habituals les d'estacionament en zones de càrrega i descàrrega (1.314 denúncies) que representen el 30% de les denúncies corresponents a l'any 2001.

Hi ha un increment del nombre d'accidents a l'estiu i els caps de setmana

El número d'accidents del municipi s'incrementen molt durant el període estival, arribant a un terme mitjà durant el mes d'agost de 30 accidents, en els últims tres anys. Aquest increment de l'accidentalitat be donat sobretot per l'increment de població, que a part de produir un increment de la intensitat del trànsit, també provoca un increment de la circulació de vianants. Aquest increment d'ambdós factors juntament a la característica urbanística de la zona del nucli antic, provoca l'increment d'accidents al municipi.

1.5 DIAGNOSI DE L'AIGUA

1.5.1 ELEMENTS FONAMENTALS

Actualment, és l'empresa SOREA la responsable de la captació, subministrament, lectura i facturació així com els corresponents manteniments en el circuit d'abastament d'aigua, en règim d'arrendament de serveis personals, és a dir, la titularitat de les instal·lacions és de l'Ajuntament i és aquest qui ha de preveure'n les inversions.

La xarxa de sanejament de l'Escala està constituïda per una xarxa en baixa o per gravetat i una xarxa en alta o impulsada. L'explotació i el manteniment de la xarxa en alta correspon a SEARSA (*Sociedad de Explotación de Aguas Residuales, SA*) i en baixa la porta a terme l'Ajuntament.

1.5.1.1 ABASTAMENT D'AIGUA

Les captacions d'aigua que abasten l'Escala provenen de pous que extrauen de l'aquífer profund del Ter.

A Cinc Claus i la zona del Pla de les Corts no tenen xarxa d'aigua de potable, funcionen per captacions pròpies.

Es pot considerar que malgrat aquests dos nuclis, existeix un 99% de cobertura en el desplegament de la distribució de l'aigua de la xarxa pública.

Les millores a la captació, distribució i subministrament es troben recollides en el Pla Director d'abastament d'aigua, redactat l'any 1980 i que es troba encara vigent, ja que encara no s'ha donat compliment total al desplegament de la primera fase i altrament s'han demorat els terminis de compliment dels projectes.

El tractament de potabilització emprat és la injecció de clor gas a la sortida de l'aigua.

Els dipòsits de distribució són: el situat al Puig Sec de 3.000 m³ de capacitat, el dipòsit de Puig Padró de 740 m³ i els dipòsits de Cala Montgó (200 m³) i Pulmó del Padró (100 m³) que s'alimenten per gravetat.

Les instal·lacions d'elevació i reelevació que hi ha son: reelevació G.P. del Padró -del dipòsit del Padró al dipòsit d'urbanització del Padró-, de la xarxa de Cala Montgó a la

xarxa de Punta Montgó –elevació de Cala Montgó- i l'elevació de G.P- del Padró que impulsa des del dipòsit de la Urbanització del Padró a la xarxa de la d'aquesta urbanització.

El grau de suficiència dels principals dipòsits en dies de demanda punta no arriba a un dia, ja que a l'estiu es consumeixen fins a 15.000m³ i això suposaria que els dipòsits s'haurien d'omplir completament fins a quatre vegades en una mateixa jornada.

La companyia d'aigües disposa d'un equip de detecció de fuites d'aigua que actua a diferents municipis de Girona d'acord amb un planning de treball anual. La cerca de fuites també es realitza amb l'ajustament periòdic de comptadors.

El rendiment de la xarxa de distribució és d'entre un 60-70% sobre el volum subministrat, rendiments que es podrien millorar substancialment.

L'aigua presenta concentracions elevades de Fe i Mn que sobresurten a vegades dels paràmetres regulats en el *Reglament tècnicsanitari*, i són deguts als problemes congènits que presenten les conques del Ter i la Tordera.

El número d'abonats ha anat augmentant des dels 12.370 registrats l'any 1997, fins als 13.542 a finals de l'any 2001 però no se'n poden distingir els que són domèstics dels que són industrials.

L'any 2001 es van consumir 1.725.753 m³ d'aigua potable de xarxa, segons les dades de consum registrat i 2.636.425 m³ segons el consum facturat.

Taula 9. Ratio de l/hab/dia segons els diferents sectors i total, per a diferents anys

Any	Habitants	l/hab/dia (domèstic)	l/hab/dia (industrial)	l/hab/dia (ajuntament)	l/hab/dia (TOTAL)
1997	5.266	560,6	161,1	11,4	733,0
1998	5.942	504,8	148,5	15,4	668,7
1999	5.926	506,5	190,5	13,8	710,8
2000	6.285	484,5	273,0	19,6	777,1
2001	6.285	520,1	209,9	22,3	752,3

FONT: IDESCAT, SOREA, elaboració pròpia. Any 1997 (cens de 1996) i any 2001 (cens de 2000)

1.5.1.2 AIGÜES RESIDUALS

La xarxa de sanejament de l'Escala està constituïda per una xarxa en baixa o per gravetat i una xarxa en alta o impulsada. L'exploració i el manteniment de la xarxa en alta correspon a SEARSA (*Sociedad de Explotación de Aguas Residuales, SA*) i en baixa la porta a terme l'Ajuntament.

El sistema de sanejament del municipi està format per 8 bombaments d'aigua residual. L'aigua és impulsada o arriba per gravetat al bombament central del Port, on després d'un desbast i tamisat és enviada al mar per un emissari submarí, sense cap altre tipus de tractament.

Existeix un Pla Director de Millora del Clavegueram, de l'any 1995 i redactat pels Serveis Tècnics del Consorci de la Costa Brava, que contempla les millores i obres proposades a la xarxa d'aigües residuals en alta, que expira aquest any. En fase de redacció es troba el Pla Director per als propers anys que sobretot fa esment a la millora dels bombejaments, millora de l'obra civil i dels equips.

La totalitat de la xarxa d'aigües residuals és unitària, és a dir, es recullen en el mateix sistema les aigües negres domèstiques i industrials i les aigües pluvials.

Al llarg de tot el municipi hi ha algunes fosses sèptiques, bé perquè els propietaris no s'han volgut connectar a la xarxa, bé perquè queden petits espais amb problemes de cota i per tant de conducció per gravetat.

Hi ha en previsió la construcció d'una Estació Depuradora d'Aigües Residuals (EDAR) al municipi d'Albons, que tractaria els efluents de l'Escala, Albons, i Bellcaire. El tractament previst és biològic.

Les aigües residuals que actualment s'aboquen són pràcticament totes d'origen domèstic, a excepció d'algunes que provenen de les indústries anxovertes, i que en el conjunt de la caracterització afegixen punts als paràmetres de clorurs i conductivitat. Pel que fa a la resta de paràmetres es mantenen similars a les aigües residuals d'origen domèstic.

La quantitat d'aigua residual que s'aboca es comptabilitza a través de les hores de funcionament de les bombes d'impulsió, no es disposa de cabalímetres. Les xifres que ha aportat SEARSA per a l'any 2001 són 2.385.121 m³.

Taula 10. Volum d'aigua residual bombejat per SEARSA (2001)

MES	Volum (m ³)
Gener	214.580
Febrer	151.727
Març	150.874
Abril	295.776
Maig	158.553
Juny	172.489
Juliol	271.602
Agost	297.198
Setembre	199.222
Octubre	162.535
Novembre	165.663
Desembre	144.902
TOTAL	2.385.121

FONT: SEARSA, 2001

1.5.2 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I FEBLES

1.5.2.1 PUNTS FORTS

La construcció de l'Estació Depuradora d'Aigües Residuals d'Albons donarà servei a l'Escala en breu

L'Agència Catalana de l'Aigua ja està en fase de redacció del projecte d'Estació Depuradora d'Aigües Residuals (EDAR), que situada al municipi d'Albons donarà servei a les poblacions de Bellcaire, Albons i l'Escala. L'Ajuntament per la seva banda ja està instal·lant els col·lectors per a fer arribar la xarxa a la depuradora.

1.5.2.2 PUNTS FEBLES

1.5.2.2.1 ABASTAMENT D'AIGUA

Hi ha zones que no tenen abastament d'aigua potable de la xarxa, tanmateix, hi ha un grau de cobertura del 99% de població

Les zones de Cinclaus i el Pla de les Corts no tenen xarxa d'aigua potable, pel que actualment s'abasten de captacions pròpies. Malgrat tot, la població resident en aquests paratges és molt poca, pel que s'estima en quasi un 99% el grau de cobertura de la xarxa d'abastament. També hi ha sobre la taula una proposta de SOREA de fer arribar les canalitzacions als dos espais.

En èpoques de subministrament punta, els dipòsits tenen poca capacitat d'emmagatzematge

Els dipòsits del Puig Sec (3.000m³), el Padró (740m³), Cala Montgó (200m³) i Pulmó del Padró (100m³) no són suficients per contenir una reserva d'aigua de com a mínim un dia, més un 10% de reserva per a extinció d'incendis. De fet, a l'estiu, les puntes de subministrament que arriben a ser de 15.000m³ per dia, fa impossible assolir aquestes provisions. S'hauria de garantir, com a mínim una capacitat de magatzematge més alta, per fer front a les eventuais fallades de les bombes o en cas d'intervenció contra el foc.

Hi ha alguna zona amb problemes per servir els hidrants pel dimensionat de les canonades

En les canonades que es troben al límit del terme amb Torroella de Montgrí, sembla que tenen un diàmetre poc adequat per al funcionament dels hidrants que hi ha col·locats. Això podria suposar una greu mancança en cas de produir-se un incendi i poder-hi actuar.

El rendiment de la xarxa de distribució és millorable

S'estima entre un 60% i 70% el rendiment de la xarxa de distribució, o el que és el mateix, s'estimen entre un 30% i 40% les pèrdues del sistema des de la captació i subministrament fins al consum final. Aquests valors de pèrdues són molt elevats i s'han de millorar tot atenent al control de fuites, millores en la xarxa de distribució, revisió de comptadors i altres mesures.

L'aigua presenta concentracions elevades de ferro i manganès, està en estudi la construcció d'una Estació de Tractament d'aigua Potable

Com a conseqüència dels nivells congènits de ferro i manganès que es troben en les litologies de les conques del Ter i també de la Tordera, l'aigua d'abastament de l'Escala presenta sovint, concentracions elevades d'aquests dos ions metàl·lics que sobresurten dels paràmetres regulats en el Reglament Tècnic-sanitari de l'aigua d'abastament. Com que aquests nivells es van fent cada cop més presents, la solució acabarà passant per la construcció d'una potabilitzadora que n'elimini la major part, i que actualment se n'està estudiant la seva viabilitat.

No existeixen mesures d'estalvi de l'aigua de manera generalitzada

L'empresa d'abastament d'aigua, SOREA, no promou cap mesura d'estalvi d'aigua entre els seus abonats. Sí que existeix el fraccionament de la factura de l'aigua en dos trams, per al sector domèstic, que penalitza els consums elevats, que seria una mesura d'estalvi indirecta, però fora d'aquí no hi ha res més. L'Ajuntament des dels últims anys, no se'l factura pel consum de l'aigua que té i per tant, tampoc afavoreix gaire cap mesura de contenció del consum. En els serveis municipals tampoc s'han instal·lat cap dispositius d'estalvi i eficiència en l'ús de l'aigua.

Consum d'aigua creixent al llarg del temps i ratio elevada per habitant de dret, propi d'un municipi turístic

El consum d'aigua s'ha incrementat en un 18,4% des de 1997 i fins a 2001, quan tot just la població censada ho ha fet en un 2,6%. La quantitat de litres per habitant i dia

del consum total (domèstic, industrial i ajuntament) és de 752 (any 2001), una ratio que es manté superior però similar en municipis turístics de la mateixa categoria que l'Escala.

El sector domèstic és el principal consumidor d'aigua

El 70% de la demanada d'aigua correspon al sector domèstic, que es configura sectorialment com el principal consumidor d'aigua al municipi. El sector industrial, i aquí s'inclouen totes les activitats que fan servir l'aigua com a part del seu negoci, siguin industrials pròpiament o no, representa un 28% i l'Ajuntament un 3%. Dins les activitats industrials no se'n destaca cap pel seu consum exagerat, sinó que està repartit entre molts consumidors.

1.5.2.2 AIGÜES RESIDUALS

Existència de zones del municipi sense xarxa de sanejament, previsió de connexió

La zona del Camp dels Pilans, es troba encara sense xarxa de sanejament i aboquen directament al Rec del Molí. L'Ajuntament ja té previstes les obres de col·locació d'una bomba d'impulsió i les canalitzacions pertinents que entraran en funcionament d'aquí a poc.

Presència d'algunes fosses sèptiques per problemes de cota

Al llarg del municipi s'hi troben instal·lades encara algunes fosses sèptiques. El problema sembla que radica en les diferències de cota que s'han de salvar, però que en un municipi que està implantant el seu sistema de sanejament modern, no hauria d'haver-n'hi pràcticament cap. Algunes d'aquestes, el buidat s'encarrega el propi Ajuntament.

La xarxa de sanejament és unitària

La xarxa de sanejament de l'Escala condueix unitàriament les aigües de pluja i les aigües d'origen domèstic i industrial residual. Això, en ocasions de fortes pluges, pot arribar a col·lapsar el sistema, fets que ja s'han esdevingut.

Les aigües residuals s'envien a emissari submarí només amb un desbast de grollers previ

Les aigües residuals de l'Escala es condueixen a un emissari submarí que hi ha al Port de la Clota i només es fa un pretractament de desbast de grollers, sense disminució de la càrrega contaminant. La falta de sistema de depuració previst per a la població és la causa d'aquesta situació que sembla que es remetrà aviat.

1.6 DIAGNOSI CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA

1.6.1 ELEMENTS FONAMENTALS

Determinar la qualitat de l'aire del municipi de l'Escala significa conèixer el nivell d'immissió de contaminants presents a l'aire que es respira en aquest municipi. Aquesta concentració d'immissions és el resultat de les emissions de substàncies contaminants a l'atmosfera des de diversos focus (domèstics, industrials i trànsit) i la dispersió i transmissió sobre el territori degut al moviment de l'aire.

Segons dades facilitades per la Direcció General de Qualitat Ambiental, podem definir la zona del terme municipal de l'Escala en funció dels següents paràmetres:

Taula 11. Vulnerabilitat i Capacitat del Territori (Volum 6)

Paràmetre	Vulnerabilitat *1	Capacitat *2
SO ₂	Molt baixa	Alta
CO	Molt baixa	Alta
Partícules	Molt baixa	Alta

FONT: Dades facilitades per la Direcció General de Qualitat Ambiental. Febrer 2002

El nombre d'activitats industrials que hi ha al terme de l'Escala és de 45 (2001), segons dades de Gestió Tributària de l'Ajuntament de l'Escala. Cap de les indústries del municipi estan incloses en el CAPCA i per tant l'afectació al medi atmosfèric per part de la indústria és desestimable.

Les emissions de contaminants degudes al trànsit tenen lloc com a resultat de la combustió interna del motor i per la suspensió de la pols amb el moviment dels vehicles. Per altra banda, l'emissió de contaminants en el cas del trànsit depèn del tipus de vehicles, dels tipus de combustibles que s'utilitzin, de la velocitat que circulin i tanmateix de la intensitat del trànsit que s'enregistri en una determinada àrea.

Les carreteres considerades i la intensitat de trànsit en aquestes carreteres, han estat: la Gi-623 d'Orriols a l'Escala i la Gi-632 (Gi-640 t. Ullà)- l'Escala. El parc mòbil de l'Escala s'ha considerat el corresponent a l'any 2000, de 5.128 vehicles. Desglossat per categories, es concreta en les següents dades.

Taula 12. Parc mòbil de l'Escala, 2.000

Tipus de vehicle	Nombre
Motos	691
Turismes	3.571
Camions	866
TOTAL	5.128

FONT: IDESCAT

En conseqüència les emissions de contaminants degudes al trànsit al municipi de l'Escala es concreten en els següents valors:

Taula 13. Emissions contaminants a l'atmosfera generades pel trànsit a l'Escala

Contaminants	Emissió estimada pel trànsit Interurbà (t/any)	Emissió estimada pel Trànsit Urbà (t/any)	Emissió total (t/any)
CO	16,64	207,95	224,59
CO ₂	307,67	4181,40	4.489,07
NO _x	3,08	40,74	43,82
PST	0,051	3,41	3,46
SO ₂	0,34	6,26	6,60

FONT: Elaboració pròpia.

Les emissions degudes a usos domèstics i comercials corresponen majoritàriament a equips de calefacció i per a la generació d'aigua calenta. Les fonts energètiques que s'utilitzen són bàsicament els combustibles gasos i líquids, és a dir, GLP i gasoil C.

Per tant, l'emissió procedent dels usos domèstics i comercials produïdes en l'àmbit del municipi de l'Escala es poden resumir en els valors que s'indiquen a continuació.

Taula 14. Emissió de contaminants a l'atmosfera procedent de l'àmbit domèstic i comercial a l'Escala

Contaminant	GLP's	gasoil C	Total (Tones/any)
CO	0,12	3,54	3,66
CO ₂	343,48	3273,28	3.616,76
NO _x	0,37	2,46	2,83
PM ₁₀	0,11	0,31	0,42
SO ₂	-	6,89	6,89

FONT: Elaboració pròpia a partir de diverses fonts.

Les emissions generades en l'àmbit territorial del municipi de l'Escala i la contribució de cadascun dels sectors definits en aquesta emissió global, es resumeixen a la següent taula.

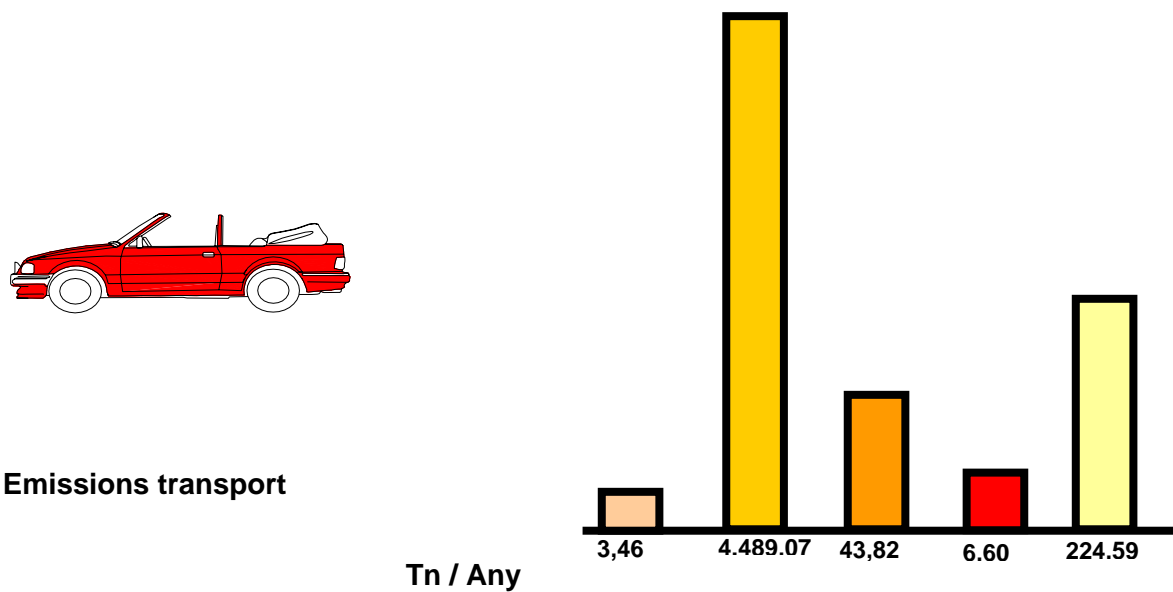
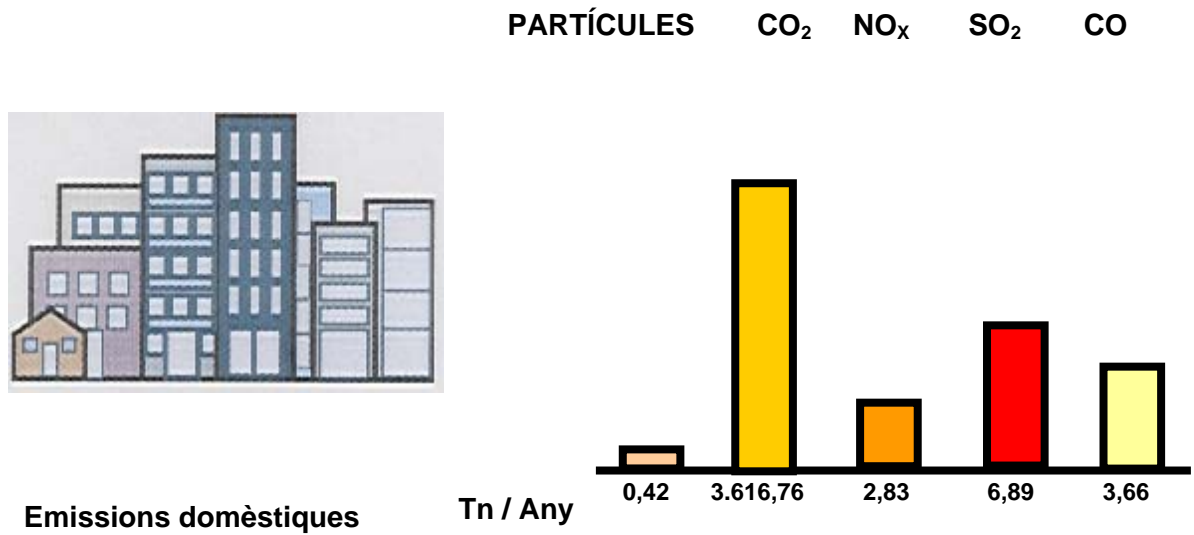
Taula 15. Emissió total de contaminants a l'Escala

Contaminant	Indústria t/a	Domèstic t/a	Trànsit t/a	Total t/a
CO ₂	-	3.616,76	4489,07	8106,52
CO	-	3,66	224,59	228,25
NO _x	-	2,83	43,82	46,65
PST	-	0,42	3,46	3,88
SO ₂	-	6,89	6,60	13,49

FONT: Elaboració pròpia.

De la taula anterior es desprèn que els principals focus emissors de contaminants a l'atmosfera de l'Escala són les generades pel trànsit, la contribució de l'àmbit domèstic-comercial es pot considerar important pel que fa al CO₂ i al SO₂ que representen aproximadament el 50% de les emissions.

1.6.2 DIAGRAMA DE FLUX DE LA CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA

1.6.3 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

1.6.3.1 PUNTS FORTS

La qualitat de l'aire a l'Escala és bona

Segons les dades facilitades per la Direcció General de Qualitat Ambiental (Generalitat de Catalunya), que determinen la qualitat de l'aire del municipi de l'Escala, indiquen que en el municipi la vulnerabilitat atmosfèrica és molt baixa.

S'està implantant la xarxa local de gas natural

La implantació de la xarxa local de Gas natural del municipi permetrà la reducció de les emissions domèstiques produïdes a l'actualitat per les calderes i les calefaccions, que utilitzen com a combustible: GLP o Gasoil C.

El municipi té una capacitat alta per poder absorbir nous focus emissors de contaminació

Segons dades del mapa de vulnerabilitat i capacitat del territori el municipi de l'Escala té una alta capacitat per la implantació de nous focus emissors, permeten així la implantació de nova indústria potencialment contaminant de l'atmosfera.

1.6.3.2 PUNTS FEBLES

Les emissions domèstiques tenen un pes específic important pel CO₂ i SO₂

Les emissions resultants dels processos en el sector domèstic, tenen un pes important pel CO₂ i l'SO₂, arribant al 45% i al 51% respectivament. Per la resta de contaminants (PST, CO i NOx) podem considerar que les aportacions són testimonials, ja que el terme mitjà de tots tres contaminants és del 7% del total.

Les següents dades ens reflecteixen les tones de cada contaminant a l'any produïdes per les emissions domèstiques en el municipi:

Contaminants	Tones produïdes
CO ₂	3.616,76
CO	3,66
NO _X	2,83
PST	0,42
SO ₂	6,89

El focus emissor més important de contaminants bàsics són els originats pel trànsit rodat

Les emissions resultants dels processos de combustió dels vehicles són la principal font de pol·lució de l'aire. Així, a les principals vies de comunicació del municipi és on es registren els nivells més elevats de contaminants. Les següents dades ens reflecteixen les tones de cada contaminant a l'any produïdes pel trànsit en el municipi:

Contaminants	Tones produïdes
CO ₂	4489,07
CO	224,59
NO _X	43,82
PST	3,46
SO ₂	6,60

Les aportacions més importants es donen pel CO, PST i NO_x, amb un terme mitjà pels tres contaminants del 93% de les tones totals del municipi. Cal destacar la importància del NO_x (contaminant primari) que durant el període estival, desenvolupa la generació d'ozó (O₃) com a contaminant secundari, que a capes baixes de l'atmosfera pot causar diferents efectes a la salut de les persones.

El nivell de control de les emissions dels tubs d'escapament dels vehicles és mínim

La tasca de control de les emissions de contaminants pels vehicles es pot considerar mínima o testimonial. Aquest mínim control no permet garantir un correcte seguiment dels nivells d'emissió de contaminants dels vehicles i de la seva adequació als límits establerts.

1.7 DIAGNOSI SOROLL

1.7.1 ELEMENTS FONAMENTALS

A l'Escala el trànsit urbà és el principal generador de soroll. Els carrers amb major trànsit, velocitats de pas més elevades i una proporció de trànsit pesant més important són els que presenten uns nivells equivalents més alts.

La Generalitat de Catalunya el gener del 2002 ha desenvolupat el cadastre sònic del municipi de l'Escala en col·laboració amb la Universitat de Girona, Aquest document proporciona informació detallada dels nivells d'emissió acústica de tota la ciutat:

1.7.2 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

1.7.2.1 PUNTS FORTS

Es disposa d'un estudi específic per avaluar nivells sonors dels carrers

S'ha caracteritzat el cadastre de soroll on es grafia els nivells sonors dels carrers de la ciutat. Aquest estudi permet conèixer l'estat dels diferents tipus de via i estimar la població afectada de l'Escala

Amb els resultats del mapa sònic, i com a base de referència, podem treballar i planificar les actuacions necessàries per a reduir el soroll a les zones conflictives del municipi.

El sondeig d'opinió elaborat a l'inici del treball demostra que el soroll no és una problemàtica durant la major part de l'any

El soroll no és considerat pels enquestats un dels temes problemàtics del municipi, però, la valoració canvia quan parlem dels mesos d'estiu, el soroll molesta, i en especial, el soroll dels tubs d'escapament de les motocicletes, dels camions de les escombraries i el de les discoteques.

1.7.2.2 PUNTS FEBLES

El municipi no disposa d'una ordenança sobre el soroll

El municipi no disposa d'una ordenança específica sobre el soroll. Tot i que per facilitar al municipi l'aprovació d'aquesta, el departament de medi ambient, actuant conjuntament amb el consell comarcal ha desenvolupat el cadastre de soroll del municipi.

Nivells d'immissió elevats en els principals vials del municipi

Les mesures fetes en certes zones així com les modelitzacions que s'han realitzat indiquen nivells d'immissió elevats, de 70 dBA, en certs punts de la ciutat. Cal tenir en compte que l'OMS dona els 65 dBA com a valor màxim recomanable.

Les zones amb nivells d'immissió elevats són els principals vials del municipi: les carreteres d'accés del municipi, Av. Montgó, Av. Riells, Av. Girona, Rda. Pedró i Psg. del Mar

Baix control del nivell de soroll del parc de vehicles del municipi

L'índex de vehicles del municipi està per damunt de la mitjana comarcal, tenint en compte que l'Alt Empordà és juntament amb el Baix Empordà, les comarques amb l'índex de motorització més elevat de Catalunya i que el transport és la principal causa del soroll en el municipi s'hauria de tenir un control major per evitar possibles molèsties. Desenvolupant campanyes sistemàtiques del control del soroll produït pels vehicles en el municipi.

1.8 DIAGNOSI RESIDUS

1.8.1 ELEMENTS FONAMENTALS

El municipi de L'Escala va produir l'any 2001 8.551,08 Tn de residus de rebuig. Aquesta xifra significa que es produeixen 3,7 Kg/hab/dia, front els 2,74 Kg/hab/dia de la comarca de l'Alt Empordà (any 2000) i els 1.4 Kg/hab/dia de la mitjana de Catalunya (any 2000). Aquesta dada contrasta amb la que ha estat acceptada per la Junta de Residus, en els seus resums anuals, que valora la producció mitjana a l'Escala per l'any 2000 en 6.54 kg/hab/dia (suma tota la producció de residus, de rebuig i de recollida selectiva).

L'estacionalitat es manifesta amb l'anàlisi al llarg dels mesos de les quantitats de residus. El febrer, és el mes amb menys producció i juliol i agost són els mesos més forts, que arriben a quadruplicar les xifres més baixes. De fet, la suma de les produccions de residus d'abril a setembre, representen el 70% del total de rebuig del municipi.

1.8.1.1 ANÀLISI DE LA GESTIÓ ACTUAL DEL SERVEI DE RECOLLIDA I TRACTAMENT DELS RESIDUS MUNICIPALS

L'empresa que actualment porta a terme la recollida d'escombraries ordinària és UTE l'Escala, l'associació d'empreses Ambientalia -recentment absorbida per TecMed- i Empordanesa de Neteja.

Actualment hi ha al carrer 702 contenidors de rebuig de 1100l, el que suposa una ratio d'uns 9 habitants per contenidor. Ara bé, si prenem la dada d'uns 47.000 hab. a l'estiu, aquest quocient augmenta fins a 66.95 habitants per contenidor.

1.8.1.2 CIRCUITS DE RECOLLIDA

Els circuits de recollida abasten tot el poble en diferents itineraris que s'han dissenyat a tal efecte. Els nuclis de primera residència es fan cada dia i les urbanitzacions, depenent de quina, s'alternen unes amb les altres.

1.8.1.3 TRACTAMENT

Els residus de rebuig es porten a l'abocador de residus urbans comarcal de Pedret i Marzà, situat a 40 Km de distància.

1.8.1.4 PRESSUPOST

El pressupost destinat a recollida i tractament de les escombraries és de 1.330.415 €, per l'any 2002. Es destinen 1.084.000€ a la prestació del servei de recollida que inclou a més la neteja viària i la gestió de la deixalleria municipal; 228.384,60 € a les taxes d'abocament de Pedret i Marzà i 18.030,36 € per inversió en la compra de contenidors.

El 2002 s'ha acordat amb l'empresa adjudicatària del servei una ampliació del pressupost i els serveis a desenvolupar.

1.8.1.5 RECOLLIDA SELECTIVA I DEIXALLERIA

La recollida selectiva la realitza l'empresa UTE l'Escala, excepte per als contenidors tipus iglú de 2,5 m³ de vidre que la realitza directament l'empresa Santos Jorge, SA i com a gestor se l'emporta a les seves instal·lacions de Mollet del Vallès.

Un cop recollides les tres fraccions per separat es porten a un primer "transvasament" a la deixalleria municipal on, quan hi ha la quantitat suficient, es porten als corresponents gestors autoritzats.

Amb aquest sistema, la comptabilitat de les quantitats de paper-cartró, vidre i envasos i altres és única per a la deixalleria i les àrees d'aportació, essent difícil de discernir entre una i altra i fer un balanç dels percentatges de recuperació per a cadascuna d'elles.

1.8.1.5.1 Recuperació de vidre

Al carrer hi ha 50 contenidors de vidre de 1100l i 3 iglús de 2,5m³. Aquests contenidors són gestionats directament per l'empresa concessionària de l'Ajuntament. Segons dades aportades per Santos Jorge, SA, en les zones perifèriques de la vila hi ha situats uns 27 contenidors iglú més, que gestionen ells directament. Aquestes xifres ens reporten una ratio de 78 habitants per contenidor –519 habitants per contenidor, segons població a l'estiu.

Les quantitats de vidre recuperades són:

Taula 16. Quantitat de vidre TOTAL recuperada en contenidors al carrer.

Any	Vidre (kg)
1997	153.400
1998	172.510 ⁴
1999	150.750 ⁵
2000	172.890
2001	176.830

FONT: Elaboració pròpia. UTE l'Escala; Santos Jorge.

1.8.1.5.2 Recuperació de paper-cartró

Al carrer hi ha 49 contenidors de paper-cartró de 1100l i 3 iglús, el que suposa una ratio de 121 hab./ cont (816 hab / cont segons la població a l'estiu).

Taula 17. Quantitat de paper-cartró recuperades per diferents anys en contenidors al carrer.

Any	Quantitats (Kg)
1997	15.810 ⁶
1998	37.590 ⁷
1999	54.940*
2000	50.691
2001	59.007

FONT: UTE l'Escala

1.8.1.5.3 Recuperació d'envasos lleugers

Al carrer hi ha 14 contenidors iglú d'envasos lleugers que es van situar al municipi l'abril de 2001. Dins del nucli urbà de l'Escala, hi ha 6 contenidors de 1100l, que es

⁴ Total contenidors al carrer i deixalleria

⁵ Total contenidors al carrer i deixalleria

⁶ Total Deixalleria i contenidors al carrer

⁷ *Total Deixalleria i contenidors al carrer

van posar al carrer abans de Nadal de 2001. Això suposa una ratio de 314 hab./contenedor –2857 habitants segons la població de l'estiu-.

Taula 18. Quantitat d'envasos lleugers recuperats en àrees d'aportació

Anys	Envasos lleugers (kg)
1997	21.040 ⁸
1998	6.820 ⁹
1999	16.990 ¹⁰
2000	4.801
2001	2.471

FONT: Elaboració pròpia. UTE l'Escala

1.8.1.5.4 Matèria orgànica

Tot i ser un municipi que d'acord amb la Llei 6/1993, reguladora dels residus, hauria d'efectuar la recollida diferenciada de la matèria orgànica, de moment aquesta no ha estat implantada.

1.8.1.5.5 Altres recollides

1.8.1.5.5.1 Restes vegetals

L'Escala és un municipi que produeix molta quantitat de restes vegetals.

El sistema de recollida s'ha establert en 54 contenidors de 5 m³, que estan repartits per tot el municipi. El model de contenidor es va adaptar amb unes tapes de polietilè i es recullen gairebé diàriament amb camió-compactador, per part de UTE L'ESCALA. És un sistema que funciona prou bé, amb la brossa vegetal que es recull pràcticament neta. Les quantitats recollides són:

⁸ Envasos lleugers i plàstics total Deixalleria i contenidors al carrer

⁹

¹⁰ Total Deixalleria i contenidors al carrer

Taula 19. Quantitat de restes vegetals recollides en contenidors al carrer

	1997	1998	1999	2000	2001
TOTAL	419.500	1.772.310	2.023.470	1.743.400	1.725.920
Kg/habitant.any	79,7 ¹¹	298,3	341,5	277,4	274,6

FONT: Ajuntament de l'Escala.

1.8.1.5.5.2 Trastos i mobles vells

Hi ha un servei de recollida de trastos vells que presta segons contracte, UTE L'ESCALA.

En principi el servei es fa periòdicament, normalment dos dies per setmana (els dimarts i divendres) mitjançant una ruta pels carrers de la població on s'atura el camió per carregar quan veu els trastos. No existeix un servei concertat, si no que si l'usuari truca se li recomana de deixar-ho tot just la nit abans perquè no destorbi els dies entre recollides.

És potser un dels principals problemes amb les escombraries, ja que contínuament, hi ha mobles i ferralla al carrer.

Taula 20. Quantitat de voluminosos recollits a Deixalleria i recollida al carrer.

Any	Quantitat TOTAL (kg)
1997	62.200
1998	192.480
1999	253.980
2000	285.810
2001	250.500

FONT: UTE l'Escala

1.8.1.5.5.3 Piles

---

¹¹ Kg/hab. trimestre

Al municipi hi ha alguns centres col·laboradors que tenen contenidors per a la recollida de piles. Quan l'establiment té el contenidor ple, fa una trucada a l'Ajuntament i la Brigada li recull el material i el porta a la deixalleria, on es porta al gestor autoritzat.

Taula 21. Quantitat de piles recollides

Any	PILES (kg)
1997	74
1998	74,26
1999	470
2000	550
2001	200

FONT: UTE l'Escala

1.8.1.5.5.4 Medicaments

A l'Escala existeix una recollida de medicaments, tant caducats com a mig utilitzar, que la porta a terme la Fundació Dr. Trueta de Vic. Només tenen un punt de recollida que és al CAP de l'Escala i van començar a recollir-los a partir de 1999.

Les dades de recollida són:

Taula 22. Quantitat de medicaments recollits, per a diferents anys, al CAP de l'Escala

Any	Total recollida (kg)
1999	5,7
2000	51.4
2001	74.9

FONT: Fundació humanitària Dr. Trueta.

1.8.1.5.6 Deixalleria

El servei de deixalleria va ser posat en funcionament l'agost de 1997 i fou la segona instal·lació de les comarques de Girona que va entrar en servei.

La quantitat de visites registrades a la deixalleria ha anat creixent des del seu posat en marxa fins arribar a les 12.185 visites del 2001, el que representa una ratio de 2,30 visites per habitant i any, el que en termes comparatius dóna 230 visites cada mil habitants.

Si analitzem les visites corresponents a l'any 2001 per mesos, podem veure que les visites corresponents a comerços són més importants que les corresponents a particulars, els comerços representen un 53,71% del total i els particulars el 46,29%. Respecte a l'evolució mensual, cal destacar que encara que es detecta una certa variació entre estiu i hivern, aquesta no és tan acusada com a la producció de residus i es conserva més estable en el temps.

Taula 23. Comparativa kg residus gestionats a la deixalleria

TIPUS RESIDUS	2001	2000	1999
VOLUMINOSOS	250.500	285.810	254.020
FERRALLA	194.865	203.040	185.860
CARTRÓ	60.170	51.790	54.940
PLÀSTICS	2.800	5.970	16.990
FUSTES	82.000	61.680	19.600
FRIGORÍFICS (ud)	257	257	257
BATERIES	2.810	0	1.750
OLIS VEGETALS	900	300	844
VIDRE	49.430	57.090	41.150
PILES	200	550	470
PNEUMÀTICS	9.030	5.570	9.550
RES. VEGETALS	3.960	5.540	7.260
RES. ESPECIALS	0	0	215
FLUORESCENTS	190	0	710
OLIS MINERALS	1.600	2.900	2.300
TOTAL	658.712	680.497	595.916

FONT:

Pel que fa a la quantitat de runes aportades es recull la seva evolució a la taula següent, es pot constatar que el volum ha anat creixent des del 1997.

Taula 24. Runes recollides a la deixalleria

Any	RUNES (m3)
1997	268
1998	-
1999	721
2000	1093
2001	1152

FONT: UTE l'Escala

1.8.1.6 VALORACIÓ DELS PERCENTATGES DE RECUPERACIÓ

En la taula següent, se sumen totes les quantitats de les principals recollides selectives (paper, vidre i envasos), tant les que han estat mitjançant contenidors al carrer, com les que han estat recuperades mitjançant aportacions directes a la deixalleria.

Taula 25. Recuperació de diferents materials i valoració del percentatge respecte la recollida de rebuig.

Any	Paper-cartró	Envasos lleugers ¹²	Vidre ¹³	TOTAL	Total rebuig / total RS
1997	15.810	21.040	153.400	190.250	0,2
1998	37.590	6.820	172.510	216.920	3,0
1999	54.940	16.990	150.750	11.3080	2,6
2000	51.790	5.595,6	176.639,7	234.025,3	2,8
2001	60.176	3.384	181.568,5	245.128,5	2,9

FONT: Elaboració pròpia.

En els índex que reflecteix la taula, es comprova com només un 3%, aproximadament, del total d'escombraries domèstiques són objecte de recollida selectiva.

¹² Envasos lleugers (100g per llauna) i recollida BLIPVERT

¹³ Vidre (300g per ampolla), recollida carrer i recollida Santos Jorge

En la taula següent es pot veure, com desglossat, quin és el percentatge de recuperació per cada fracció.

Taula 26. Percentatge de recuperació (any 2001) de les diferents fraccions, segons bossa d'escombraries tipus

Tipus	GGIRMC ¹⁴	Fracció L'Escala 2001	% Recuperació 2001
Matèria orgànica	45	3.847.986	0,00
Vidre	9	769.597	23,59
Paper-cartró	25	2.137.770	2,81
Plàstics	10	855.108	
Metalls	4	342.043	0,28
Envasos de cartró per a begudes	1	85.511	-
Altres	6	513.065	-
	100	8.551.080	

FONT: Elaboració pròpia. GGIRMC.

Tal i com es dedueix de la comparació d'aquests resultats de recuperació amb els que s'han apuntat a la taula objectius del PROGEMIC, s'està bastant lluny d'assolir els percentatges assenyalats.

1.8.1.7 CAMPANYES DE SENSIBILITZACIÓ

S'han portat a terme dues o tres campanyes de promoció del servei de deixalleria. La primera es va realitzar l'any d'entrada en funcionament i després s'han anat repetint en anys posteriors. Fa poc es va fer arribar una carta a tots els veïns de l'Escala, on es convidava a participar de la recollida selectiva, complir els horaris de recollida d'escombraries i evitar el col·lapse dels contenidors ordinaris amb materials com el cartró d'origen comercial.

¹⁴ Percentatge de cada fracció present a la bossa d'escombraries segons la Guia per a la gestió integrada de residus municipals a Catalunya

1.8.1.8 NETEJA I CONDICIONAMENT DE PLATGES

ESCAT i FILLS, SL és l'empresa que realitza la neteja de la sorra de les platges. El servei concertat és a banda del manteniment de les platges, que es fa més necessari en l'època d'estiu, pretemporada i post-temporada, altres tipus de manteniments com són el de les vores i zones verdes del municipi, pel qual es treballa tot l'any.

1.8.1.9 PRODUCCIÓ I GESTIÓ DE RUNES DE LA CONSTRUCCIÓ

La majoria de les runes que es generen a l'Escala es porten a l'abocador controlat de terres i runes del municipi d'Ullà. En la consulta efectuada a l'empresa gestora de la instal·lació, UTE Gestora de Runes de la Construcció, SA i Prebesec, SA, hi ha 25 empreses de l'Escala donades d'alta al dipòsit. Les quantitats de runa aportades per diferents anys procedents d'aquests gestors són:

Taula 27. Quantitat de runes.

Anys	Tn L'Escala	Tn Totals abocador	% l'Escala
1997	1.350	1.640	82,32
1998	381	2.072	18,39
1999	1.121	2.916	38,44
2000	196	7.115	2,75
2001	216	10.540	2,05

FONT: UTE, Gestora de runes de la construcció, SA i Prebesec, SA.

Es denota que per als diferents anys les quantitats de runes varien molt, degut segurament a les variacions que en el propi sector pateix d'un any per l'altre.

1.8.1.10 RESIDUS INDUSTRIALS

Al cens d'activitats de l'Ajuntament hi consten 45 empreses industrials.

Fins fa poc, la indústria conservera, produïa problemes amb els seus residus, ja que molta part de les restes de peix i sal acabaven al contenidor de brossa ordinària i el camió de recollida no podia aixecar tant de pes. L'any passat, amb la mediació de l'Ajuntament, el Consell Comarcal i la Junta de Residus, es va intentar trobar una

sortida als diferents residus. Per una banda la sal i per altra els residus d'escates i espines, que se'ls emporta un gestor per a fer-ne farines.

1.8.1.10.1 Producció i tipificació dels residus industrials

Taula 28. Producció i categories dels residus industrials (Tn/any)

Tipus	1998	1999	2000
R.I. Especials	8	10	10
R.I. Inerts	4	2	4
R.I. No Especials	70	85	85
Residus industrials	92	97	100

FONT:

1.8.1.10.2 Sistemes de gestió dels residus industrials

Taula 29. Sistemes de gestió dels residus industrials

Sistemes	1998	1999	2000
Valorització en origen	23,17	29,9	29
Valorització externa	4,88	4,12	6
Subproductes	6,1	8,25	8
Deposició controlada	0	1,03	1
Gestió no especificada	65,85	56,7	56

FONT:

1.8.1.11 RESIDUS SANITARIS

S'ha comprovat que al Centre d'Assistència Primària la gestió dels residus sanitaris es realitza a través de l'Hospital de Figueres: es recullen els residus sanitaris tipus III i després es fa una transferència a l'hospital per ser portats al gestor autoritzat. En una consulta realitzada a una clínica dental es va assegurar que els residus sanitaris se'ls hi duia un gestor autoritzat, la referència del qual va ser, no obstant això, poc precisada.

1.8.1.12 RESIDUS RAMADERS

Taula 30. Balanç de dejeccions ramaderes de l'Escala.

	Caps	Kg N/cap/any	Kg total N
Porcs	3.000	8,4	25.200
Ovelles	749	9	6.741
Vaques	73	7	511
	Ha	Kg N/ha/any	Kg total
Absorció	445,5	170	75.735
Sobrants (kg)			-43.283

FONT: DARP; Manual de gestió dels purins (Les dades de generació de N són de la Guia de bones pràctiques)

Com es pot veure a la taula, utilitzant com a criteri el Nitrogen contingut en les dejeccions, que és un criteri més estable que el volum de purins i fems generats, i fent servir un criteri d'absorció restrictiu (170 kg N/ha) que és el criteri de zones vulnerables quan l'Escala no es troba entre els municipis que ho són, i es podria fer servir el criteri 210 kg/N. En resum, les terres de cultiu de l'Escala poden absorbir encara més del doble de les quantitats de dejeccions generades per la seva ramaderia.

1.8.2 ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I FEBLES

1.8.2.1 PUNTS FORTS

El desplegament de contenidors de recollida ordinària és important

Amb un total de 702 contenidors de rebuig i una ratio de 9 habitants per contenidor – amb dades del cens de l'Escala- o 57 habitants per contenidor –amb dades d'habitants equivalents-, és un dels municipis que disposa d'una dotació molt bona de contenidors per a la recollida d'escombraries ordinàries.

L'Escala té potencialitat per promocionar la recollida de la fracció orgànica

Tot i que és un municipi que hauria d'haver començat la recollida de la fracció orgànica, la manca d'infraestructures properes –la planta de compostatge més pròxima és a Santa Coloma de Farners- i l'alentiment general de la implantació d'aquest tipus de recollida en general a Catalunya, ha fet que encara no s'hagi començat a treballar en aquesta recuperació en particular a tota la comarca. La presència de nombrosos restaurants i bars a la població que treballen tot l'any i en especial a l'estiu, el conjunt de grans productors de matèria orgànica, fa que potencialment se'n pugui promocionar la seva recuperació i assolir percentatges acceptables. Pel que fa a la població, el seu desplegament també seria adequat iniciar-lo al barri del Pedró on es manté una població resident tot l'any.

El grau d'utilització de la deixalleria per part de la població és molt elevat

Les dades de visites realitzades a la deixalleria són molt importants, estem en una ratio de 2,3 visites per habitant i any quan a diferents programes de gestió es donen xifres objectiu d'arribar a que la deixalleria sigui utilitzada per un 15% de la població el que representa 0,15 visites per habitant i any. Tot i que la deixalleria es utilitzada en un 80% pel comerç, la xifra resultant és encara prou elevada en referència a d'altres municipis.

La deixalleria es fa càrrec d'alguns residus de comerços i tallers

L'ús de la deixalleria se situa a l'entorn dels 30 visitants dia, amb un percentatge molt elevat d'usuaris comercials i que provenen de petits tallers. Essent d'aportació gratuïta, la deixalleria es fa càrrec molt sovint de residus que provenen de la seva activitat empresarial, com ara frigorífics, mobles vells, pneumàtics o runa. Aquests materials representen majoritàriament una despesa en el seu tractament o disposició final, que en aquest cas, assumeix l'ajuntament. Caldria plantejar el fet, que com a usuaris amb negocis, la gestió dels seus residus l'haurien d'assumir ells mateixos i trobar fórmules per ajustar aquesta disfunció.

L'Escala té potencialitat per fomentar la recollida selectiva de cartró i vidre en grans productors

Ja des del mateix PROGEMIC, s'insta a les administracions locals per què facin un intent de segregar els circuits de recollida dels residus que provenen dels grans productors comercials. A més, a l'Escala alguns d'aquests grans productors col·lapsen el sistema de recollida ordinària amb els seus materials. En aquest sentit, es podrien dissenyar infraestructures de recollida diferenciada del cartró i vidre dels comerços i establiments i mirar de solucionar les situacions d'impàs d'aquestes deixalles i potenciar-ne la seva valoració.

1.8.2.2 PUNTS FEBLES

Manca un marc legal municipal de gestió dels residus

S'ha detectat que el municipi no disposa d'ordenança reguladora dels residus –o cap de semblant- que ordeni els aspectes relacionats amb la neteja i la recollida de les escombraries i tampoc es disposa de reglament de gestió de la deixalleria, ultra que a nivell popular segurament es coneixen els horaris i dies de recollida, la possibilitat d'utilitzar els contenidors de recollida selectiva o la deixalleria, etc. Manca, però un marc genèric que podria fomentar i/o obligar a realitzar les distintes recollides que s'implantessin al municipi, regular l'ús de la deixalleria –amb l'aplicació de taxes, si fos convenient-, l'establiment de sancions per incompliment dels preceptes, entre d'altres aspectes.

La distancia de transport a l'abocador és molt elevada

L'abocador de residus de la comarca esta situat a 40Km del municipi el que representa destinar una part important de la jornada de cada conductor dels vehicles de recollida a transportar els residus. Aquest fet es fa especialment greu a l'estiu, on els serveis funcionen a la seva màxima capacitat i les condicions del trànsit son més complicades.

Les infraestructures per a la recollida selectiva estan poc dimensionades

Tot i que els quocients que representen els habitants per contenidors per a les diferents fraccions és en general baix, s'ha de tenir en compte la distribució en el territori dels mateixos pel qual s'estima que no són suficients per a l'abast de la població resident i ensem s flotant. El cas més desfavorable és el de la recollida d'envasos amb tan sols 20 contenidors, 51 per al paper-cartró i els 80 benvinguts per al vidre, doncs també és la recuperació que ha funcionat millor. Algunes illes de recollida selectiva no tenen els tres contenidors agrupats pel que a vegades, per l'usuari és difícil separar-ne les tres fraccions i els problemes d'ocupació de l'espai públic en la zona del nucli de l'Escala també afegeix complicacions a l'hora de dimensionar la recollida selectiva.

S'està lluny dels objectius desitjats de recollida selectiva

La comparació de les fraccions de residus de la bossa d'escombraries tipus de l'Escala i els objectius de recollida selectiva marcats segons el Programa de Gestió dels residus municipals a Catalunya (PROGREMIC), mostra unes xifres bastant allunyades dels percentatges de recuperació desitjats. Només el 3% dels residus produïts a l'Escala el 2001 van ser objecte de recollida selectiva (comptabilitzats el paper-cartró, envasos lleugers i vidre en àrees de vorera i deixalleria). El vidre presenta els percentatges de recuperació més òptims amb un 23,6% del vidre, el paper-cartró tant sols arriba fins a un 2.8% i els envasos, un mínim 0.3%. Caldria treballar per assolir uns nivells més alts.

No està signat el conveni Ecoembes i Ecovidrio per a la recollida selectiva

L'Ajuntament és qui realitza, a través de la concessionària d'escombraries, el servei de recollida selectiva i no té signat els convenis dels Sistemes Integrals de Gestió amb Ecoembes i Ecovidrio, pel que no percep cap suport econòmic des d'aquesta via. Actualment s'està en fase de negociació amb el Consell Comarcal de l'Alt Empordà que és qui coordina el finançament dels SIGs a la comarca, però s'hauran de valorar

bé les prestacions que es van ofertar en relació al tipus de servei, freqüència de pas, etc. per tal que la situació general millori i no s'agreugi.

Manca de campanyes de sensibilització en matèria de residus

Des de l'Ajuntament s'ha promocionat l'ús de la deixalleria en diverses ocasions i alguna que altra campanya de recollida selectiva però s'ha notat una manca de continuïtat i d'autoavaluació de l'abast de les mateixes. En general doncs, l'aspecte de comunicació en matèria de residus s'ha descuidat força i en aquest sentit es podrien aprofitar les subvencions que existeixen des de l'administració autonòmica per aquestes qüestions. L'administració local tampoc segueix cap tipus de premissa quan a reducció, reutilització i reciclatge de residus en els seus centres i instal·lacions.

Problemàtica amb la recollida de mobles i trastos vells i bona acceptació de la recollida de restes vegetals

La tipologia de població davant la que ens trobem, amb gran quantitat de segones residències i apartaments de lloguer, està associada a la generació constant i abundant de mobles i trastos vells que van a parar al sistema de recollida d'escombraries de l'Escala. Es detecta en general, poca col·laboració ciutadana a l'hora de respectar els horaris i els dies de recollida, essent necessari el manteniment permanent de personal i camions per a la neteja dels carrers. D'altra banda, s'ha aconseguit un correcte funcionament de la recollida de restes vegetals, amb la instal·lació de contenidors específics, però hi manca encara trobar una sortida com a producte valorable.

Manca de control sobre el destí de les runes

En la petició de llicències d'obres, no es demana explícitament la justificació del correcte destí de les runes, essent quasi una qüestió de bona voluntat per part del constructor de portar-ho als gestors autoritzats més propers, i que sovint, malgrat tot, es porta a bon cap. D'altra banda, les obres menors, poden generar petites quantitats de runa que poden ser objecte d'abandó en descampats, vora camins, boscos, ... minant el territori de petits abocaments incontrolats. La manca d'un marc legal

municipal efectiu que reguli aquests aspectes, és el context sobre el que actualment se sustenta aquesta activitat.

Augment de la producció de residus industrials

Al llarg dels anys, i des de la primera declaració el 1996 fins al 2000, ha anat augmentant la quantitat de residus industrials així com el nombre d'empreses que han realitzat la declaració anual. El tipus d'indústria que més residus industrials produeix és la de salaons d'anxova, però pel que fa a la gestió que se'n fa, es troba sense especificar. Antany es produïen molts conflictes amb els residus de sals, espines i escates d'aquestes empreses que anaven a parar als contenidors de recollida ordinària. La mediació de diferents administracions ha estat un exemple de bona entesa per a trobar les sortides més adients al sector. D'altra banda sembla que hi ha alguns industrials que haurien de tenir el seu Codi de Productor de Residus i que operarien sense la corresponent autorització.

1.9 DIAGNOSI ESTRUCTURA ENERGÈTICA

1.9.1 ELEMENTS FONAMENTALS

1.9.1.1 CONSUM ELÈCTRIC MUNICIPAL

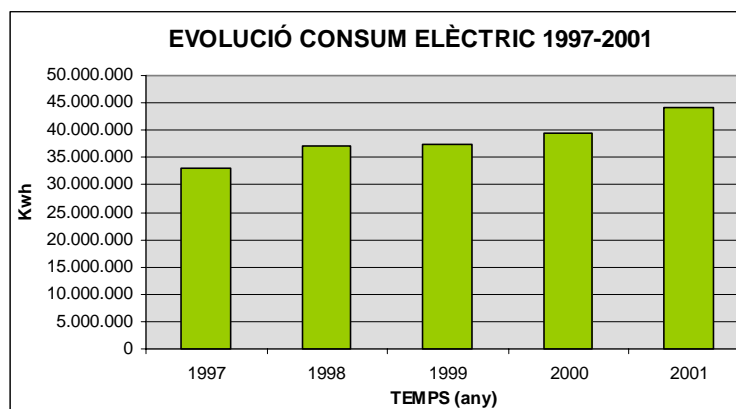
D'acord amb les dades estadístiques recollides, la distribució global d'energia elèctrica a L'Escala és fa per part de la companyia *Fecsa-Endesa* es concreta en les xifres següents:

Taula 31. Distribució d'energia elèctrica a l'Escala (unitats: Kwh)

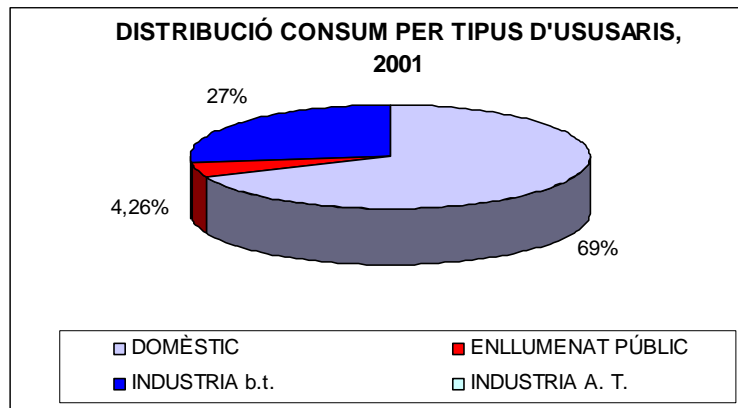
ANYS	DOMÈSTIC	ENLLUMENAT PÚBLIC	INDUSTRIA b.t.	INDUSTRIA A. T.	TOTAL
1997	22.231.543	1.512.309	9.322.424	0	33.066.276
1998	25.178.883	1.647.307	10.404.885	0	37.231.075
1999	25.354.790	1.709.521	10.328.974	0	37.393.285
2000	26.200.189	1.887.940	11.387.935	0	39.476.064
2001	30.274.295	1.876.907	11.922.573	0	44.073.775

FONT: Dades facilitades per Fecsa-Endesa

Gràfic 3. Evolució de l'energia facturada en Kwh

Gràfic 4. Evolució de l'energia facturada en Kwh

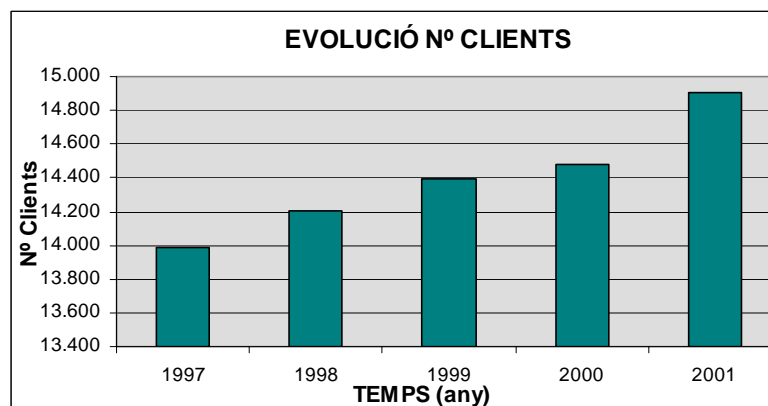

Taula 32. Evolució del nombre de clients 1997-2001

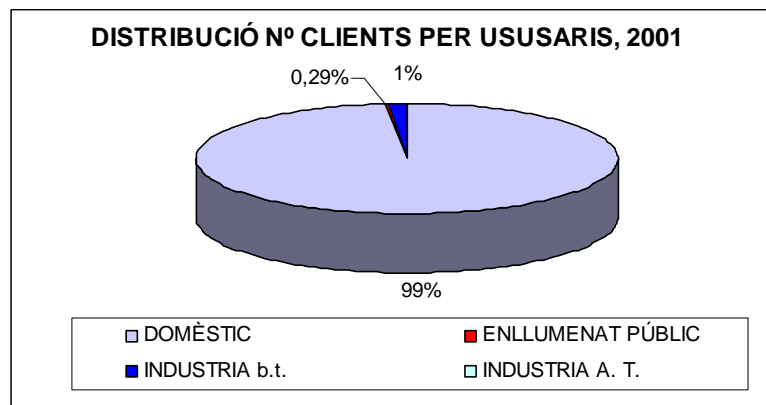
ANYS	DOMÈSTIC	ENLLUMENAT PÚBLIC	INDUSTRIA b.t.	INDUSTRIA A. T.	TOTAL
1997	13.784	33	167	0	13.984
1998	13.996	37	168	0	14.201
1999	14.191	37	168	0	14.396
2000	14.269	38	169	0	14.476
2001	14.678	43	189	0	14.910

FONT: Dades facilitades per Fecsa-Endesa

Gràfic 5. Evolució en el nombre de clients del municipi de l'Escala

Gràfic 6. Distribució per tipus de clients de l'any 2001

1.9.1.2 IMPLANTACIÓ DE GAS NATURAL EN EL MUNICIPI

El municipi de l'Escala, es troba emmarcat a la tercera fase del programa per a l'extensió del Gas Natural a Catalunya. A l'actualitat el municipi es troba segons la planificació ordinària prevista en les primeres fases d'implantació.

En la temporalització podem observar que la xarxa principal (intensiu) finalitzarà la seva implantació aproximadament a principis del 2004. A partir d'aquesta data comença l'expansió de la xarxa, agrupada semestralment i englobant una extensió de terreny bastant mes important que les primeres fases.

Aquest segon apartat té una previsió de termini de finals del 2005, donant servei al 100% de la població resident de l'Escala.

1.9.1.3 GASOS LIQUATS DEL PETROLI (BUTÀ I PROPÀ)

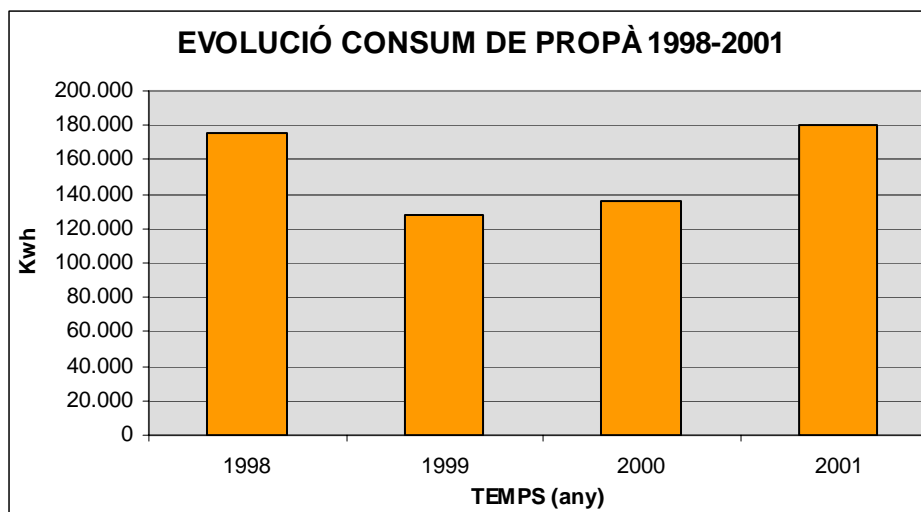
Taula 33. Evolució del consum de gas Propà (1998-2001)

	1998	1999	2000	2001
PROPÀ A GRANEL	175.487	127.872	135.643	179.874

FONT: Dades facilitades per Repsol Gas.

Gràfic 7. D'evolució del consum de gas Propà en el municipi de l'Escala

FONT: Dades facilitades per Repsol Gas.

1.9.1.4 CONSUM DE GASOIL C

En l'àmbit domèstic i dels serveis els principals focus d'emissió tenen l'origen en les calefaccions domèstiques i serveis. El consum de gasoil C s'ha estimat a partir dels consum totals de Catalunya corresponent a l'any.1997 (1.029.400 TEP) que representa 0,1716 TEP/Hab-any. Considerem que tot el gasoil consumit és domèstic, i tenint en compte que el número d'habitants de l'Escala és de 6.285 habitants el consum total pel municipi ha estat de 1.078,51 TEP.

1.9.1.5 COMBUSTIBLES LÍQUIDS (GASOLIS I GASOLINES)

Analitzar la realitat de l'Escala dins el terme municipal, dona una informació vàlida però limitada del que succeeix en el territori, ja que aquest s'utilitza de forma extensiva (Treball, estudi, compres,...). Aquest fet comporta un augment de la mobilitat, que donades les característiques del municipi que ja hem tractat (Dinamisme laboral, infraestructures de transport,...) i per tant el consum energètic associat al moviment de les persones té un interès indubtable i és d'importància creixent a l'Escala. S'ha observat que l'augment de mobilitat ha anat estretament relacionat amb una major utilització del vehicle privat que ha comportat, a la vegada, un increment important del consum de Combustibles Líquids (gasolina i gasoil)

Per intentar valorar el consum de CL generats a l'Escala hem de tenir en compte diferents paràmetres:

Parc de Vehicles del municipi: 5.128 vehicles

Quilometres recorreguts anualment en funció del tipus de vehicles.

* Segons el gremi de distribuïdors de combustibles líquids

Parc de vehicles del Municipi

Camions	866
Turismes	3571
Motos	691

- Suposem que cada camió recorre un promig de 40.000 Km/l'any, i que té un consum de combustible de 27 litres/100 Km. Per tant si cada 1.200 litres de combustibles equivalen a 1 Tep (Tones equivalents de Petroli) d'energia, el consum de CL en Tep 9,00 Tep/Camió. Tenint en compte que l'any 2.000 hi havia al municipi un total de 866 camions, el consum total és de 7.794 Tep.
- Suposem que cada turisme recorre un promig de 20.000 Km/l'any, i que té un consum de combustible de 10 l /100Km. Per tant si cada 1.200 litres de combustibles equivalen a 1 Tep (Tones equivalents de Petroli) d'energia, el consum de CL en Tep 1,66 Tep/turisme. Tenint en compte que l'any 2.000 hi havia al municipi un total de 3.571 turismes, el consum total és de 5.927,86 Tep.
- Suposem que cada moto recorre un promig de 10.000 Km/l'any, i que té un consum de combustible de 5 l /100Km. Per tant si cada 1.200 litres de combustibles equivalen a 1 Tep (Tones equivalents de Petroli) d'energia, el consum de CL en Tep 0,41 Tep/moto. Tenint en compte que l'any 2.000 hi havia al municipi un total de 691 motos, el consum total és de 283,31 Tep.

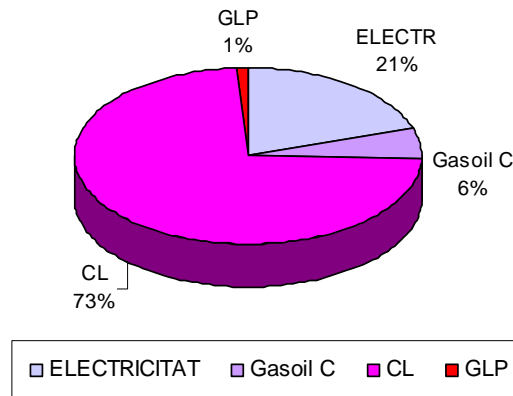
L'energia total consumida pel transport generat pel parc de vehicles de l'Escala, per l'any 2000 ha estat de 14.005,17 T.E.P

1.9.1.6 CONSUM ENERGÈTIC TOTAL DE L'ESCALA

El model de consum energètic de l'Escala, és molt similar a la de la resta de Catalunya amb un predomini absolut del consum de les energies no renovables

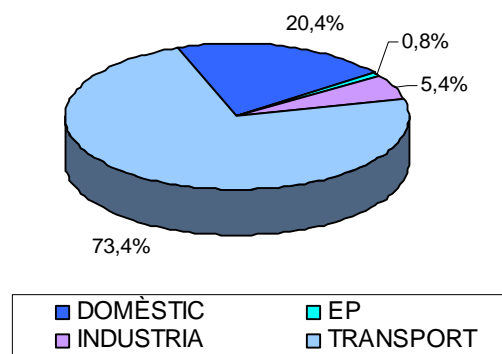
El consum total d'energia final a l'Escala l'any 2000 ha estat de 19.077,83 Tep (Tonelades equivalents de Petroli). Això correspon a una distribució d'un, 73,4% de Combustibles líquids, 20,37% d'electricitat, un 5,65 % de Gasoil C i un 0,94% de GLP (Gasos líquats de Petroli)

Consum d'energia final a l'Escala 2000

En quant a la distribució del consum sectorial un 73,41% correspon al transport, un 20,37% al domèstic, un 0,89% enllumenat públic i un 5,70% a l'industrial. Desglossant el consum de transport tenim que aproximadament 55,65% al transport de mercaderia (Camions i furgonetes), i un 44,35% als cotxes i les motos.

Consum d'energia final per sectors 2000

Igual que a Catalunya, el sector del transport és també el consumidor més important d'energia final. Això és degut als canvis en el model de vida dels ciutadans i en l'ocupació del territori. Aquests dos factors esmentats juntament amb els dèficits del transport públic, han convertit a l'automòbil en el mitjà de desplaçament habitual de moltes persones. La poca eficàcia i el menor rendiment de la major part dels vehicles

en circuits urbans ha suposat un considerable augment del consum energètic del sector que s'estima a nivell de Catalunya a una taxa mitja del 5%.

Tenint en compte el consum total energètic per l'any 2000 de l'Escala 19.077,83 Tep i la població corresponent al mateix any 6.285 habitants, obtenim una ratio de consum d'energia per càpita de 3,01 Tep/capita, que podem comparar amb la mitja de Catalunya 2,12 Tep/capita¹⁵ ens adonem que el municipi està per damunt del promig català.

1.9.2 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

1.9.2.1 PUNTS FORTS

L'Escala és una zona compatible amb el desenvolupament d'energia eòlica

Segons la proposta de mapa eòlic de la província de Girona, elaborat per la Generalitat de Catalunya, en la seva revisió corresponent al Juliol del 2001. L'Escala es troba qualificada com a zona compatible (zona idònia per implantar un parc eòlic) per el desenvolupament d'aquests font d'energia renovable. Dins del terme municipal hi ha qualificada la zona que pertany al Parc dels Aiguamolls de l'Empordà com a zona Incompatible al desenvolupament d'aquest tipus d'energia.

La xarxa de Gas suposarà una millora al municipi

La xarxa d'abastament de gas, es desenvoluparà en tot el municipi en diferents fases. La implantació es finalitzarà durant el segon semestre de l'any 2005, i permetrà una diversificació energètica i una reducció de la dependència del petroli.

---

¹⁵ Dades extretes de l'informe de consum d'energia a Catalunya 1997-2000 elaborat per l'institut Català d'Energia

El consum final d'energia per càpita pel sector industrial és molt baix

El consum final per càpita del municipi és de 0,1632 TEP/hab-any pel sector industrial. Aquest consum està molt per sota del consum mitjà pel mateix sector a nivell de tot Catalunya, que és de 0,5790 TEP/hab.-any. Aquest fet constata una vegada més la baixa implantació del sector en el municipi de l'Escala.

1.9.2.2 PUNTS FEBLES

Consum creixent d'energia amb un gran consumidor: el transport

El consum energètic en el municipi ha crescut en els darrers anys. Així ho podem observar en les dades disponibles de l'evolució del consum elèctric que en el període 1997-2001 ha augmentat un 25% aproximadament.

El transport és amb diferència, el gran consumidor d'energia del municipi, arribant a un consum final del 78% del total. Tenint en compte aquesta dada és important la racionalització energètica en aquest àmbit.

El consum final per càpita del municipi és de 2,2283 TEP/hab-any pel sector del transport. Aquest consum està molt per sobre del consum mitjà pel mateix sector a nivell de tot Catalunya, que és de 0,8336 TEP/hab.-any. Aquest fet constata una vegada més la alta dotació de vehicles del municipi .

L'Escala té un balanç energètic negatiu

El municipi de l'Escala té un balanç energètic negatiu (major consum que producció). El 100% del consum energètic del municipi prové de fonts externes, això és una característica usual en la major part dels municipis de Catalunya.

Cal dir, però que existeix un potencial prou important per disminuir aquest balanç negatiu en el municipi. Aquesta disminució es pot sustentar en criteris d'estalvi i eficiència energètica en el sector domèstic, del transport i del consum municipal.

L'enllumenat públic, una despesa energètica municipal molt important

Dins els consums energètics municipals, la despesa energètica més important és l'enllumenat públic. Segons les dades recollides el 76% del consum elèctric és per l'enllumenat públic, el 24% restant es a causa de les diferents dependències municipals.

Degut als consums elèctrics produïts per l'enllumenat públic, s'ha d'incidir especialment en la racionalització del consum (bombetes de baix consum, reducció de la contaminació lumínica,...).

L'aprofitament de les energies renovables és a l'Escala nul

El consum energètic del municipi depèn de les energies no renovables (petroli, nuclear,...)

Segons s'ha pogut constatar, l'aprofitament de les energies renovables a l'Escala és, actualment, nul, malgrat el potencial que representen. Així, el terme municipal rep actualment 3,85 Kwh/m² d'energia solar diària, i tenint en compte tanmateix que la superfície del seu terme municipal, 16,4 Km², s'obté que l'Escala 23.046 Gwh.

ÍNDEX

2	ASPECTES DE SOSTENIBILITAT ECONÒMICA	4
2.1	DIAGNOSI DE LA POBLACIÓ ACTIVA I MERCAT DEL TREBALL	4
2.1.1	ELEMENTS FONAMENTALS	4
2.1.1.1	ECONOMIA EMINENTMENT TURÍSTICA.....	4
2.1.1.2	MERCAT DE TREBALL ESTACIONAL.....	5
2.1.1.3	ATUR FLUCTUANT EN FUNCIÓ DE L'ÈPOCA DE L'ANY, I VARIABLE EN RELACIÓ AL SEXE, EDAT, NIVELL D'INSTRUCCIÓ I DARRERA OCUPACIÓ.....	6
2.1.1.4	INSERCIÓ LABORAL A TRAVÉS DEL SERVEI DE DINAMITZACIÓ I INSERCIÓ LABORAL (SDIL) DEL CONSELL COMARCAL DE L'ALT EMPORDÀ.....	7
2.1.2	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES	8
2.1.2.1	PUNTS FORTS	8
	L'activitat turística de l'Escala representa la principal font d'ocupació del municipi i el motor econòmic de l'Escala	8
	Hi ha una tendència a la diversificació del teixit econòmic del municipi	9
	La instal·lació de nova indústria al municipi incrementarà les possibilitats d'ocupació laboral	9
	L'Escala gaudeix d'una bona localització geogràfica per a la seva economia.....	9
2.1.2.2	PUNTS FEBLES.....	10
	La taxa d'atur de l'Escala és de les més altes de la comarca de l'Alt Empordà	10
	El nombre de dones aturades és substancialment més important que el d'homes aturats.....	10
	La gran concentració de l'oferta d'allotjaments turístics de l'Escala en apartaments i segones residències, d'ús temporal, limita les possibilitats econòmiques i d'ocupació del sector comercial de l'Escala	10
	El mercat de treball de l'escala és molt estacional i fluctuant	11
	Fora de la temporada turística, el mercat de treball mostra una manca de capacitat per a generar noves ofertes laborals.....	11
	Les deficiències del transport públic agreuja la situació de les persones aturades a l'Escala	12
	La majoria de les persones aturades tenen un nivell baix d'estudis	12
2.2	DIAGNOSI DEL SECTOR PRIMARI.....	14
2.2.1	ELEMENTS FONAMENTALS	14
2.2.2	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES	14
2.2.2.1	PUNTS FORTS	14
	L'activitat agrària permet el manteniment d'un paisatge típic a l'Escala i la Plana de l'Alt Empordà	14
2.2.2.2	PUNTS FEBLES.....	15
	La població activa dedicada a l'agricultura i la ramaderia és pràcticament testimonial.....	15
	No hi ha un relleu generacional als pagesos actuals	15
	Manca de coordinació i comunicació entre el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i els pagesos de la zona	15
2.2.2.3	OPORTUNITATS	16
	Necessitat de mantenir l'equilibri territorial i el paisatge tradicional	16
	L'agricultura i la ramaderia ecològica	16
	Consolidar les activitats agrícoles al municipi protegeix el sòl no urbanitzable	16
2.2.2.4	AMENACES	17
	El creixement urbanístic.....	17
2.2.3	ELEMENTS FONAMENTALS DE LA PESCA	17
2.2.4	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES DE LA PESCA	18
2.2.4.1	PUNTS FORTS	18
	El sector de la pesca a l'Escala ha mostrat una tendència a l'alça en els darrers 10 anys.....	18
	La llotja de mar del Port de la Clota s'ha informatitzat	18
2.2.4.2	PUNTS FEBLES.....	19
	Es detecta un envelliment en la població activa dedicada a la pesca.....	19
2.2.4.3	OPORTUNITATS	19
	Programes de subvencions de la Unió Europea	19
	Noves estratègies adreçades a millora de la comercialització del peix i a la seva transformació.....	20
	Racionalització en l'activitat pesquera	21
2.2.4.4	AMENACES	21
	Les flotes de fora de Catalunya que pesquen en els caladors de la costa de Girona i del golf de Lleó, competeixen pel recurs amb les embarcacions locals	21

	Possible sobreexplotació dels recursos pesquers.....	22
	Entrada de peix comercial per sota de la mida mínima i pescat amb arts no sostenibles.....	22
	Dificultats burocràtiques per a l'entrada de gent jove al sector pesquer.....	22
	Manca d'un conveni laboral col·lectiu.....	23
2.3	DIAGNOSI DEL SECTOR SECUNDARI: INDUSTRIAL	24
2.3.1	ELEMENTS SIGNIFICATIUS.....	24
2.3.2	ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES.....	24
2.3.2.1	PUNTS FORTS	24
	El nombre total d'indústries ha crescut els darrers cinc anys.....	24
	La indústria de l'anxova manté la seva importància.....	25
2.3.2.2	PUNTS FEBLES.....	25
	La indústria de transformació de metalls està molt lligada al sector de la construcció.....	25
2.4	DIAGNOSI DEL SECTOR TERCIARI: COMERÇ I SERVEIS	26
2.4.1	ELEMENTS SIGNIFICATIUS.....	26
2.4.2	PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES.....	28
2.4.2.1	PUNTS FORTS	28
	El nombre d'establiments comercials a l'Escala ha crescut.....	28
	Pràcticament la meitat dels eixos comercials de l'escala són carrers per a vianants.....	28
2.4.2.2	PUNTS FEBLES.....	28
	Els establiments comercials de l'Escala estan directament lligats amb el turisme residencial.....	28
	L'oferta comercial de l'Escala mostra una elevada dependència en el turisme.....	29
	L'oferta comercial de l'Escala és poc variada.....	29
2.5	DIAGNOSI DEL SECTOR TERCIARI: TURISME.....	30
2.5.1	INTRODUCCIÓ	30
2.5.2	ELEMENTS FONAMENTALS	30
2.5.2.1.1	Elements relacionats amb la demanda	33
2.5.3	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES	34
2.5.3.1	PUNTS FORTS	34
	La capacitat d'allotjament és elevada, tot i que la major part correspon a apartaments i cases de segona residència.....	34
	L'Escala disposa d'un patrimoni històric molt ric i variat	34
	L'Escala disposa de gran varietat de recursos i atractius naturals	35
	L'Escala disposa una molt destacable oferta gastronòmica.....	35
	El municipi disposa d'una bona oferta d'activitats lúdiques i culturals	35
	Hi ha tres oficines de turisme que donen informació sobre els recursos del municipi i que cada any són més usades pels visitants	35
	La localització geogràfica del municipi és molt bona i els accessos són també bons	36
	Al casc antic hi ha alguns carrers per a vianants que afavoreixen les activitats comercials	36
	Hi han preparades rutes genèriques, rutes històriques i rutes naturals al municipi que permeten conèixer els seus atractius	36
	La valoració i el nivell de satisfacció obtingut pels visitants és bona	37
	A diferència d'altres municipis, a l'Escala hi ha un turisme tranquil, sense soroll a la nit, robatoris o aldarulls.....	37
	Els recursos del municipi permeten una explotació complementària al producte de sol i platja	37
	Els recursos del municipi estan en part integrats en altres destinacions i rutes	37
2.5.3.2	PUNTS FEBLES.....	38
	La major part de l'any la capacitat d'allotjament resta infrautilitzada, el que suposa uns elevats costos econòmics i energètics	38
	El producte residencial immobiliari ha consumit una quantitat molt important de terreny enfront dels hotels i càmpings que tenen un impacte ambiental més reduït	38
	La propietat i la gestió de les ruïnes d'Empúries dificulta el seu aprofitament turístic	39
	La saturació de visitants el mes d'agost crea problemes en la qualitat percebuda pels visitants	39
	Hi ha poc aprofitament de les activitats lúdiques i culturals	39
	El comerç de la zona del casc antic està en general orientat a la venda de productes de temporada i fora d'aquesta roman majoritàriament tancat.....	40
	El desequilibri turístic en l'oferta d'allotjament provoca una temporada turística molt curta.....	40
	Els hotels existents són antics i de categoria mitjana.....	40
	Els hotels actuals no disposen d'infraestructures que permetin celebrar reunions d'empreses, de promocions o viatges d'incentius	40
	No hi ha infraestructures culturals al casc antic que permetin l'animació urbana.....	41
	Una part dels recursos patrimonials integrants d'una eventual ruta històrica del comptat d'Empúries són a altres municipis.....	41
	Manca d'integració de l'oferta de l'Escala en les promocions i webs turístiques.....	41

2.5.3.3	OPORTUNITATS	41
	D'acord amb les dades de l'OMT és previsible el creixement del turisme cultural a Europa	41
	L'increment de formació dels mercats emissors genera una motivació més gran per "saber i conèixer"	42
	Cada vegada s'incrementa més el turisme de curta durada amb destinacions properes	42
	S'incrementa el nivell de jubilats als països del centre i nord d'Europa que escullen passar una part de l'any a la Costa	42
	Tot i que la motivació principal dels turistes de l'Escala és el sol i la platja, cada vegada demanen més serveis complementaris... ..	43
	El turisme de sol i platja representa la porta d'entrada al turisme cultural	43
	La protecció del paisatge i dels valors naturals, històrics i culturals proporciona una imatge de qualitat envers el turisme	43
	La segona residència representa aspectes positius pel municipi.....	43
2.5.3.4	AMENACES	44
	L'organització de les vacances de les famílies tendeix a una reducció del període vacacional a l'estiu	44
	La realitat de l'ocupació del territori, sobre tot de la costa, resta atractiu al paisatge.....	44
	El turisme de sol i platja convencional té una imatge negativa sobre altres formes de turisme de més qualitat	44
	La transformació de segona residència en primera per part de població activa que arriba a la jubilació, pot incrementar la demanda de serveis assistencials al municipi	45
	Confondre turisme de qualitat amb més construccions de residències individuals	45

2 ASPECTES DE SOSTENIBILITAT ECONÒMICA

2.1 DIAGNOSI DE LA POBLACIÓ ACTIVA I MERCAT DEL TREBALL

2.1.1 ELEMENTS FONAMENTALS

Un dels elements fonamentals a considerar en relació al mercat de treball de l'Escala, és la marcada estacionalitat que es produeix en determinats sectors d'ocupació del municipi, molt especialment en aquells que estan relacionats directament o indirecta amb el turisme.

En aquest sentit, la major part de la població activa de l'Escala està ocupada en el sector serveis (60%), estretament lligat a l'activitat turística, a través de la restauració, l'hostaleria, el comerç, les activitats de lleure (bars, pubs, discoteques, lloguers de kayaks, etc.) o el lloguer d'apartaments entre d'altres. Aquesta situació, amb les seves evidents connotacions positives, també comporta una dependència important en relació al turisme i les seves possibles oscil·lacions, fet que caldrà considerar des del punt de vista del mercat de treball del municipi.

També cal considerar les tendències generals que apunten a una certa desacceleració de l'economia i, per tant, la seva influència en una menor generació d'ocupació i en les dificultats de reduir l'atur.

L'activitat econòmica de l'Escala està fortament vinculada, des de fa anys, al turisme, fenomen que ha esdevingut en les darreres dècades el principal i pràcticament únic motor econòmic de la vila, i que condiciona, en gran mesura, el conjunt de la seva estructura econòmica i la realitat del seu mercat laboral.

Els principals elements significatius a destacar del conjunt de l'economia de l'Escala i del seu mercat de treball són els següents:

2.1.1.1 ECONOMIA EMINENTMENT TURÍSTICA

- L'Escala té una economia dependent del turisme, que s'articula fonamentalment a partir dels serveis turístics, és a dir, serveis i activitats de caràcter estacional, acotats principalment al període de vacances estival, i pensats per a atreure i absorbir la gran afluència de persones d'arreu que, durant l'estiu, fan una estada temporal a l'Escala. S'ha de considerar que aquesta petita vila del litoral gironí, amb una població estable al llarg de l'any de 6.240¹ persones, es converteix en una localitat mitjana de prop de 47.000 habitants durant els mesos de juliol i

---

¹ Any 2001.

d'agost, amb puntes que arriben a les 70.000 persones, amb tot el que això comporta des del punt de vista de necessitats de serveis i de consum i, per tant, des del punt de vista econòmic.

- En aquest sentit, el sector serveis, amb una gran majoria d'activitat vinculades al turisme com ara bars i restaurants, hotels i hostals, supermercats o activitats relacionades amb els esports de mar, és la principal font d'ocupació laboral a l'Escala, amb prop del 60%² del total de la població activa.
- El sector de la indústria, amb el 19,3% de la població activa, el sector de la construcció, amb un 15,8%, i el de l'agricultura, ramaderia i pesca, amb un escàs 5,4%, són els altres sectors econòmics de la vila de l'Escala, amb un pes específic, però, notablement inferior al del sector serveis. Cal destacar la dependència de la indústria i la construcció, i en part també la pesca, en relació al turisme, de manera que presenten també una dinàmica condicionada per aquest fenomen.
- D'altra banda, cal destacar també l'estacionalitat i la fluctuació de l'activitat econòmica de l'Escala, íntimament relacionada amb el fet turístic de la vila. Es constata, en especial, la gran diferència que es registra entre l'activitat de la temporada alta d'estiu, amb una ocupació turística màxima a l'Escala i per tant amb el màxim d'activitat anual, i la de la resta de l'any, sense el gruix turístic dels mesos de juliol i agost i amb un nivell molt baix d'activitat en el sector principal de la vila, el sector serveis.

2.1.1.2 MERCAT DE TREBALL ESTACIONAL

- La marcada estacionalitat de l'economia de l'Escala, molt evident especialment en el que és el sector serveis, té una decisiva repercussió en el mercat de treball local i en les seves fluctuacions.
- Com succeeix en d'altres localitats litorals avesades al turisme de temporada, el mercat de treball de l'Escala es caracteritza per la gran oferta de feina de caràcter temporal que es concentra durant els mesos d'estiu principalment, vinculada en gran mesura al sector serveis i amb una elevada proporció de feines de baixa qualificació (serveis de neteja, supermercats, etc.).
- En contraposició, el mercat de treball local també es caracteritza per la manca de capacitat de generar noves ofertes laborals durant la resta de l'any. Aquesta situació és deguda, fonamentalment, a la forta dependència de l'economia de l'Escala en el sector dels serveis turístics, que registra una baixíssima activitat econòmica fora dels mesos compresos entre juny i setembre, i també, a la manca d'un sector econòmic complementari amb prou força i entitat per sí mateix com per generar una activitat econòmica suficient per a les demandes existents.

---

² Dada de 1996.

2.1.1.3 ATUR FLUCTUANT EN FUNCIO DE L'ÈPOCA DE L'ANY, I VARIABLE EN RELACIÓ AL SEXE, EDAT, NIVELL D'INSTRUCCIÓ I DARRERA OCUPACIÓ

- Molt vinculats a les fluctuacions de l'economia local, els nivells d'atur de l'Escala mostren també unes marcades variacions en funció de l'època de l'any, passant-se en pocs mesos d'elevades taxes d'atur que s'aproximen a ratios del 12% durant l'hivern, a nivells molt baixos que pràcticament arriben al 4% durant l'estiu. La diferència cal cercar-la, principalment, en la incidència del fenomen turístic en l'economia local, de manera que quan hi ha turisme, hi ha activitat econòmica a la vila, hi ha per tant una gran demanda de personal i en conseqüència hi ha molt poc atur, però quan el turisme marxa, l'activitat econòmica davalla substancialment, la feina també minva de manera sobtada i en conseqüència hi ha una desocupació molt elevada.
- S'observa que entre els mesos d'abril i setembre és quan es produeix la major ocupació laboral a l'Escala, amb taxes d'atur que acostumen a estar per sota del 6%, i que presenten, darrerament, una variació cada vegada més petita entre els mesos de la pre i post-temporada (abril, maig, juny i setembre) i els mesos de la temporada alta d'estiu (juliol i agost). Entre octubre i abril, però, les taxes d'atur arriben a les seves cotes més altes a l'Escala.
- En relació a l'edat de les persones aturades, s'ha de destacar que el major nombre d'aturats i aturades es registra en els grups d'edat compresos entre els 30 i els 45 anys. Els que tenen menys atur, a voltes inexistent, són els joves d'edats inferiors als 20 anys, que en la seva pràctica totalitat treballen si així ho desitgen.
- En termes generals, s'observa que hi ha més dones aturades que homes aturats, en una proporció de 6 a 4. Si s'analitza la situació per grups d'edat concrets, s'aprecia que el nombre de dones aturades és major que el d'homes aturats en els grups d'edat de 20 a 44 anys i en el major de 59 anys, mentre que en els grups d'edats de menys de 20 anys i de 45 a 59 anys hi ha una certa paritat entre homes i dones.
- S'observa que el nombre de dones aturades varia de manera més acusada al llarg de l'any que no pas el d'homes aturats. En aquest sentit, la gràfica de l'atur en els homes, tot i patir també els efectes de l'estacionalitat pel turisme, no presenta les fortes oscil·lacions que sí que s'evidencien en el cas de les dones, amb una creixuda molt forta de l'atur a partir del mes d'octubre.
- En aquest sentit, aquesta situació de major fluctuació en relació a l'atur en el cas de les dones, s'adiu amb la precarietat i temporalitat de les feines que es demanden majoritàriament durant la temporada alta d'estiu a l'Escala, com ara serveis de neteges d'apartaments, hotels i càmpings, personal de supermercats o personal de cuina, feines que són ocupades en la seva majoria per dones.

- El major nombre de dones aturades concorda també amb el tipus d'usuari principal del Servei de Dinamització i Inserció Laboral (sDIL), un servei del Consell Comarcal pensat per a facilitar la inserció de les persones que sol·liciten el seu suport. En concret, del total de demandes d'ajut de l'any 2001, el 77% dels casos corresponien a dones, i un 23% a homes.
- Segons el nivell d'estudis de les persones aturades, s'observa que la major part de les persones aturades a l'Escala, entre el 80-85% del total aproximadament, tenen un nivell baix d'estudis (certificat escolar), mentre que proporcionalment hi ha poques persones amb estudis de grau mig i de grau superior que estiguin en atur, les quals representen només el 15-20% del conjunt de les persones aturades. Per tant, s'observa una relació directa entre un nivell baix de formació acadèmica i un elevat grau de desocupació.
- D'altra banda, cal assenyalar també que la variació al llarg de l'any de l'atur en el cas de persones amb nivells d'estudis bàsics i persones amb nivells d'estudis avançats, és significativament diferent. Així, l'atur de les persones que tenen només estudis primaris o el certificat escolar, varia de manera notable en funció de la temporada alta d'estiu, amb els màxims durant l'hivern i els mínims durant l'estiu. En canvi, l'atur en les persones que tenen un nivell d'estudis més avançat, es manté relativament constant al llarg de l'any i sense patir aparentment la gran fluctuació que en d'altres col·lectius provoca la temporada d'estiu. Aquest fet es deu, molt probablement, a que les persones amb un nivell mig o alt d'estudis, poden accedir a feines de major qualificació i permanents durant tot l'any, mentre que les persones amb un nivell baix d'estudis són les que representen el gruix del personal que es contracta temporalment per als mesos d'estiu, sovint per a fer feines de baixa qualificació, i que resten en atur després de la temporada per la manca d'altres possibilitats d'ocupació a la vila.
- Si s'analitzen les dades d'atur en funció de quin va ser el sector d'activitat econòmica de la darrera feina, s'observa que majoritàriament les persones aturades havien estat treballant per darrera vegada al sector de l'hosteleria, amb una fluctuació molt marcada entre l'estiu (quan es registren els nivells d'atur més baixos) i l'hivern (quan l'atur és més alt). La indústria manufacturera i d'altres activitats del sector serveis, també mostren una fluctuació al llarg de l'any, però menys marcada que en el cas de l'hosteleria. En canvi, sectors com els de la construcció o l'agricultura, la ramaderia i la pesca, presenten uns nivells d'atur que es mantenen relativament constants al llarg de l'any, amb mínimes fluctuacions.

2.1.1.4 INSERCIÓ LABORAL A TRAVÉS DEL SERVEI DE DINAMITZACIÓ I INSERCIÓ LABORAL (SDIL) DEL CONSELL COMARCAL DE L'ALT EMPORDÀ

- La població aturada de l'Escala té la possibilitat d'adreçar-se, a banda de les pertinents Oficines de Treball de la Generalitat de Catalunya, al Servei de

Dinamització i Inserció Laboral (sDIL) del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, que compta amb la col·laboració de diversos ajuntaments de la comarca com és el que cas del de l'Escala. Aquest servei ha substituït l'antiga borsa de treball de l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de l'Escala, que estar en funcionament des de 1994 al 2000, i que des d'aleshores s'ha integrat dins del sDIL.

- S'adreça a aquelles persones que resten en atur principalment després de la temporada alta d'estiu, però també després de certs pics d'activitat com el de Setmana Santa.
- Les dades que s'obtenen del funcionament del sDIL, constaten alguns dels elements significatius exposats en l'anterior apartat relatiu a l'atur. En concret, es pot concloure que els col·lectius més afectats per l'atur a l'Escala són, principalment, els següents: per sexe, són les dones les que pateixen més l'atur, ja que el 77% dels usuaris del sDIL són dones; per edat, és el col·lectiu d'entre 21 i 44 anys; i segons el nivell de formació, les persones que tenen un nivell més baix d'instrucció. Cal destacar, a més, que del total d'usuaris del sDIL, un 35% són persones immigrants.
- Un dels problemes als que han de fer front les persones aturades, tant per buscar i/o anar a treballar, com per anar a un determinat centre d'estudis extern a l'Escala, són les limitacions que imposa el servei actual de transport públic des de la vila a municipis i ciutats de l'entorn. De manera que si no es disposa de cotxe, no hi ha pràcticament possibilitats de treballar o estudiar a fora de l'Escala, si no es canviant de residència. Cal tenir en compte que pràcticament el 60% de les persones que van al sDIL es troben amb aquest problema, atès que no disposen de vehicle particular.

2.1.2 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

2.1.2.1 PUNTS FORTS

L'activitat turística de l'Escala representa la principal font d'ocupació del municipi i el motor econòmic de l'Escala

L'Escala és, avui en dia, un municipi eminentment turístic amb un important sector serveis que concentra el 60% de la població activa del poble. Aquest sector, (restauració, hostaleria, comerç, activitats de lleure, etc.) és el principal motor econòmic de l'Escala i la principal font d'ocupació de la vila.

Hi ha una tendència a la diversificació del teixit econòmic del municipi

Tot i la dominància de les activitats associades al turisme, s'observa en els darrers anys una certa tendència a la diversificació del teixit econòmic de l'Escala i, en conseqüència, a l'increment del pes d'altres sectors a banda del sector serveis, molt especialment del sector industrial.

En aquest sentit, cal destacar que des de la segona meitat de la dècada passada, el nombre d'activitats industrials a l'Escala han incrementat en un 40%, arribant-se a les 45 activitats actuals, el que representa ja un 7,03% del total del teixit empresarial local.

Tot i que una gran part de la indústria depèn del mercat de la construcció, es veu una tendència lleugera cap a la diversificació, amb menys dependència directa del turisme.

La instal·lació de nova indústria al municipi incrementarà les possibilitats d'ocupació laboral

La creació dels nous polígons industrials de la Closa d'en Llop i de la muntanya Redding, ha de comportar a mig termini una major oferta d'ocupació laboral per a la gent de l'Escala i, per tant, contribuir a la reducció de la taxa d'atur d'aquest municipi. En la línia del que s'apuntava anteriorment, la nova indústria ha de reforçar la tendència a la diversificació de l'economia local i l'ha de fer menys dependent del turisme i de les seves fluctuacions.

L'Escala gaudeix d'una bona localització geogràfica per a la seva economia

La situació geogràfica de l'Escala, a pocs quilòmetres de l'eix de l'A-7, una via de gran transcendència econòmica, fa que disposi d'una posició estratègica per a la seva economia, ja sigui per què facilita l'arribada del turisme o ja sigui per què afavoreix les relacions de tipus industrial.

2.1.2.2 PUNTS FEBLES

La taxa d'atur de l'Escala és de les més altes de la comarca de l'Alt Empordà

La taxa d'atur de l'Escala registrada l'any 2000, del 9,2%, és sensiblement superior a la que va tenir el conjunt de la comarca de l'Alt Empordà, que va ser del 6,76%. En aquest sentit, l'Escala, segons aquestes dades, és un dels dos municipis de l'Alt Empordà, juntament amb Roses, amb una taxa d'atur més elevada.

El nombre de dones aturades és substancialment més important que el d'homes aturats

L'any 2001, del total de persones aturades a l'Escala, un 55,8% eren dones i un 44,1% eren homes, el que representa un ratio d'1,26 dones aturades per home aturat. Les diferències entre homes i dones van ser encara més grans l'any 2000, quan les dones aturades representaven el 67,28% del total i els homes aturats només el 32,7%, és a dir, el doble.

Aquest evident desequilibri en quant a l'atur dels homes i les dones i per tant també de l'ocupació, és especialment significatiu en les edats compreses entre els 16 i els 40 anys, on el nombre de dones aturades és major que el d'homes aturats. En concret, el grup d'edat de 30 a 34 anys és on es manifesta una major diferència entre homes i dones pel que fa a la desocupació. La ratio entre dones aturades i homes aturats va ser de 2,56 l'any 2001, mentre que l'any anterior, el 2000, va arribar a ser de 5.

A partir dels 40 anys, les diferències entre homes i dones tendeixen a disminuir fins a desaparèixer, i en edats superiors als 55 anys, s'observa que hi ha més homes aturats que dones aturades.

La gran concentració de l'oferta d'allotjaments turístics de l'Escala en apartaments i segones residències, d'ús temporal, limita les possibilitats econòmiques i d'ocupació del sector comercial de l'Escala

El 86% de l'oferta d'allotjaments de l'Escala són apartaments i segones residències, mentre que l'oferta hotelera genera poc més del 2% del total de places d'allotjament del municipi. Aquest gran nombre de places d'apartament té un ús principalment temporal, concentrat bàsicament a l'estiu.

Aquesta situació provoca que l'Escala tingui gran part de la seva oferta d'allotjaments buida durant un tram important de l'any, sense generar cap mena d'activitat

econòmica. D'aquest desequilibri se'n repercuteix també el comerç local, que majoritàriament tanca un cop passat l'estiu.

El mercat de treball de l'escala és molt estacional i fluctuant

A l'igual que la seva economia, el mercat de treball de l'Escala depèn en gran mesura del turisme i del conjunt de serveis que s'estructuren al seu entorn, de manera que és un mercat de treball molt estacional i fluctuant al llarg de l'any.

Aquesta estacionalitat fa que hi hagi molta feina durant determinats mesos de l'any, concretament al voltant de l'estiu, però també que a la resta de l'any el volum de treball baixi considerablement i no es generin pràcticament noves ofertes laborals. De manera que molta gent que agafa una feina per la temporada, l'ha de deixar quan acaba aquesta i passa automàticament a estar en situació de desocupació, ja que l'activitat o bé tanca fins a la propera temporada, o bé redueix notablement l'activitat i en conseqüència també la dotació de personal.

Aquesta fluctuació genera, òbviament, incerteses i inseguretats des d'un punt de vista social, atès que són poques les persones, en relació a la població activa total, que poden disposar a l'Escala d'una feina permanent al llarg de l'any. Un dels col·lectius més afectats per aquesta inestabilitat de la feina, com s'ha vist, és el de les dones de mitjana edat, un dels col·lectius que més atenció han de rebre des de l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament, per problemàtiques moltes vegades relacionades amb la manca d'una ocupació laboral estable.

Fora de la temporada turística, el mercat de treball mostra una manca de capacitat per a generar noves ofertes laborals

Si bé s'ha destacat anteriorment la gran oferta laboral que es produeix durant l'estiu, gràcies a les activitats turístiques, també s'ha de remarcar la manca gairebé absoluta de generació de nova feina durant els mesos restants. Aquesta mancança va lligada, fonamentalment, amb el tipus d'economia que predomina a l'Escala, que és l'economia turística, i en concret, l'economia turística de temporada, la qual ha condicionat que l'Escala tingui una estructura econòmica que només s'activa durant els mesos d'estiu, però que en una bona es manté sense activitat durant a resta de l'any.

El turisme, a l'Escala, es manté fonamentalment de juny a setembre. Fora d'aquest curt període, els fluxos turístics que rep la vila són mínims i bàsicament estan integrats per persones i famílies que han establert la seva segona residència a l'Escala i que venen habitualment a la vila durant una bona part dels caps de setmana de l'any. De manera que l'activitat econòmica davalla considerablement i els serveis turístics no generen noves possibilitats de feina, ans al contrari.

Més enllà d'aquest degoteig de persones, no existeix, fins al moment, una oferta turística de pes que, cercant i potenciant d'altres atractius més enllà dels típics de la temporada alta, pugui atreure nous visitants a l'Escala durant el període comprés entre els mesos d'octubre i maig, de manera que s'aconseguís un flux turístic suficient com per a mantenir una activitat econòmica relativament elevada i estable durant la resta de l'any, i per tant, una oferta laboral turística actualment inexistent fora de l'estiu.

D'altra banda, els altres sectors econòmics de l'Escala, com la indústria, la construcció, l'agricultura o la pesca, tenen un pes específic poc important en relació al sector serveis, i les seves evidents limitacions fan que tinguin una baixa capacitat per absorbir, ni tan sols, una part del volum de persones que resten en atur quan finalitza la temporada d'estiu.

Les deficiències del transport públic agreuja la situació de les persones aturades a l'Escala

Una de les problemàtiques que pateixen les persones aturades, a banda de la pròpia desocupació laboral, i que ha posat de manifest el sDIL, és que pràcticament el 60% de les persones en atur que demanen la col·laboració del servei no disposen d'un mitjà de transport particular.

Aquesta situació, que en d'altres indrets no deixaria de ser un problema relatiu, representa a l'Escala una greu limitació per a les possibilitats d'aquestes persones de trobar feina, atès que el transport públic actual és absolutament precari i amb unes dotacions horàries plenament insuficients, i per tant, no és cap alternativa a la manca d'un mitjà de transport propi. De manera que les persones en atur a l'Escala, a banda de buscar feina a la pròpia vila, molt escassa fora de la temporada alta d'estiu, pràcticament no tenen cap altra possibilitat més, atès que no disposen de mitjans per a cercar feines a l'exterior, fins i tot per anar a treballar-hi si finalment trobessin una feina, o per anar a estudiar a centres formatius com els de Figueres o Girona, una via que els permetria disposar, en un futur, de majors possibilitats d'assolir una feina qualificada i estable.

Per tant, la manca de transport públic, està agreujant la situació de les persones aturades de l'Escala.

La majoria de les persones aturades tenen un nivell baix d'estudis

Al voltant del 80-85% de les persones que estan en atur a l'Escala tenen un nivell baix d'estudi que no supera l'EGB, mentre que les persones amb un nivell d'estudis mig i superior no representen més del 15-20% del conjunt de persones aturades del municipi.

D'altra banda, també s'ha de destacar que el 58% de les persones aturades que fan ús del sDIL, desconeixen els sistemes informàtics i el seu funcionament, un fet que limita de manera important les possibilitats de trobar feina actualment per part d'aquest col·lectiu, dins d'una societat cada vegada més informatitzada i desenvolupada en relació a les noves tecnologies de la informació. En aquest sentit, des de l'Escola de Formació Permanent d'Adults de l'Ajuntament de l'Escala, s'imparteixen diversos mòduls d'informàtica pensats especialment per a dotar de coneixements en la matèria a persones que no han tingut abans l'oportunitat d'adquirir-los i que aquesta manca els hi suposa un obstacle important de cara a les seves possibilitats professionals.

2.2 DIAGNOSI DEL SECTOR PRIMARI

2.2.1 ELEMENTS FONAMENTALS

L'agricultura i la ramaderia han estat dues activitats tradicionals a l'Escala, ambdues complementàries de la pesca. Actualment, es dediquen 521 ha del terme municipal a les explotacions agràries, el que representa el 32% de la superfície de l'Escala. Hi treballen, però, només 4 pagesos de l'Escala, d'edats compreses entre els 30 i els 50 anys, més tres persones de fora de l'Escala que també treballen a les explotacions locals.

- La major part de la superfície agrària del municipi està explotada en forma de conreus, concretament un 87%, mentre que les pastures permanents ocupen un 8,63% del total.
- Els conreus herbacis, bàsicament cereals, són el principal tipus de conreu del terme, amb unes 214 ha treballades. En segon terme, hi ha els conreus farratgers, amb 149 ha, que treballen espècies com les veces, la trapadella o l'alfals. La seva extensió, però, s'ha reduït considerablement en el període 1989-1999, concretament un 36,5%, molt probablement a conseqüència d'una reducció en la demanda de farratges per part de les explotacions ramaderes locals, que també han retrocedit significativament en els darrers anys. Finalment, cal destacar els fruiterars, temps enrera molt típics i abundants a l'Escala, que ocupen avui en dia unes 45 ha, poc més del 10% de la superfície agrària total.
- En relació a les explotacions ramaderes, l'Escala disposa actualment de 5 explotacions de bestiar: 2 explotacions porcines (amb uns 3000 porcs), 2 explotacions d'ovelles (amb un total de 510 ovelles) i una petita explotació bovina (amb 30 vedells). Tot i que en el període 1989-1999 el nombre d'explotacions s'ha reduït en un 50%, el total de caps de bestiar ha incrementat, fet que denota una certa intensificació de les explotacions vinculada exclusivament a les dues explotacions de porcs.

2.2.2 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

2.2.2.1 PUNTS FORTS

L'activitat agrària permet el manteniment d'un paisatge típic a l'Escala i la Plana de l'Alt Empordà

El conreu de la terra, tot i que ocupa professionalment una part molt petita de la població, permet que l'Escala conservi encara, en la part d'interior del terme, un

paisatge agrícola (521 ha) molt tradicional al municipi i a la comarca, amb espais com Cinclaus, els Comuns, Pla de les Corts, Mas Vilanera o els Recs.

Cal recordar que si bé l'Escala ha estat un poble tradicionalment avesat a la mar, l'agricultura també ha estat fonamental per a la seva població com a activitat complementària a la pesca i, en conseqüència, forma part de la seva identitat com a poble.

D'altra banda, l'aprofitament històric de la terra ha deixat a l'Escala un important patrimoni de tipus rural, com ara diversos masos (com els de Cinclaus, Mas Vilanera, mas Pasqual, Mas Picaportes, etc.), una xarxa de camins rurals i diversos recs com el del Molí o el de Cerinyana, que formen part tots ells d'aquest paisatge tradicional.

2.2.2.2 PUNTS FEBLES

La població activa dedicada a l'agricultura i la ramaderia és pràcticament testimonial

Actualment, només hi ha 4 persones a l'Escala que es dediquin a l'agricultura i la ramaderia, el que representa un escàs 0,06% del total de la població de l'Escala. Aquest fet, sense dubte, posa en greu perill la continuïtat de les actuals explotacions agràries del terme.

No hi ha un relleu generacional als pagesos actuals

De la mateixa manera que la població pagesa de l'Escala és molt baixa, aquesta no disposa d'un relleu generacional a mig termini. El pagès més jove ja té 30 anys i el més gran gairebé 50. Els joves no volen fer de pagès, ja que les expectatives d'altres sectors són més elevades.

Manca de coordinació i comunicació entre el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i els pagesos de la zona

Una part del terme de l'Escala està integrada dins del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, en concret les terres de Cinclaus. Tot i això, i segons els pagesos de la zona, la coordinació i la comunicació amb el Parc és pràcticament nul·la, i molt sovint això crea malestar en els propis afectats (pagesos). Caldria determinar exactament quin tipus d'agricultura s'hi pot desenvolupar en aquests terrenys i de quina manera s'hi poden implicar més activament la gent de l'Escala.

2.2.2.3 OPORTUNITATS

Necessitat de mantenir l'equilibri territorial i el paisatge tradicional

La sostenibilitat d'un determinat territori passa per garantir l'equilibri entre els seus usos. El manteniment dels espais agrícoles és, doncs, una necessitat prioritària per a tots aquells municipis que vulguin posar les bases d'un model menys insostenible que l'actual. Aquesta necessitat ha de fer que es dotin els mecanismes oportuns de protecció dels espais físics en qüestió i, a la vegada, els mecanismes de gestió i dinamització del mateix i de l'activitat que suporta. Només en aquest marc, i a partir d'una estratègia diferenciadora com la que es planteja en el següent punt, fora possible el manteniment de dues activitats que avui per avui estan condemnades a desaparèixer a l'Escala.

L'agricultura i la ramaderia ecològica

Davant d'unes perspectives de futur molt complexes, caldria potenciar l'agricultura i la ramaderia local a partir de la diferenciació dels seus productes en relació a l'oferta actual. L'agricultura i ramaderia ecològica, dues alternatives cada vegada més consolidades, podrien ser una possibilitat per a reactivar i qualificar aquestes dues activitats, a la vegada que podrien atorgar un tret distintiu a l'Escala en relació a un aprofitament sostenible del territori.

Cal tenir present que la societat demana cada vegada més productes de qualitat, especialment a partir de les crisis internacionals viscudes, i a més, no cal oblidar que les normatives ambientals aplicades sobre l'agricultura i la ramaderia són progressivament més estrictes, raons per les quals caldria estudiar la possibilitat.

Consolidar les activitats agrícoles al municipi protegeix el sòl no urbanitzable

Si les activitats agrícoles del municipi són viables des del punt de vista econòmic i social es mantindrà en el futur la funció ambiental de gestió i vigilància del territori, mantenint la situació actual i confirmant la inexistència d'expectatives de canvi d'usos per abandonament de l'activitat agrícola.

2.2.2.4 AMENACES

El creixement urbanístic

El creixement urbanístic que s'experimenta arreu del territori i també al terme de l'Escala, va clarament en detriment de les explotacions agrícoles i ramaderes. Aquestes activitats necessiten amples extensions de territori per a poder-se desenvolupar, un territori que el creixement urbanístic va mica en mica minvant i fragmentant.

Des de l'esclat del turisme a començaments dels 60, l'Escala ha patit una gran transformació de tipus urbanístic i moltes terres antigament conreades es van convertir en importants zones residencials, com és el cas de Riells. Actualment, i entre d'altres actuacions, la previsió de construir un gran camp de golf a la zona de Vilanera comportarà la pèrdua d'unes 100 ha d'un espai agrícola de primera qualitat, i per tant, suposarà un nou obstacle per al manteniment de l'agricultura i la ramaderia al terme.

2.2.3 ELEMENTS FONAMENTALS DE LA PESCA

La història de l'Escala, des dels seus orígens, ha estat estretament vinculada a la pesca. De fet, les primeres referències documentades d'aquesta vila marinera (s. XVI) en fan menció com a petit barri de pescadors, establert al voltant de l'antic port, depenent d'Empúries. A partir de la pesca, especialment del seitó (anxova), s'ha desenvolupat una de les indústries més importants i tradicionals de l'Escala, la salaó de l'anxova, la qual ha donat un gran reconeixement extern al municipi.

- Actualment, es manté l'activitat pesquera a la vila, concentrada al port de la Clota, que des de l'any 1969 substitueix l'antic port de l'Escala, actualment la Platja. La flota de pesca local està composta per 23 embarcacions, 7 de les quals són d'encerclament o teranyina, 12 de trasmall i 4 de palangre, els tres principals arts de pesca a la zona, i hi treballen de manera directa unes 90 persones del municipi entre armadors i mariners. A banda d'aquestes embarcacions de gent de l'Escala, el port també acull temporalment d'altres embarcacions que pertanyen a altres localitats, d'un nombre variable en funció de l'època de l'any.
- Des de 1992 ençà, les captures de peix realitzades per embarcacions del port de la Clota han experimentat un progressiu increment, a excepció dels dos darrers anys en què han decregut lleugerament. L'any 2001 es van capturar a l'Escala 1.518.879 kg de peix. En relació al volum d'ingressos econòmics per la venda d'aquest peix, també han evolucionat a l'alça en la darrera dècada, assolint-se la quota més alta el darrer any (2001), amb un total de 2.632.521,05 euros.
- Els dos tipus de peix més pescats són, amb gran diferència, el seitó (anxova) i la sardina, que representen prop del 75% del total del peix que arriba al port de la

Clota. Aquestes captures, d'altra banda, també representen el gruix dels ingressos del sector a l'Escala, a l'entorn del 50%. Cal destacar també la importància a nivell econòmic de la venda del lluç, que suposa un 20% del total ingressat.

- Com la resta de ports del litoral català, el port de la Clota de l'Escala participa des de fa cinc anys en la paralització temporal de l'activitat pesquera, en el marc del que s'anomena aturada biològica, per tal de preservar els recursos del mar.
- Finalment, és important destacar la millora que han sofert en els darrers anys les instal·lacions del port de la Clota, que han contribuït a la dinamització d'aquest sector a l'Escala. En aquest sentit, cal remarcar la modernització de la llotja de mar, una de les primeres de Catalunya que està totalment informatitzada.

2.2.4 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES DE LA PESCA

2.2.4.1 PUNTS FORTS

El sector de la pesca a l'Escala ha mostrat una tendència a l'alça en els darrers 10 anys

Durant els darrers 10 anys, el nombre de captures de peix i els corresponents ingressos econòmics obtinguts de la seva venda, han incrementat al municipi de l'Escala, a excepció dels dos darrers anys en què el volum de peix ha disminuït en quantitat. En aquest sentit, el port de l'Escala és el cinquè port del litoral de Girona en nombre de captures, mentre que és el sisè en volum de negoci.

D'entre els factors que han incidit positivament en aquesta puixança cal destacar la construcció del nou port (1994), la millora de les embarcacions de pesca i l'entrada de noves generacions de pescadors.

La llotja de mar del Port de la Clota s'ha informatitzat

Des de l'any 2001, la llotja de mar del port de l'Escala (La Clota) s'ha informatitzat i ha permès fer un salt qualitatiu en el procediment de la subhasta del peix. D'aquesta manera, es facilita la tasca de la pròpia llotja i també de les persones que participen en la subhasta. Cal considerar, també, les possibilitats que ofereix aquesta actualització de la instal·lació des del punt de vista de l'aprofitament de les noves tecnologies, com podria ser la connexió en xarxa amb altres llotges de mar.

2.2.4.2 PUNTS FEBLES

Es detecta un envelliment en la població activa dedicada a la pesca

Del conjunt de persones de l'Escala que treballen en el sector de la pesca, prop del 65% tenen ja més de 40 anys, fet que denota un progressiu i clar envelliment de la població activa de la flota de l'Escala, que es preveu que s'incrementarà en els propers anys. Igualment, es detecta una manca de relleu generacional, atès que hi ha pocs joves que actualment vulguin treballar a la mar, segons es constata des de la pròpia Confraria de Pescadors de l'Escala.

Aquesta situació pot posar en perill, a mig termini, la continuïtat del sector a l'Escala, i, per tant, es fa imprescindible potenciar i facilitar una entrada important de persones joves que garanteixin l'estabilitat futura de l'activitat pesquera al municipi.

2.2.4.3 OPORTUNITATS

Programes de subvencions de la Unió Europea

La tendència general que es marca des de la Unió Europea en relació a la pesca és el manteniment de la flota de pesca actual, sense incrementar el nombre d'embarcacions, però desenvolupant i millorant les prestacions d'aquesta i del teixit productiu en el que s'integra. D'alguna manera, es pretén que no s'incrementi la pressió sobre els recursos disponibles i per tant que no creixi l'esforç pesquer que suposen les embarcacions.

En aquesta línia, el desembre de 1999, el Consell de Ministres de la Unió Europea va aprovar el programa IFOP (*Instrumento Financiero de Orientación de la Pesca*) d'ajudes estructurals per al sector pesquer, vigent en el període 2000-2006. A nivell de Catalunya, la dotació de l'IFOP és de 228.778.339 euros, segons l'acord del Govern de la Generalitat de Catalunya de 31 d'agost de 2000.

Aquest important programa de subvencions econòmiques preveu diferents tipus d'ajudes a les quals hi poden accedir els pescadors i els mateixos ports de pesca:

- Ajudes per a la renovació i modernització de les embarcacions pesqueres. Aquesta modernització de les embarcacions és necessària per a incrementar la seguretat de les mateixes, millorar les condicions d'higiene dintre de les pròpies embarcacions, adaptar-les als nous caladers o facilitar l'adopció de mètodes de pesca més selectius.

- Ajudes per al desenvolupament i modernització del teixit productiu de la pesca. Dintre d'aquest programa hi entrarien les ajudes per als equipaments dels ports de pesca i per a la comercialització i transformació del peix.
- Ajudes per a l'ajustament de l'esforç pesquer. Aquestes subvencions van destinades a afavorir la paralització definitiva de l'activitat d'una embarcació mitjançant el seu desballestament, el seu enfonsament o d'altres mesures previstes. La finalitat d'aquesta estratègia és la de no incrementar el volum de la flota de pesca. Per cada embarcació nova que entra, se n'ha de retirar una altra.
- Mesures de caràcter socioeconòmic. Són ajudes destinades directament als pescadors i consisteixen en indemnitzacions per la retirada definitiva de l'embarcació, ajuts a joves pescadors per a comprar una embarcació de segona mà, o ajudes per deixar l'activitat a la mar i endegar una altra activitat en un sector diferent.

Noves estratègies adreçades a millora de la comercialització del peix i a la seva transformació

La comercialització del peix és entesa pel sector pesquer com una de les estratègies a seguir en els propers anys. En aquest sentit, la Federació Territorial de les Confraries de Pescadors de Girona està realitzant un estudi sobre aquesta qüestió, per tal d'aprofundir en tècniques alternatives de la venda del peix.

Algunes de les mesures que es preveuen són la millora en la presentació del producte a partir d'una caixa distintiva, el pessatge del peix i la seva venda per pes i no per caixa, la realització de diverses campanyes de promoció, la intervenció dels pescadors en la comercialització del peix o la promoció del comerç electrònic.

En aquest sentit, les noves tecnologies de la comunicació ofereixen un ampli ventall de possibilitats a les llotges per a la venda del peix, ja que pot permetre, per exemple, la connexió informàtica d'una llotja determinada amb la resta de llotges del mateix litoral, de manera que pugui augmentar el nombre possible de compradors i participants en la subhasta. La informatització de la llotja de mar del port de la Clota li permetria aprofitar aquestes noves oportunitats.

D'altra banda, cal esmentar que existeixen experiències pioneres relatives a la transformació del peix, com la nau per a transformar el peix que s'està projectant al port de Roses i que compta amb la col·laboració del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DARP) de la Generalitat. L'aposta per la transformació del peix en el mateix recinte del port pot suposar un increment de les possibilitats de negoci del sector i una manera també de poder regular i controlar millor el mercat del peix.

Racionalització en l'activitat pesquera

El sector de la pesca és una clara mostra de la dependència directa que té l'economia en l'estat dels recursos naturals. L'excessiva pressió a la que s'està sotmetent els caladors de peix pot posar en perill la continuïtat del recurs i, en conseqüència, caldria plantejar mesures per a racionalitzar el nombre de captures i per tant protegir el peix.

Sovint, les captures que es fan als diferents ports catalans i en concret també a l'Escala, són excessives per la demanda que existeix, i el peix o s'acaba venent a preus més baixos del que és habitual o s'acaba llençant en bona part i per tant desaprofitant. Aquesta situació està fent reflexionar a la Confraria de Pescadors de l'Escala i a la pròpia Federació Territorial de Girona sobre possibles mesures per a regular i optimitzar les captures. Aquestes mesures, del tipus d'una direcció executiva als ports que regulés les captures diàries a realitzar o d'un seguiment biològic continuat de l'estat del recurs, suposarien tant una menor agressió dels recursos com uns preus de venda més alts.

2.2.4.4 AMENACES

Les flotes de fora de Catalunya que pesquen en els caladors de la costa de Girona i del golf de Lleó, competeixen pel recurs amb les embarcacions locals

Els pescadors de l'Escala, a través de la Confraria local, així com els pescadors d'arreu del litoral gironí, han manifestat la seva preocupació per la presència massiva d'embarcacions de fora de Catalunya pescant en els caladors de la costa de Girona i del Golf de Lleó, principalment rics en espècies com el seitó (anxova) i de la sardina.

Tot i que existeix una normativa d'àmbit estatal que regula, de juny a setembre, el nombre d'embarcacions d'encerclament de les diferents zones de l'estat que poden anar a pescar al Golf de Lleó (aigües internacionals), es detecta per part dels pescadors locals i per part de la pròpia Generalitat de Catalunya que aquesta no es compleix, atès que les embarcacions foranes superen amb escreix el nombre permès reglamentàriament. A més, aquestes embarcacions, molt especialment les d'Andalusia, estan més ben preparades i dotades que les de Girona, i la seva capacitat de pesca és major.

Malgrat que aquesta és una qüestió que depèn directament de la Secretaria de Pesca de l'estat espanyol, caldria garantir aquesta regulació en benefici del sector pesquer local, que pateix directament les conseqüències d'aquesta competència fora del marc normatiu actual, però també en benefici de la protecció d'un recurs pesquer cada vegada més explotat, en la línia del que està defensant el Departament d'Agricultura,

Ramaderia i Pesca (DARP) de la Generalitat de Catalunya, la Federació Territorial de les Confraries de Pescadors de Girona i la pròpia Confraria de Pescadors de l'Escala.

Cal tenir en compte que, tot i la puixança experimentada en els darrers deu anys en relació al nombre de captures, les xifres disponibles dels dos darrers anys (1999 i 2000) mostren una estabilització i fins i tot una lleugera davallada en les captures dels ports de l'Escala, Roses i Llançà, que pesquen tots ells en caladors com el del Golf de Lleó.

Possible sobreexplotació dels recursos pesquers

Des de principis de la darrera dècada del segle passat, es va començar a estudiar en profunditat la situació dels recursos pesquers del litoral de Catalunya. Fruit d'aquests estudis realitzats per l'Institut de Ciències del Mar, l'any 1995 es van començar a realitzar les conegudes vedes o aturades biològiques en els diferents ports de la costa catalana, com a mesura per a reduir la pressió sobre els caladors i per a permetre el desenvolupament dels cicles biològics del peix.

En aquest sentit, l'esforç pesquer de les embarcacions del litoral de Girona, i molt especialment la presència d'embarcacions foranes que van a pescar al Golf de Lleó, i que també pesquen mentre van i venen a la costa gironina, fan que els recursos de la zona pateixin una gran pressió i hi hagi un risc evident de sobreexplotació.

Aquesta situació és reconeguda pels propis pescadors de l'Escala, que es plantegen la regulació del nombre de captures per tipus d'embarcació o per dia de pesca.

Entrada de peix comercial per sota de la mida mínima i pescat amb arts no sostenibles

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DARP) de la Generalitat de Catalunya i els pescadors del litoral gironí, han posat de manifest l'entrada de peix a l'estat espanyol i Catalunya que està per sota de les mides establertes o que ha estat pescat amb arts molt depredadores amb el medi. És el cas del peix de França pescat amb la flota d'arrossegament semipelàgica, a l'estat espanyol prohibida, però que pot ser comercialitzat sense cap problema.

Dificultats burocràtiques per a l'entrada de gent jove al sector pesquer

L'entrada de noves persones, especialment els joves, en el sector pesquer és actualment bastant difícil si tenim en compte el conjunt de requisits que cal

superar: curs de competència marinera (de 4 a 6 setmanes i fora del port de referència), obtenció de la llibreta marítima, revisions mèdiques, etc.

Aquesta situació dificulta el necessari relleu generacional i l'arribada de gent jove a la pesca, i caldria flexibilitzar les tramitacions a realitzar. Especialment important seria la possibilitat de fer la formació professional necessària en el propi port de referència, per tal de facilitar l'accés de les persones que hagin de fer aquests cursos.

Manca d'un conveni laboral col·lectiu

El sector de la pesca no gaudeix d'un conveni laboral col·lectiu que reguli aspectes tan essencials com els salaris, la seguretat i higiene de les embarcacions i d'altres dependències, les cobertures socials, els períodes de vacances, la formació professional continuada o les baixes per maternitat en el cas de les dones, entre d'altres qüestions.

Aquesta situació de precarietat fa que sigui un sector molt inestable i incert, i juntament amb la manca perspectives de millora professional per als pescadors, fa que sigui poc atractiu per a la gent jove.

2.3 DIAGNOSI DEL SECTOR SECUNDARI: INDUSTRIAL

2.3.1 ELEMENTS SIGNIFICATIUS

El nombre d'activitats industrials que hi ha al terme de l'Escala arriba ja a les 45 (2001), segons dades de Gestió Tributària de l'Ajuntament de l'Escala. De 1994 ençà, la presència d'indústries ha augmentat en un 40% al municipi de l'Escala.

El major nombre d'activitats industrials registrades (34% l'any 2000) es dediquen als productes alimentaris, mentre que un 27% ho fan a la transformació de metalls. Destaquen per sobre de tot les 7 empreses de l'Escala dedicades a la conserva i salaó de l'anxova, el que representa el 15,5% de tota l'activitat industrial del municipi.

A les següents taules i gràfics es pot observar la tipologia dels establiments industrials de l'Escala i la seva evolució durant el període 1994-2000.

Taula 1. Establiments d'empreses industrials per branques d'activitat (IAE) de l'Escala

Any	Energia i aigua	Química i metalls	Transformació metalls	Productes alimentaris
1994	0	1	6	15
1995	0	1	8	16
1996	0	1	9	16
1997	0	0	9	16
1998	0	0	8	16
1999	0	0	11	14
2000	0	0	11	14

2.3.2 ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

2.3.2.1 PUNTS FORTS

El nombre total d'indústries ha crescut els darrers cinc anys

El nombre total d'indústries ha passat de 36 el 1995 a 45 censades el 2001. Per sectors ha crescut el nombre d'indústries dedicades a la transformació de metalls, i del sector tèxtil i la confecció. L'altre sector important, Productes alimentaris, ha reduït lleugerament el total d'empreses establertes a l'Escala.

La indústria de l'anxova manté la seva importància.

L'activitat industrial més important del municipi continua sent la producció de conserves d'anxoves. La marca Anxoves de l'Escala ha donat a conèixer el municipi arreu i ha permès mantenir una activitat industrial lligada a l'activitat tradicional de la pesca.

2.3.2.2 PUNTS FEBLES**La indústria de transformació de metalls està molt lligada al sector de la construcció**

La indústria de transformació de metalls està relacionada amb la fusteria metàl·lica per l'elaboració de productes dedicats a la construcció, és per això que tot i que podria semblar un nou sector industrial, de fet està directament relacionat amb el mercat residencial del que depèn totalment.

2.4 DIAGNOSI DEL SECTOR TERCIARI: COMERÇ I SERVEIS

2.4.1 ELEMENTS SIGNIFICATIUS

L'oferta de comerç al detall a l'Escala se situa en els 224 establiments l'any 2000, el que suposa un 7'7% més d'oferta comercial que l'any 1994, quan a l'Escala hi havia 208 comerços.

El comerç de productes alimentaris és el més representat al municipi, amb un 35% del total d'establiments comercials.

Taula 2. Establiments d'empreses de comerç al detall per branques d'activitat (IAE) a l'Escala

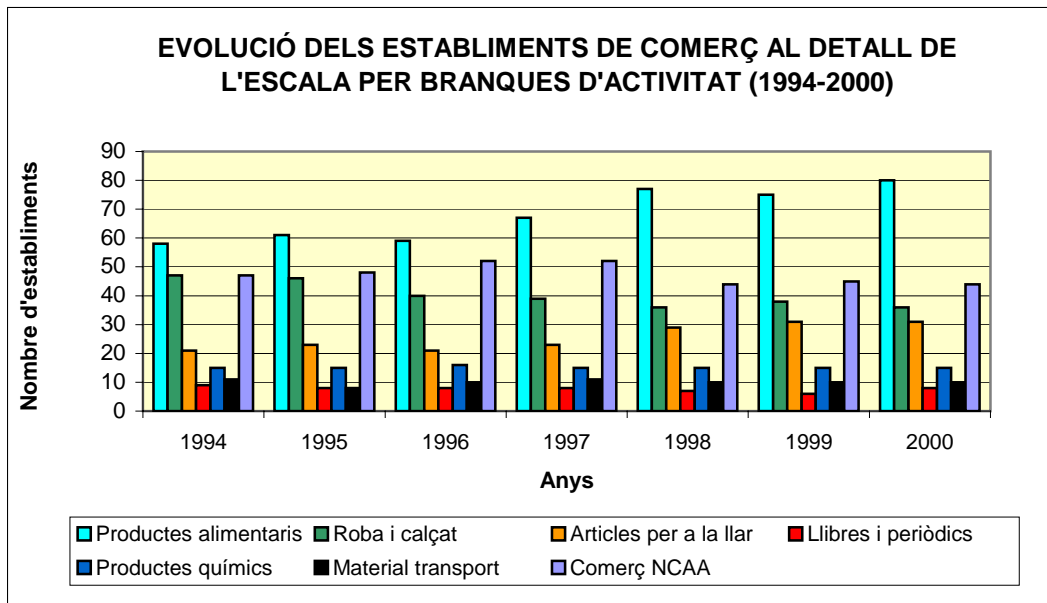
Any	Productes alimentaris	Roba i calçat	Articles per a la llar	Llibres i periòdics
1994	58	47	21	9
1995	61	46	23	8
1996	59	40	21	8
1997	67	39	23	8
1998	77	36	29	7
1999	75	38	31	6
2000	80	36	31	8

Any	Productes químics	Material transport	Comerç NCAA	Total
1994	15	11	47	208
1995	15	8	48	209
1996	16	10	52	206
1997	15	11	52	215
1998	15	10	44	218
1999	15	10	45	220
2000	15	10	44	224

FONT: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya. 2002

Gràfic 1. Evolució dels establiments de comerç al detall de l'Escala per branques d'activitat (1994-2000)

FONT: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya. 2002

Els principals elements que es poden destacar del sector del comerç a l'Escala són els següents:

- L'oferta de comerç al detall a l'Escala se situa en els 224 establiments l'any 2000, el que suposa un 7'7% més d'oferta comercial que l'any 1994, quan a l'Escala hi havia 208 comerços.
- El comerç de productes alimentaris és el més representat al municipi, amb un 35% del total d'establiments comercials.
- L'oferta comercial de l'Escala es distribueix, principalment, en dos àmbits territorials: el nucli antic i la zona de Riells.
- En termes generals, el comerç de l'Escala té una component destacada d'estacionalitat, amb un nombre important de comerços de temporada que obren només durant uns mesos a l'any i que està clarament orientat per a satisfer les necessitats turístiques de la vila.
- El gruix del comerç estable de l'Escala es concentra en el nucli antic de la vila, que és també a on viu el gruix de la població estable de l'Escala.
- El comerç de la zona de Riells és el que mostra una major dependència envers el turisme, amb molts més comerços de temporada que no pas estables, mentre que al nucli antic hi ha un major equilibri entre el comerç estable i el comerç de temporada.

2.4.2 PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

2.4.2.1 PUNTS FORTS

El nombre d'establiments comercials a l'Escala ha crescut

Als darrers cinc anys el nombre total d'establiments comercials radicats a l'Escala ha crescut de 209 l'any 1995 a 224 el 2000. En nombre absolut d'establiments, el que han representat un increment han estat els dedicats a productes alimentaris i els dedicats a productes per la llar i s'han reduït el nombre d'establiments dedicats a roba i calçat.

Pràcticament la meitat dels eixos comercials de l'escala són carrers per a vianants

Dels 13 carrers que en aquest estudi s'han considerat com a comercials (atenent a la presència elevada de comerços), 6 són carrers per a vianants (46%). La peatonalització dels eixos comercials, tot i que pot comportar algunes problemàtiques relacionades amb l'eliminació d'aparcaments en superfície a prop dels comerços o amb l'encaix de les zones de càrrega i descàrrega, suposa un impuls decidit del comerç local atès que incrementa notablement l'atractiu de l'espai públic, elimina el pas continuat de vehicles i les seves afectacions (soroll, fums, inseguretat dels vianants, etc.) i facilita l'accés de la gent als comerços del carrer. Bona part dels comerços consultats dels carrers Maranges, del Mar, Alfolí o el Passeig Riells, tots ells per a vianants, valoren positivament la peatonalització d'aquests espais.

2.4.2.2 PUNTS FEBLES

Els establiments comercials de l'Escala estan directament lligats amb el turisme residencial

Ja hem vist que els establiments que han tingut un creixement més important corresponen a alimentació i productes per a la llar, directament lligats amb les necessitats més bàsiques del turisme residencial existent i en canvi els establiments que podrien atraure turisme exterior, com ara el sector de la moda, han perdut pes absolut i relatiu en el total d'establiments comercials.

L'oferta comercial de l'Escala mostra una elevada dependència en el turisme

Una part important del comerç de l'Escala està pensat per a satisfer les demandes i necessitats dels fluxos turístics que rep la vila, de manera que només obren durant una temporada i resten tancats la resta de l'any. Especialment és el cas del comerç de la zona dels Riells, una destacada zona residencial turística de l'Escala, on unes tres quartes parts dels establiments comercials (segons la consulta realitzada) només obren durant la temporada.

Aquesta dependència envers el turisme comporta que fora de la temporada (en alguns casos és només durant l'estiu, en d'altres des de Setmana Santa fins a setembre-novembre), molts comerços de l'Escala tanquin i estiguin inactius fins a la propera temporada, amb la repercussió que això suposa des del punt de vista del grau d'ocupació/desocupació d'una part de la població de l'Escala. A més, aquesta estreta dependència fa que l'activitat comercial fluctuï amb la variació del turisme, de manera que una hipotètica reducció de l'afluència turística motivada per diverses raons (climatologia, competitivitat d'altres zones, etc.), també provocaria una reducció de l'activitat dels comerços i del seu volum de negoci.

Finalment, també s'ha de destacar que el tancament de molts comerços fora de la temporada, repercuteix en l'activitat i la vida de la vila, amb parts importants pràcticament buides durant l'hivern i amb els establiments comercials tancats.

L'oferta comercial de l'Escala és poc variada

A partir de les dades disponibles, i molt especialment a partir del treball de camp realitzat i de les opinions recollides dels comerciants, es pot dir que l'oferta general del comerç de l'Escala és poc diversa i variada. Bàsicament, està fonamentada en establiments de productes alimentaris, establiments de roba i calçat, establiments d'articles per a la llar i també establiments de souvenirs, articles de regal i articles de platja. També hi ha una massiva presència de bars, restaurants, pizzeries i cafeteries.

2.5 DIAGNOSI DEL SECTOR TERCIARI: TURISME

2.5.1 INTRODUCCIÓ

Pel desenvolupament de la diagnosi hem resumit els elements fonamentals que es desprenen de l'anàlisi de l'oferta i la demanda turística al municipi. Aquests elements donant lloc als diferents apartats en què dividim l'anàlisi de punts forts i punts febles del turisme.

La diagnosi es completa analitzant les Amenaces i Oportunitats, que influiran en el desenvolupament futur del turisme, el que ens permet donar una visió estratègica de la situació del sector.

2.5.2 ELEMENTS FONAMENTALS

El sector de Turisme, englobat dins dels Serveis, té un pes del 77% del total del PIB del municipi (dades de 1996), si englobem el valor del sector de la construcció, directament lligat en el cas de l'Escala amb el turisme, ens trobem amb una repercussió del 89% del PIB municipal.

Si ho considerem des del punt de vista de l'ocupació, trobem xifres similars en percentatge a les de la repercussió del PIB. Aquests fets ens indiquen clarament que el sector té una rellevància fonamental en l'economia local.

A l'Escala hi ha una oferta d'allotjaments turístics molt important, que representa una capacitat total de 47.290 places, s'estima que aquesta localitat acull a l'estiu fins a 75.000 persones en un dia punta del mes d'agost.

Si considerem el percentatge de cada tipus d'allotjament, el més important és el d'apartaments i cases de segona residència, del total de places estimades com a disponibles que s'avaluen en 47.290, els apartaments i segones residències representen una capacitat d'acollida del 85,88%, els càmpings del 11,83% i els hotels i pensions del 2,28%.

Si considerem que la gran majoria d'apartaments i cases de segona residència estan fora del mercat de lloguer, (s'estima que del total d'apartaments i segones residències es lloga un 15,70%) hem de concloure que l'oferta d'allotjament actual ens porta a un model de turisme més aviat de caire familiar

Aquest tipus de turisme està molt allunyat del turisme d'hotel que busca ofertes econòmiques basades en sol, platja i diversió i dominat pels tour-operadors dels països d'origen.

La durada de la temporada està directament relacionada amb les vacances laborals de la família propietària, si considerem els canvis produïts en les famílies, on cada vegada més la dona s'ha incorporat al mercat laboral i la tendència a repartir les vacances

anuals en diferents períodes, concentrant les d'estiu entre el 15 de juliol i finals d'agost, amb un màxim de 15 dies continuats, trobem que són aquestes les característiques que incideixen en la temporada turística d'estiu de l'Escala. A aquesta temporada curta s'ha de sumar les estades de cap de setmana a les segones residències.

Si analitzem com han evolucionat els altres municipis més propers de la Badia de Roses, podem veure com l'Escala ha anat perdent importància relativa en relació a Roses i Castelló d'Empúries, que han incrementat la seva capacitat hotelera notablement. L'Escala ha passat de tenir el 13,51% el 1982 al 11,51% el 2000. Si considerem la categoria hotelera, l'Escala disposa de places de categoria mitja - baixa en relació als altres municipis esmentats.

Pel que fa a les places de càmping, la situació de l'Escala és millor, disposava del 26,22% del total de la Badia de Roses el 1982 i disposa del 30,09% l'any 2000. La categoria dels càmpings existents és mitja - alta.

La segona residència ha representat el creixement més important de tots els sectors lligats amb el turisme tot i que ha representat un creixement dispers i descontrolat amb una gran ocupació del territori, el que s'ha traduït en problemes derivats dels serveis a prestar per l'ajuntament, serveis com ara l'abastament d'aigua potable, d'energia elèctrica, la recollida de residus, etc. es troben saturats en temporada alta, també s'ha traduït en costos ambientals i econòmics considerables.

Des del punt de vista dels recursos turístics cal destacar la importància de les platges, que disposen d'una disposició de serveis molt completa i gaudeixen d'una qualitat sanitària de l'aigua i neteja de la sorra molt bona, amb l'excepció de la platja del Rec, que es veu afectada per la manca de depuració de les aigües residuals que rep el Rec del Molí, que desemboca a aquesta platja i que fa que en certs moments la qualitat sanitària de l'aigua sigui moderada o deficient.

L'Escala disposa d'un patrimoni arqueològic i històric de gran vàlua. Dins d'aquest patrimoni cal diferenciar les ruïnes d'Empúries que pertanyen al Departament de Cultura de la Generalitat de la resta de patrimoni que pertany al municipi. Aquesta diferenciació és molt rellevant per la transcendència que representa la propietat i per tant la capacitat de decisió sobre l'aprofitament des del punt de vista turístic d'aquest recurs.

Les ruïnes d'Empúries representen un atractiu de primer ordre si considerem el nombre de visitants que rep anualment, comparable al Museu de la Ciència de Barcelona i per sobre d'altres de molt importants com per exemple el Museu d'Història de Catalunya o el MACBA, també a Barcelona. Sobre aquesta situació privilegiada planegen qüestions que afectaran el seu futur: l'organització actual de les instal·lacions, que limita el creixement de les visites i el desenvolupament del Museu, la dependència administrativa que fa rígida la gestió comercial i científica del patrimoni, la separació "artificial" de la resta de patrimoni del municipi de la mateixa època amb el que té una relació historiogràfica indubtable, el tractament turístic individual i únic

que ha tingut fins ara, el que obliga que estigui integrat en circuits amb altres elements singulars sense cap relació amb l'Escala. Cal destacar que hi ha redactat un Pla Director que recull aquestes preocupacions i que pot servir de base per a solucionar-les.

La resta del Patrimoni del municipi s'ha estructurat en part com a producte cultural, entès com a recurs cultural on es pot realitzar una activitat, es poden realitzar diferents recorreguts, tot i que una part important dels edificis no es poden visitar. S'han organitzat tres rutes històriques. Vora mar, Barri Vell i Fora Vila, que faciliten la visita al Patrimoni existent i està recolzat amb panells informatius que donen informació addicional sobre cadascú dels elements utilitzats.

Les activitats lúdiques i culturals organitzades al municipi s'estenen durant tot l'any, concentrant més activitats a l'època d'estiu. L'objectiu és crear un producte cultural i lúdic que tingui un caire singular i que permeti atraure els turistes, amb altres motivacions diferents, com ara participar, assistir o menjar i que podem englobar dins del turisme cultural. Hem de tenir en compte que els consumidors culturals inclosos corresponen tant als residents com als visitants.

El problema fonamental amb el que es troben molts municipis i naturalment l'Escala, és la coincidència en el temps dels diferents esdeveniments com per exemple els Festivals de música a l'estiu o les Mostres de cuina. D'acord amb les dades recollides per Salvador Calabuig i Serra a l'estudi "La resposta dels municipis de la Costa Brava a la crisi del model turístic fordista", la suma dels festivals de música que se celebren als municipis de costa dona més de 150 concerts en 90 dies de temporada d'estiu, el que implica que es perdi el caràcter singular dels esdeveniments i hi hagi un excés d'oferta en esdeveniments anuals d'interès. Si analitzem els consumidors culturals als que van dirigits els diferents productes culturals, podem constatar que els residents i turistes que estan al municipi es veuen poc afectats pels esdeveniments d'altres poblacions i en canvi és molt difícil atreure altres visitants per l'esdeveniment en qüestió ja que es fa difícil transformar aquesta proposta cultural en una oferta cultural mitjançant un programa de comunicació adreçat a un públic específic. En aquestes condicions d'oferta genèrica les propostes estan orientades a complementar el producte turístic tradicional de sol i platja.

Per completar l'oferta del municipi cal fer esment especial de les activitats existents lligades al mar. Totes aquestes activitats son considerades complementaries a l'activitat de sol i platja i estan en creixement per la transformació de la demanda inicial de descans en major demanda d'activitats de lleure i esportives lligades a la natura. D'aquestes activitats cal destacar les lligades a la nàutica, amb la celebració de la setmana catalana de vela al mes d'abril i les activitats de submarinisme, que a més de les immersions pròpies al municipi, disposa de les immersions a les illes Medes situades a molt poca distància. Cal destacar que la Setmana Catalana de Vela és una activitat provisional que s'ha fet els darrers tres anys en base a un conveni amb la Federació Catalana de vela, però que pot traslladar-se a altres municipis.

2.5.2.1.1 Elements relacionats amb la demanda

Considerant el nombre mig de visitants per mes avaluats a l'estudi de la demanda al municipi es pot inferir que en funció dels visitants equivalents calculats, el turisme representa uns ingressos de 209.457.700 euros.

En base a les dades de la temporada turística del 2000 a Catalunya, podem considerar els tres segments més importants de visitants i turistes de l'Escala: turistes estrangers, turistes espanyols no catalans i turistes catalans. El segment més nombrós és el tercer, amb casi el 50% de visites, seguit molt a prop pels visitants estrangers, i els espanyols no catalans a una distància considerable. Si fem la mateixa anàlisi considerant les pernoctacions realitzades, els turistes estrangers passen a primer lloc seguit dels catalans i espanyols no catalans.

En funció del règim de propietat dels apartaments i cases de segona residència de l'Escala hem de concloure que la majoria de visitants són catalans i en canvi podem considerar que la resta de visitants mantenen els mateixos percentatges que a la resta de la Costa Brava, el més important correspon a estrangers, que representa un 66,58%; en segon terme a catalans que no van a segona residència, que representen un 24,40% i finalment a espanyols de la resta de l'estat, que suposen un 9,02% del total.

Analitzant les nacionalitats dels visitants de l'Escala a partir de les demandes d'informació a les oficines de turisme i els generals de Catalunya, obtenim resultats similars, amb una gran preponderància dels francesos. És important remarcar que majoritàriament utilitzen el vehicle privat pels seus desplaçaments i destacar que en quant a motivacions del viatge, a banda d'anar a la platja, són aspectes importants la gastronomia, les visites a ciutats i pobles, les activitats de relació social, les compres, les visites culturals, les activitats esportives i gaudir de la natura. El grau de satisfacció obtingut als diferents aspectes del viatge és elevat.

Els turistes catalans orienten els seus viatges majoritàriament a segona residència. El sistema utilitzar pels desplaçaments és també de forma majoritària el cotxe privat i el grau de satisfacció general detectat és també elevat, similar a l'obtingut pels turistes estrangers.

Finalment i pel que fa als turistes espanyols no catalans, utilitzen també de forma important el cotxe privat, tot i que l'autocar, el tren i l'avió tenen un percentatge significatiu en els seus desplaçaments. Les motivacions més importants corresponen a descansar, passejar i llegir, visita a familiars i amics, sol i platja i visites turístiques. Respecte al grau de satisfacció és també elevat.

El producte que motiva la demanda turística majoritària al municipi és "sol i platja", demanda que està en l'origen del desenvolupament turístic a partir de la segona meitat dels anys 50 i que representa problemes com l'estacionalitat molt elevada, un grau de maduresa important i l'aparició d'altres competidors directes més econòmics en el mateix producte. L'Escala té, en aquest sentit, una avantatge fonamental que ve

representada per les segones residències, el que significa que els propietaris difícilment canviaran a ofertes més econòmiques, ja que han realitzat una important inversió.

De forma genèrica s'ha detectat al turisme de la Costa Brava modificacions en les motivacions que animen als turistes a viatjar. A banda de descansar i anar a la platja s'amplien a conèixer la història i la forma de viure de la població que es visita. Això implica activitats com visitar llocs històrics i monument o participar i assistir a esdeveniments especials, també gaudir de la gastronomia o passejar pels espais que tinguin un interès ambiental. A l'Escala hi ha recursos adients per atendre aquestes noves motivacions.

2.5.3 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

2.5.3.1 PUNTS FORTS

La capacitat d'allotjament és elevada, tot i que la major part correspon a apartaments i cases de segona residència

La capacitat d'allotjament és elevada, aproximadament 47.300 places, tot i que la major part d'aquestes places, un 85,88% correspon a apartament i cases de segona residència, i la majoria estan fora del mercat de lloguer turístic, del total de 9.450 apartaments i cases de segona residència existents, es lloguen 1.500, el que representa un 15,87%.

La segona oferta en importància correspon als càmpings, amb una capacitat elevada i de qualitat destacable i finalment els hotels representen una capacitat del 2.28% del total de places disponibles.

L'Escala disposa d'un patrimoni històric molt ric i variat

L'Escala disposa d'un patrimoni històric únic, altament valorat i conegut arreu. El conjunt monumental de les ruïnes d'Empúries és l'únic assentament grec documentat arqueològicament a la Península i disposa d'una sèrie d'equipaments de conservació i difusió del patrimoni que ha permès que rebi uns 230.238 visitants anualment (dades de l'any 2000), el que fa que sigui un dels museus més visitats del país. Les ruïnes van ser declarades monument històric - artístic el 1931 i s'ha demanat la seva declaració com a Patrimoni de la Humanitat.

El nucli medieval de Sant Martí d'Empúries, declarat Be Cultural d'Interès Nacional, els monuments existents al Turó d'Empúries, al Turó de les Corts, al nucli urbà de i al nucli de Cinc Claus, etc, completen un patrimoni històric molt ric i variat (veure apartat de

patrimoni) que engloba tota la història de Catalunya i que és susceptible d'englobar una oferta de turisme cultural molt interessant.

L'Escala disposa de gran varietat de recursos i atractius naturals

El litoral, de gran diversitat amb platges, cales, penya-segats, és el principal atractiu del municipi, conjuntament amb les instal·lacions del port esportiu, permeten desenvolupar tota mena d'activitats nàutiques: vela, excursions en vaixell, submarinisme, excursions en kayak, etc.

El municipi té una part del terme dins de l'espai protegit dels Aiguamolls de l'Empordà i lllinda amb la zona PEIN del Montgrí. Aquests espais naturals, sobre tot el primer, representa un gran atractiu per la diversitat i qualitat dels ocells que estan representats, essent una de les zones humides més importants del sud d'Europa.

L'Escala disposa una molt destacable oferta gastronòmica

El municipi disposa també d'una variada oferta gastronòmica, amb una capacitat molt important de servei i una variada representació de diferents cuines, tant d'estil mediterrani com de caire europeu. A la Guia Michelin del 2002 es recullen onze restaurants recomanats.

El municipi disposa d'una bona oferta d'activitats lúdiques i culturals

Des del punt de vista cultural hi ha una variada oferta de festes populars, fires i esdeveniments musicals, com ara la Fira Greco-romana del Triumvirat del Mediterrani, la Festa de l'anxova, el Carnaval, la Festa del Carme, la Festa Major, el Festival d'estiu de música, etc. La seva distribució en el calendari permet pensar en una integració fàcil amb altres ofertes del municipi.

Hi ha tres oficines de turisme que donen informació sobre els recursos del municipi i que cada any són més usades pels visitants

Les oficines de turisme existents al municipi han permès donar informació als turistes, millorant l'atenció i el servei que reben i a la vegada copsar el pols de la marxa del turisme propi de la població, permetent veure quina és la composició o quins són els aspectes que més interès desperten entre els visitants del municipi. La quantitat de consultes ha anat augmentant i la tipologia de demandes d'informació ha anat

canviant, fent pales un interès cada vegada mes important per activitats esportives, lúdiques, culturals, etc.

L'increment de demanda d'informació ha crescut a totes les oficines, degut a l'increment de visitants que s'ha donat els darrers cinc anys.

La localització geogràfica del municipi és molt bona i els accessos són també bons

L'Escala es troba situada molt a prop de l'autopista A-7, porta d'entrada del turisme que ve de França, Alemanya, Bèlgica i Holanda, que tenen com a punt d'entrada La Jonquera i de Barcelona i Girona, origen de la major part dels visitants del municipi. La seva situació fa que estigui més a prop de l'autopista A-7 que la resta de municipis de la Badia i amb més facilitats d'accés.

També gaudeix d'una bona comunicació amb l'aeroport de Girona, per la mateixa A-7 ja esmentada i d'accés al FFCC Barcelona –França, mitjançant les estacions de Flaçà, a 24 Km, Camallera a 16 Km i Figueres, situada a 27 Km.

Les comunicacions per carretera amb la A-7 i la línia de FFCC, estan en bones condicions i permeten un accés ràpid i còmode, excepte pel que fa a la carretera l'Escala- Figueres que té trams en mal estat.

Al casc antic hi ha alguns carrers per a vianants que afavoreixen les activitats comercials

Actualment al municipi hi ha 8 carrers per a vianants, situats al nucli antic de l'Escala i que envolten part del patrimoni històric. Aquests carrers bàsicament dedicats a vianants afavoreixen el passeig i l'activitat comercial sense soroll i maldecaps. Aquests carrers suposen el començament del relleu comercial de la zona del casc antic, on es puguin integrar les visites al patrimoni, el lleure del passeig i les terrasses i les activitats de compres.

Hi han preparades rutes genèriques, rutes històriques i rutes naturals al municipi que permeten conèixer els seus atractius

Hi ha elaborades diferents rutes que permeten conèixer la realitat actual de l'Escala i els seus atractius turístics, els indrets relacionats amb la història del municipi i rutes naturals que permeten endinsar-se en els diferents espais naturals colindants al

municipi. En general, aquestes rutes són específiques i temàtiques sense abastar altres aspectes que poden concretar més un producte com ara els aspectes comercials, gastronòmics, etc.

La valoració i el nivell de satisfacció obtingut pels visitants és bona

Les valoracions que fan els tres segments de turistes considerats: els estrangers, els catalans i els espanyols no catalans de la seva estada és molt bona (valoracions entre 8 i 8,5). També la valoració dels propietaris de segona residència és bona, ja que han arribat a comprar-se un habitatge després de tenir bones experiències en diferents anys d'estada. Tot i això fora bo poder conèixer amb més detalls, quins són, en opinió dels visitants els aspectes que valoren com més positius i com més negatius de la seva estada al municipi.

A diferència d'altres municipis, a l'Escala hi ha un turisme tranquil, sense soroll a la nit, robatoris o aldarulls

Per la pròpia història i desenvolupament turístic del municipi, el turisme existent actualment és un turisme familiar i tranquil, allunyat del d'altres municipis, on predomina un turisme de paquets turístics molt ajustats de preu i on hi ha problemes amb la massificació, el consum d'alcohol i els problemes derivats com ara robatoris o aldarulls. Aquest fet permet una imatge diferencial que cal explotar per atreure aquell turisme que valora molt positivament la tranquil·litat.

Els recursos del municipi permeten una explotació complementària al producte de sol i platja

La base del turisme actual està recolzada en el producte sol i platja, tot i que amb uns aspectes específics que ja hem considerat. Dins de la pròpia demanda d'aquest producte es fa palesa l'evolució cap a un turisme més actiu, on comencem a tenir rellevància altres aspectes com ara la cultura, l'esport, la gastronomia o la natura. L'Escala disposa de recursos adients en cadascú dels aspectes esmentats per oferir una oferta complementària adient al producte actual.

Els recursos del municipi estan en part integrats en altres destinacions i rutes

Ja hem valorat la importància des del punt de vista de recurs turístic de les ruïnes d'Empúries. En aquest sentit destaquem que actualment la visita està integrada en

rutes genèriques, oferta adreçada a turistes específics amb interès amb el turisme cultural o de visites de ciutats, com per exemple els japonesos amb Barcelona o en rutes genèriques a nivell Costa Brava. En qualsevol cas els visitants de les ruïnes desconeixen que es troben a l'Escala i desconeixen altres atractius que pot presentar el municipi. Aquest fet que es pot considerar com a negatiu ho enfoquem com a positiu en tant que ja hi ha una sèrie de rutes que tenen com a punt de parada el municipi i que si es prepara una oferta adient poden ampliar la seva estada i fins i tot convertir-la en un punt de referència dins de les rutes plantejades.

2.5.3.2 PUNTS FEBLES

La major part de l'any la capacitat d'allotjament resta infrautilitzada, el que suposa uns elevats costos econòmics i energètics

L'estacionalitat en la utilització de la capacitat d'allotjament dona com a conseqüència uns costos elevats ja que cal mantenir la disponibilitat de tots els serveis encara que no s'utilitzin, el que suposa una despesa energètica i econòmica molt important. Cal mantenir l'enllumenat públic, l'abastament d'aigua potable sanitàriament correcta, el servei de recollida de residus, el servei de clavegueram, la vigilància de la policia, els paviments, la neteja, etc, durant tot l'any, tot i que s'utilitzaran a la màxima capacitat una mica més d'un mes.

El producte residencial immobiliari ha consumit una quantitat molt important de terreny enfront dels hotels i càmpings que tenen un impacte ambiental més reduït

El mercat immobiliari ha consumit prop del 50% del territori del municipi i degut a la configuració urbanística dispersa corresponent a la tipologia residencial en què s'ha basat la construcció, representa l'antítesi de la sostenibilitat: gran inversió en obres d'urbanització per pocs habitants, mobilitat exclusiva en cotxe privat, impossibilitat econòmica de fer viable un sistema de transport públic, ús exclusiu residencial desert durant la major part de l'any, etc.

Enfront d'aquest sistema d'allotjament els hotels i els càmpings tenen un impacte ambiental més reduït, tant pel que fa a ocupació del territori com a les infraestructures necessàries pel seu funcionament. A l'Escala malauradament s'han perdut els darrers anys places d'hotel i en canvi s'han incrementat les places de càmping.

La propietat i la gestió de les ruïnes d'Empúries dificulta el seu aprofitament turístic

Les ruïnes d'Empúries pertanyen al Museu d'Arqueologia de Catalunya i depenen del Departament de Cultura de la Generalitat. Tot i que el seu valor d'atracció turística està demostrat per les xifres de visites anuals, comparable a la Casa Museu Gaudi, el Museu de la Ciència, el Museu de Cera o el Museu Marítim, a Barcelona, (que representa un destí turístic de primera magnitud), la seva gestió està més orientada a la conservació del patrimoni arqueològic que a la integració en una oferta cultural integrada.

Tot i els esforços de l'actual Direcció, el fet d'estar integrat en un òrgan de l'Administració, regit per l'Estatut de la Funció Pública, fa que les rigideses de funcionament compliquin més que afavoreixin la seva gestió comercial. El fet que les decisions s'hagin de prendre a la Direcció General a Barcelona i que la gestió del pressupost estigui compartida amb altres museus, complica notablement el funcionament del museu.

La saturació de visitants el mes d'agost crea problemes en la qualitat percebuda pels visitants

Com a conseqüència de la tendència a la concentració de les vacances, durant la primera quinzena del mes d'agost hi ha una saturació de visitants que posen al límit la capacitat de prestació de serveis del municipi, apareixen problemes com la congestió de trànsit dels carrers de les zones més cèntriques, problemes d'aparcament, saturació de les platges, etc.

Hi ha poc aprofitament de les activitats lúdiques i culturals

Tot i disposar d'un calendari molt atractiu d'activitats en general tenen la consideració de producte cultural ja que es realitzen promocions a nivell local i no s'arriben a transformar en oferta cultural, mitjançant un programa de comunicació específic, dirigit al turisme cultural (publicitat en mitjans d'àmbit nacional, fulletons, guies, webs, catàlegs, etc). En general les activitats programades coincideixen en calendari i en tipologia d'oferta amb les de la resta de municipis de la costa, el que fa que perdin la seva potencialitat com a activitat única i singular. Malgrat això, totes o part d'aquestes activitats poden ajudar a formar una oferta més completa del turisme cultural.

El comerç de la zona del casc antic està en general orientat a la venda de productes de temporada i fora d'aquesta roman majoritàriament tancat

El comerç de la zona del casc antic, llevat de bars i restaurants i entitats bancàries, està orientat a la venda de productes relacionats amb la temporada turística i fora d'aquesta resten tancats. Per tal de reduir l'estacionalitat caldria aspirar a un centre comercial amb un perfil comercial més diversificat, atractiu i de valor afegit més elevat, que tregui profit de les actuacions ja realitzades de peatonalització i pacificació del trànsit rodat i que mantingui una temporada oberta més llarga, que permeti una revitalització del Centre urbà.

El desequilibri turístic en l'oferta d'allotjament provoca una temporada turística molt curta

Degut a la fragmentació cada vagada més elevada de les vacances anuals en diferents períodes, les estades corresponents a segones residències s'han escurçat i concentrat entre el 15 de juliol i el 25 d'agost, donant lloc a una temporada turística alta de molt curta durada.

Els hotels existents són antics i de categoria mitjana

Si analitzem les dades de l'evolució de les places hoteleres podem comprovar que al municipi que els darrers vint anys hi ha hagut una reducció en nombre total de places i no hi ha nous establiments. Només hi ha dos hotels amb 240 places de tres estrelles, l'hotel d'Albons, tot i ser de quatre estrelles està fora del municipi

Els hotels actuals no disposen d'infraestructures que permetin celebrar reunions d'empreses, de promocions o viatges d'incentius

Manca al municipi un hotel que disposi dels elements i infraestructura adequats per realitzar reunions d'empresa, de promocions de nous productes o viatges d'incentius, el que provoca que en aquest moment no es pugui optar per atraure aquest segment de turisme - negocis, que representa avantatges com majors ingressos per estada, reduir l'estacionalitat i aspirar a un turisme de més qualitat.

No hi ha infraestructures culturals al casc antic que permetin l'animació urbana

Al casc urbà no hi ha infraestructures culturals com museus, auditori, etc, que actuïn com a dinamitzadors d'animació urbana i cultural i que ajudin a desenvolupar un perfil comercial més potent, i que conjuntament amb l'oferta de restauració doni lloc a un centre amb més vida.

Una part dels recursos patrimonials integrants d'una eventual ruta històrica del comptat d'Empúries són a altres municipis

A més de l'atractiu fonamental de les ruïnes d'Empúries, cal transformar la resta del patrimoni del municipi en oferta cultural estructurada. Una línia històrica que relliga molts elements del patrimoni és el seguiment de l'història del Comtat d'Empúries, tot i que una part dels recursos patrimonials són al municipi de Castelló d'Empúries.

Manca d'integració de l'oferta de l'Escala en les promocions i webs turístiques

L'Escala té un potencial molt important per desenvolupar una oferta global que a més d'incloure sol i platja tradicional, integri el patrimoni cultural existent en una oferta cultural que inclogui la gastronomia, les activitats lúdiques i culturals existents, les compres i els valors naturals existents. En aquest moment, aquests elements de l'oferta turística del municipi es troben disgregats en apartats sense connexió i dificulten per part del visitant la comprensió d'una oferta global. Podem posar com a exemple el tractament que es dona a la web del Patronat de Turisme de la Costa Brava o a la web de la Guia Michelin.

2.5.3.3 OPORTUNITATS

D'acord amb les dades de l'OMT és previsible el creixement del turisme cultural a Europa

El turisme cultural representa unes característiques que cal destacar:

- Públic de totes les edats
- Baixa estacionalitat
- Durada del viatge més elevat tot i que en diferents localitats

- Alt contingut de demanda d'activitats complementaries: gastronomia, compres, itineraris de natura pel litoral o l'interior, participació en activitats lúdiques, etc.
- Nivell de despesa per persona que dobla el del turisme de sol i platja.
- Preparació i organització del viatge per sí mateix, basat en guies, revistes de viatges i internet i no tant en agències i tour-operadors. (el 91,4% dels espanyols i el 65% dels estrangers)

L'increment de formació dels mercats emissors genera una motivació més gran per “saber i conèixer”

Cada vegada hi ha més turistes que es poden qualificar de “col·leccionistes de coneixements” que estan interessats en conèixer i visitar llocs d'interès a prop d'on estan de vacances o escollir el lloc de vacances en funció d'aquests interessos.

Cada vegada s'incrementa més el turisme de curta durada amb destinacions properes

D'acord amb l'anàlisi realitzat a la publicació “*Turismo cultural*” de la sèrie *Estudios de Productos turísticos*, de la Secretaria General de Turismo, als propers anys s'incrementarà la demanda de turisme de curta durada a emplaçaments d'atractiu cultural i amb una oferta complementaria atractiva: oferta gastronòmica, comercial i lúdica propera. Aquest segment demanda allotjament en hotels de categoria alta i la seva despesa és 1,98 vegades superior a la despesa del turista habitual.

S'incrementa el nivell de jubilats als països del centre i nord d'Europa que escullen passar una part de l'any a la Costa

D'acord amb les dades d'evolució de la població europea, cada any s'incrementa la quantitat de persones que accedeixen a la jubilació amb un horitzó d'esperança de vida elevat. Una part d'aquesta població de renda mitja-alta i alta, sobre tot en relació a països com Espanya, es planteja viure una part de l'any en zones de clima més benigne que el seu país d'origen i això comportarà que la població fixa de municipis amb una oferta elevada de turisme residencial tingui tendència a incrementar-se. Aquests jubilats seran gent en bona forma física i mental, disposats a aportar coneixements, solidaritat, creativitat i potser d'alguna iniciativa de negocis. Seran consumidors de cultura, de medecina, de salut, d'alimentació i d'oci. Per aquesta població s'ha d'oblidar el tractament de semi-geriatric per començar a pensar en un nou segment de demanda de serveis d'un nivell de renda elevada.

Aquest fet comporta a la vegada l'increment en la demanda de nous serveis associats a les necessitats específiques d'aquesta població.

Tot i que la motivació principal dels turistes de l'Escala és el sol i la platja, cada vegada demanen més serveis complementaris

La concentració motivacional en les vacances de sol i platja és una de les característiques més importants de la demanda turística de l'Escala. Cal destacar com a elements diferencials respecte a altres destinacions de la Costa Brava les referències a turisme familiar, a la tranquil·litat del municipi i al valor paisatgístic que encara disposa. També cal considerar que cada vegada hi ha més motivacions importants a banda de descansar per utilitzar el temps de vacances.

El turisme de sol i platja representa la porta d'entrada al turisme cultural

D'acord amb les dades recollides a l'estudi "Turismo cultural", abans esmentat, predomina entre els viatgers espanyols (91,40%) i entre els estrangers (65,00%) el sistema d'organització pròpia, la recerca d'informació es fa a través de diferents mitjans, com ara internet, però la principal font d'informació són les recomanacions d'amics i familiars. Destaquen com a valors més positius la diversitat cultural, els cascals antics i els centres històrics. En base a aquestes dades les experiències del turisme actual, en tant que coneguin l'oferta cultural existent i puguin arribar a valorar-la representen el millor canal d'informació per arribar a aquest segment de mercat.

La protecció del paisatge i dels valors naturals, històrics i culturals proporciona una imatge de qualitat envers el turisme

La contenció del creixement urbanístic i la ocupació del territori que s'ha donat fins ara a l'Escala, la regeneració del teixit urbà i la integració dels valors naturals, històrics i culturals en un model nou de poble, respectuós amb els aspectes més valuosos, donaria una imatge de qualitat que pot atraure un nou tipus de turisme que valora la preservació d'aquests valors.

La segona residència representa aspectes positius pel municipi

L'existència de segona residència representa també aspectes positius pel municipi:

- Implica un grau de satisfacció molt elevat amb el municipi per part dels propietaris.

- Millora el nivell de les rendes locals.
- Genera nous llocs de treball lligats a les tasques de manteniment.
- Pot incrementar la població en tant es converteixi en residència habitual, bé per jubilació bé per desenvolupament del treball a distància.
- Desestacionalitza en part la temporada, ja que contribueix que també hi hagi turistes els caps de setmana.

2.5.3.4 AMENACES

L'organització de les vacances de les famílies tendeix a una reducció del període vacacional a l'estiu

La durada de la temporada està directament relacionada amb les vacances laborals de la família, si considerem els canvis produïts en les famílies, on cada vegada més la dona s'ha incorporat al mercat laboral i la tendència a repartir les vacances anuals en diferents períodes, concentrant les d'estiu entre el 15 de juliol i finals d'agost, amb un màxim de 15 dies continuats, trobem que són aquestes les característiques que incideixen en la temporada turística d'estiu de l'Escala. Analitzant les dades de la durada de les vacances d'estiu a la segona residència, podem veure que el valor mitjà és de 13,5 dies al mes d'agost, el que confirma la tendència a la concentració esmentada.

La realitat de l'ocupació del territori, sobre tot de la costa, resta atractiu al paisatge

Un dels aspectes més valorats pels turistes en el moment d'escollir la zona de vacances és l'atractiu del paisatge, en tant que la zona de costa estigui cada vegada més ocupada, les expectatives de paisatge i de conservació de la natura es veuran cada vegada més frustrades.

El turisme de sol i platja convencional té una imatge negativa sobre altres formes de turisme de més qualitat

La imatge estereotipada de turisme de sol i platja representa uns preus baixos, molt ajustats a les pressions dels tour-operadors i problemes de saturació, sorolls i conflictes associats al consum d'alcohol i la marxa nocturna. Tot i que a l'Escala no es dona de forma general aquest tipus de producte, cal vigilar per evitar que pugui promocionar-se aquest segment de turisme.

La transformació de segona residència en primera per part de població activa que arriba a la jubilació, pot incrementar la demanda de serveis assistencials al municipi

Tal i com hem plantejat al punt 3.3.4 d'oportunitats és molt probable que s'incrementi al municipi la població estable que resideix al municipi una part de l'any i que es nodreix de jubilats d'un nivell mig - alt o alt. Tot i que pel nivell de riquesa, aquest segment pot accedir a serveis privats assistencials, és possible que incrementin també la demanda de serveis assistencials de la xarxa pública: sanitat, serveis socials, etc., de forma que la dotació actual pensada bàsicament per la població censada sigui clarament insuficient i comporti una degradació en la qualitat dels serveis prestats.

Confondre turisme de qualitat amb més construccions de residències individuals

El sistema d'urbanització en forma dispersa i de baixa densitat que s'ha portat a terme fins ara ha esgotat la capacitat del territori per que fa a la seva ocupació.

El turisme de qualitat valora més la presentació del paisatge, dels valors naturals, culturals i històrics que no l'ocupació sistemàtica del territori, encara que sigui una urbanització d'alta qualitat.

ÍNDEX

3	ASPECTES DE SOSTENIBILITAT SOCIAL	4
3.1	DIAGNOSI POBLACIÓ	4
3.1.1	ELEMENTS FONAMENTALS	4
3.1.2	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES	6
3.1.2.1	PUNTS FORTS	6
	La població de l'Escala està creixent per efecte de la immigració	6
3.1.2.2	PUNTS FEBLES	6
	La tendència natural de la població autòctona de l'Escala és la reducció i l'envelliment progressiu	6
3.2	DIAGNOSI SALUT I PROTECCIÓ SOCIAL	8
3.2.1	ELEMENTS FONAMENTALS	8
3.2.1.1	SERVEIS SANITARIS	8
3.2.1.2	SERVEIS SOCIALS	9
3.2.2	ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I DELS PUNTS FEBLES	9
3.2.2.1	PUNTS FORTS	9
	La construcció d'un nou Centre d'Atenció Primària millorarà les prestacions dels serveis sanitaris locals	9
	L'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de l'Escala presta tot un seguit de serveis adreçats als col·lectius més necessitats	10
3.2.2.2	PUNTS FEBLES	10
	L'envelliment de la població ha provocat un increment de la demanda de serveis sanitaris específics i de serveis d'assistència social	10
	S'ha detectat un increment de problemes de salut mental a la població	11
	La immigració demanda més serveis d'assistència social, bàsicament demandant habitatge i educació	11
	L'estacionalitat del mercat de treball, les dificultats per accedir a un habitatge i el baix nivell dels llocs de treball, dificulta que els joves es quedin a viure a l'Escala i hagin de marxar a altres municipis per viure i treballar	12
	Hi ha una manca d'habitatge accessible per a determinats col·lectius de la vila	12
	La inexistència de transport públic urbà i el servei limitat de l'interurbà obliguen que pels desplaçaments per treballa o per rebre assistència sanitària s'hagi d'utilitzar el transport privat	12
3.2.3	AMENACES	13
	La immigració incontrolada pot representar problemes derivats de l'increment de la demanda d'habitatge assequible, educació i assistència sanitària i social	13
	L'envelliment de la població actual i la immigració dels ciutadans de la Unió Europea faran créixer la demanda de serveis social i sanitaris	13
3.3	DIAGNOSI ENSENYAMENT	14
3.3.1	ELEMENTS FONAMENTALS	14
3.3.1.1	OFERTA EDUCATIVA DE L'ESCALA	14
3.3.2	ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I DELS PUNTS FEBLES	16
3.3.2.1	PUNTS FORTS	16
	L'Escala disposa d'una oferta educativa pública i reglada que va des dels 3 fins als 18 anys	16
	L'Ajuntament de l'Escala presta de manera voluntària els serveis de formació permanent d'adults, d'escola bressol i d'escola municipal de música	17
	L'IES l'Escala està aplicant un programa pioner per a combatre l'absentisme escolar dels alumnes desmotivats	18
3.3.2.2	PUNTS FEBLES	18
	L'Escola bressol de Ballmanetes està arribant a un punt de saturació, especialment en el grup de nens i nenes d'un a dos anys	18
	L'Escola municipal de música "El Gavià" està arribant a la seva màxima capacitat i presenta limitacions d'espai	19
	A l'Escala no s'ofereixen mòduls professionals	19
	A les escoles del municipi no es fan pràcticament activitats d'educació ambiental	19
3.4	DIAGNOSI ASSOCIACIONISME I ACTIVITAT CULTURAL	21
3.4.1	ELEMENTS FONAMENTALS	21
3.4.1.1	ASSOCIACIONISME I ACTIVITAT CULTURA	21
3.4.1.2	EQUIPAMENTS PÚBLICS	24
3.4.2	ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES	25
3.4.2.1	PUNTS FORTS	25

	Hi ha un fort impuls per part de l'ajuntament de l'Escala en relació a les activitats culturals	25
	L'Escala ha guanyat en els darrers anys nous espais per a realitzar exposicions	26
	L'Escala fomenta l'activitat literària i les arts plàstiques a través de diverses beques d'àmbit internacional	26
	L'Escala programa diverses activitats festives per a la promoció turística de la vila fora de la temporada alta d'estiu	27
	A l'Escala s'han organitzat diversos actes culturals puntuals per a reconèixer la figura d'il·lustres personatges vinculats a la vila o per a commemorar aniversaris assenyalats	28
	L'Escala disposa de diferents equipaments públics culturals	28
	L'Escala disposa, des de fa anys, d'equipaments específics per a l'educació i la formació de determinats col·lectius de la població	29
	L'Escala disposa d'un equipament de qualitat, com és la casa forestal	29
3.4.2.2	PUNTS FEBLES	30
	Tot i haver un nombre important d'entitats, la majoria només es dediquen a les seves pròpies activitats i la seva implicació i col·laboració amb la resta d'entitats i les que organitza l'Ajuntament és mínima	30
	No hi ha cap equipament públic a l'Escala que faci les funcions d'Hotel d'Entitats o d'Ateneu	31
	L'adaptació a edificis existents dels equipaments culturals comporta problemes d'espai, sonoritat o accessibilitat als usuaris, reduint la qualitat de l'oferta existent	31
	Manca un Pla Director d'infraestructures culturals que a partir de l'anàlisi de la demanda cultural dels residents i dels visitants planifiqui les instal·lacions culturals necessàries per superar l'actual déficit d'equipaments	32
	La dispersió en la ubicació dels diferents equipaments fa que no es pugui disposar d'un espai d'atracció cultural que sigui un punt de centralitat del municipi	33
	La biblioteca municipal Victor Català no està adaptada a les necessitats actuals d'espai, continguts i accessibilitat	33
	La majoria dels equipaments públics culturals de l'Escala no estan condicionats per garantir una correcta accessibilitat	35
	No hi ha oferta d'equipaments culturals d'iniciativa privada a l'Escala	35
3.5	DIAGNOSI PRÀCTICA ESPORTIVA	36
3.5.1	ELEMENTS FONAMENTALS	36
3.5.2	ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I DELS PUNTS FEBLES	37
3.5.2.1	PUNTS FORTS	37
	Al municipi hi ha un elevat nombre d'activitats esportives que conjuntament amb el Patronat Municipal de l'Esport promouen la seva pràctica	37
	Les instal·lacions esportives de l'Escala reuneixen bones condicions per a la pràctica esportiva	37
	Està prevista la construcció d'una piscina municipal coberta	38
	La construcció del camp de golf de Vilanera afavorirà la pràctica d'aquest esport al municipi	38
3.5.2.2	PUNTS FEBLES	38
	El pavelló de l'esport està sobrecarregat en el seu ús i pot arribar fàcilment a la saturació	38
	L'oferta esportiva de caràcter privat a l'Escala és pràcticament inexistent	39
3.6	DIAGNOSI PARTICIPACIÓ CIUTADANA	40
3.6.1	ELEMENTS FONAMENTALS	40
3.6.2	ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I DELS PUNTS FEBLES	41
3.6.2.1	PUNTS FORTS	41
	S'han aplicat diverses estratègies de participació ciutadana en els darrers anys	41
	L'Escala disposa d'una Sindicatura de Greuges des de 1995	41
3.6.2.2	PUNTS FEBLES	41
	Tot i disposar de diferents elements orientats a facilitar el debat i la participació ciutadana, la població de l'Escala té tendència a participar poc en aquelles qüestions que no perceben com d'interès directe	41
3.7	DIAGNOSI PATRIMONI I IDENTITAT	43
3.7.1	ELEMENTS FONAMENTALS	43
3.7.2	ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES	44
3.7.2.1	PUNTS FORTS	44
	L'Escala té un patrimoni arqueològic, arquitectònic, cultural, històric, natural i rural de gran valor i diversitat. Destaca sobre tot el jaciment arqueològic d'Empúries que representa una atracció de primera magnitud	44
	L'Escala organitza una variada oferta d'activitats lúdico-culturals vinculades al seu patrimoni i la seva identitat històrica	45
	Existeixen diverses activitats destinades a la difusió directe del patrimoni local	46
	S'està rehabilitant l'antic escorxador per a ubicar-hi el centre de difusió i gestió del patrimoni local	46
	Està prevista la creació a curt termini de diferents espais museístics al municipi	47
3.7.2.2	PUNTS FEBLES	47
	No existeix Pla Director per a la protecció, la conservació i la difusió del patrimoni de l'Escala	47
	L'Escala no disposa d'un catàleg de patrimoni	48

Les possibilitats d'intervenció de l'Escala en la gestió i direcció del jaciment arqueològic d'Empúries són, en el marc actual, inexistentes.....	48
La major part del Patrimoni del municipi és de propietat privada o depèn d'altres Administracions, el que limita la intervenció del municipi en la seva gestió i difusió.....	49
No existeix una normativa que vetlli per l'estètica, les característiques arquitectòniques i ornamentals dels edificis i les cases del casc antic, de forma que es respecti la imatge i identitat històrica de l'Escala.....	50
Els camins històrics i rurals de l'Escala no estan inventariats ni senyalitzats.....	50
3.7.2.3 OPORTUNITATS	51
L'actiu patrimonial de l'Escala atorga al municipi un rellevant fet diferencial.....	51
La superfície excavada del jaciment arqueològic d'Empúries s'incrementarà en els propers anys.....	51
El jaciment arqueològic d'Empúries pot ser declarat patrimoni de la humanitat l'any 2008	51
L'Escala promourà que Empúries rebi la flama olímpica del jocs del 2004	52
3.8 ORGANITZACIÓ I GESTIÓ MUNICIPAL.....	53
3.8.1 ELEMENTS FONAMENTALS	53
3.8.2 ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I DELS PUNTS FEBLES	54
3.8.2.1 PUNTS FORTS	54
3.8.2.2 PUNTS FEBLES.....	54
L'estructura administrativa de l'Ajuntament de l'escala no disposa d'una gerència	54
No existeix un nivell tècnic de direcció i coordinació dins de cadascuna de les àrees de l'ajuntament.....	55
Dins de l'organigrama de l'ajuntament no existeix una àrea o departament específic de medi ambient i sostenibilitat	55
L'Ajuntament de l'Escala no disposa de les ordenances municipals relatives a les qüestions ambientals de la seva competència	56

3 ASPECTES DE SOSTENIBILITAT SOCIAL

3.1 DIAGNOSI POBLACIÓ

3.1.1 ELEMENTS FONAMENTALS

Des del punt de vista de la població, cal tenir presents un conjunt de tendències d'àmbit general que també poden ser previsible al terme de l'Escala, i que tenen repercussions directes o indirectes en diferents àmbits de la societat:

- En primer terme, s'observa una tendència al creixements dels índexs d'envelliment i de sobreenvelliment de la població dins del marc de la Unió Europea, en paral·lel a un increment de l'esperança de vida i a una reducció de la taxa de natalitat. Per tant, és previsible un envelliment progressiu de la població amb les conseqüències que això comporta des del punt de vista de les necessitats socials.
- D'altra banda, cal considerar també l'increment de la immigració de països no comunitaris, en especial del nord d'Àfrica, d'Amèrica del Sud i de l'Europa de l'est.

En l'àmbit concret de l'Escala, també és important considerar els importants canvis poblacionals que es produeixen al llarg de l'any, especialment a l'estiu, quan la població de l'Escala passa de ser de poc més de 6.000 habitants a pràcticament 70.000 persones, entre persones que pernocten a l'Escala (47.300) i persones que la visiten sense pernoctar.

Aquest brusc i concentrat increment de la població té unes clares repercussions sobre el municipi, en especial sobre tot el que són els serveis públics i molt especialment també sobre totes aquelles qüestions relatives a la mobilitat.

D'igual manera, s'ha de tenir present que gairebé el 86% del total d'apartaments de l'Escala són de propietat i en part han esdevingut cases de segona residència. Això representa que en caps de setmana i dies festius, és habitual que l'Escala incrementi la seva població, i fins i tot, que hi hagin persones que facin estades llargues a l'Escala en diferents èpoques de l'any, com pot ser el cas de persones estrangeres jubilades. Aquestes situacions, que incrementen la població estable de l'Escala, també tenen repercussió directa en el municipi i en la seva estructura socioeconòmica.

D'altra banda, la taxa de natalitat de la població de l'Escala ha decrescut en els darrers anys i es va situar l'any 2000 en el 0,3 per mil, quan pocs anys enrera (1994), havia

registrar una taxa de natalitat propera al 10 per mil. Aquesta manca de nous naixements, lligada amb una taxa de mortalitat que es situa a l'entorn del 6 per mil (1999), fa que la població de l'Escala tendeixi a decreixer d'una manera natural, tot i que a la pràctica no passa per la compensació del saldo migratori.

Un altre aspecte rellevant a destacar de la població de l'Escala és que progressivament s'està envellint, i cada vegada són més importants les cohorts d'edat de 30 anys cap amunt, mentre que les menors a 30 anys tendeixen a decreixer. Aquest envelliment és de preveure que tingui un fort impacte social i econòmic, i a ben segur incrementarà les necessitats assistencials d'una població cada vegada més gran.

En aquest sentit, s'ha de tenir present que la immigració ha crescut a l'Escala en els darrers 10 anys. En bona part, aquesta immigració prové de la Unió Europea i està conformada per persones que ja tenien una residència o una certa relació amb l'Escala i s'hi han establert temporalment o definitiva. Són principalment gent gran d'important poder adquisitiu.

Cal, però, considerar també la tendència a l'alça experimentada al municipi en relació a la immigració procedent de la resta d'Europa i molt especialment de l'Àfrica i d'Amèrica del sud, amb unes connotacions i necessitats socioeconòmiques diferents del gruix de la immigració, fins al moment, abans esmentada. En aquest segon cas, es tracta de gent més jove amb un nivell econòmic baix o molt baix, i les seves necessitats més prioritàries són l'habitatge, l'ocupació i l'ensenyament, segons es desprèn dels programes desenvolupats des de l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de l'Escala.

Actualment, gràcies al saldo migratori positiu resultant (immigració-emigració), es compensa el decreixement natural de la població (major mortalitat que natalitat) i l'Escala presenta un lleuger increment interanual en el nombre d'habitants. Sense la immigració, la població de l'Escala decreixeria.

3.1.2 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

3.1.2.1 PUNTS FORTS

La població de l'Escala està creixent per efecte de la immigració

Segons les dades disponibles, el creixement demogràfic que està experimentant l'Escala en els darrers anys és degut, fonamentalment, a la immigració, ja sigui de tipus intern (persones immigrants que venen d'altres punts de la comarca, de Catalunya o de l'estat espanyol), o ja sigui de tipus extern (persones immigrants que tenen el seu lloc d'origen fora de l'estat espanyol).

Aquest important volum migratori, que va arribar l'any 1999 a les 309 persones (5,25% del conjunt de la població), compensa les pèrdues de població per emigració, que va ser a l'Escala de 268 persones l'any 1999, i fins i tot compensa el decreixement natural de la població que provoca una taxa de mortalitat molt més elevada que la taxa de natalitat.

3.1.2.2 PUNTS FEBLES

La tendència natural de la població autòctona de l'Escala és la reducció i l'envelliment progressiu

Les dades disponibles mostren una clara tendència a l'envelliment de la població de l'Escala. En aquest sentit, si l'any 1991 el grup d'edat principal a l'Escala era el de 15 a 19 anys, l'any 1996 ho va ser el de 35 a 39 anys. D'altra banda, l'any 1991 hi havia a l'Escala 990 persones amb més de 60 anys, mentre que el 1996 ja n'hi havia 1117, el que representava el 21,21% de la població d'aleshores.

No hi ha dubte, doncs, que la piràmide d'edats de la població de l'Escala s'està fent més estreta en la base, on hi ha els grups d'edats més joves, i s'està fent més ampla en els trams mitjà i superior, a on hi ha els grups d'edat mitja i tercera edat.

Avui en dia, el nombre de defuncions supera ja a l'Escala el nombre de naixements. La taxa de mortalitat l'any 1999 va ser del 6,24 per mil, mentre que la taxa de natalitat es

va quedar en el 0,51 per mil, una xifra molt baixa i substancialment per sota de la que es registra a Catalunya, al voltant de l'1,2 per mil.

Aquest fet, d'altra banda comú arreu de Catalunya i de l'estat espanyol, s'ha de tenir mol present ateses les repercussions que comporta des del punt de vista social i també econòmic. Així, és d'esperar que en els propers anys i dècades les necessitats assistencials d'una població cada vegada més gran s'incrementin de manera notable, i per tant, els serveis sociosanitaris que caldrà prestar per part de les administracions públiques seran majors.

L'envelliment de la població i les seves repercussions sobre el sistema sanitari ja s'han començat a detectar en l'actual Centre d'Atenció Primària (CAP) de l'Escala. Segons el propi CAP, a l'Escala hi ha un nombre important i creixent de persones grans amb malalties de tipus crònic, i com a conseqüència d'aquesta situació s'han endegat dos serveis d'atenció específica: un programa d'atenció domiciliària per a la gent gran que no es puguin desplaçar fins al CAP (pacients crònics, malalts terminals, persones amb demència, persones amb factors de risc com la fragilitat d'ossos, etc.), i l'assistència de l'equip tècnic del PADES de l'Hospital de Figueres, per a casos molt específics.

En aquest mateix sentit, l'Àrea Bàsica de Salut de l'Escala, on s'engloba el CAP, i l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de l'Escala, estan preparant un programa de suport a les famílies amb gent gran discapacitada, bo i entenent que aquesta és una nova necessitat social producte de l'envelliment de la població.

3.2 DIAGNOSI SALUT I PROTECCIÓ SOCIAL

3.2.1 ELEMENTS FONAMENTALS

En relació a les qüestions de salut i protecció social de l'Escala, cal destacar els següents elements:

3.2.1.1 SERVEIS SANITARIS

L'Escala és l'Àrea Bàsica de Salut de la zona de la comarca de l'Alt Empordà, en la que s'integra la pròpia Escala com a municipi de referència, i un conjunt de pobles de l'entorn més immediat, com Albons, l'Armentera, Bellcaire d'Empordà, Viladamat, Ventalló, Sant Pere Pescador, Torroella de Fluvià, Sant Miquel de Fluvià i Vilamacolum. En el seu conjunt, aglutina una població estable d'unes 11.000 persones, que a la temporada d'estiu es multipliquen com a conseqüència del turisme.

Dins de l'Àrea Bàsica de Salut, el centre de referència mèdica és el Centre d'Atenció Primària (CAP) de l'Escala. Dins del CAP, es presten actualment serveis bàsics per a la població, com ara el servei de medicina familiar i comunitària, el servei d'atenció d'infermeria, el servei d'anàlisis clíniques, el programa d'atenció a la dona, el servei de pediatria o el servei d'urgències.

Atès el caràcter turístic de l'Escala, el CAP disposa d'un programa específic durant l'estiu d'atenció a la població turística, que bàsicament consisteix en duplicar el personal que treballa en el Centre d'Atenció Primària.

S'ha de destacar que en aquests moments s'està construint el nou CAP de l'Escala, al costat de l'edifici dels Mossos d'Esquadra, que ha de substituir l'actual a finals de l'any, principis del 2003. El nou equipament multiplicarà les prestacions de l'actual centre, amb moltes mancances d'espai físic.

Des del CAP s'ha detectat en els darrers anys un increment substancial dels malalts crònics de l'Escala (patologies cròniques, malalts terminals, demències, gent amb factors de risc, etc.) com a conseqüència del progressiu envelliment de la població local, fet que ha provocat que es desenvolupin dos programes específics d'atenció a aquest col·lectiu: per un cantó, un programa d'atenció domiciliària per a la gent gran, i de l'altre, un programa d'atenció més específica per part de l'equip tècnic del PADES de l'Hospital de Figueres, per a casos molt concrets.

3.2.1.2 SERVEIS SOCIALS

L'Àrea de Serveis Socials presta actualment un ampli ventall de serveis adreçats a diferents col·lectius, d'entre els que destaca el servei d'atenció primària, el servei d'atenció domiciliària i el servei d'atenció telefònica.

A banda d'aquests serveis bàsics, l'Àrea també desenvolupa molts d'altres, com el projecte d'absentisme escolar, les classes de formació d'adults adreçades a dones immigrants, l'escola de pares, el Punt Òmia, el projecte de prevenció de maltractament i abusos sexuals en menors o la tramitació dels ajuts econòmics per a les famílies necessitades. També col·labora amb el Consell Comarcal de l'Alt Empordà en diversos projectes d'aquest ens, com és el cas del Servei de Dinamització i Inserció Laboral (sDIL), un projecte en el que participen diversos municipis de la comarca i que a l'Escala està finançat per l'Ajuntament.

A partir de l'atenció prestada des de l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament, s'han detectat diverses problemàtiques socials a la vila, d'entre les que cal destacar les següents: l'increment dels casos de persones amb problemes de salut mental, el volum creixent de dones de mitjana edat amb depressió, les greus deficiències del servei de transport públic que agreuja la situació dels col·lectius necessitats, la gran estacionalitat del mercat de treball, la dificultat per accedir a un nou habitatge per part de determinats col·lectius de l'Escala (joves, gent gran, famílies monoparentals, immigrants, etc.), el creixement de la població immigrant o la manca d'habitatges per als temporers.

3.2.2 ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I DELS PUNTS FEBLES

3.2.2.1 PUNTS FORTS

La construcció d'un nou Centre d'Atenció Primària millorarà les prestacions dels serveis sanitaris locals

En aquests moments, s'està construint el nou Centre d'Atenció Primària (CAP) al costat de les dependències dels Mossos d'Esquadra. Amb aquesta obra, que està pressupostada en 923.425 euros, es preveu que els serveis sanitaris a l'Escala i rodalies faran un salt qualitatiu molt destacat, tant per l'ampliació de les prestacions i

serveis del CAP que farà possible el nou centre com per l'increment substancial d'espai, que permetrà millorar l'atenció dels pacients.

L'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de l'Escala presta tot un seguit de serveis adreçats als col·lectius més necessitats

Des de l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de l'Escala, es presten diferents serveis adreçats a l'atenció de les persones més necessitades de la població local. En especial, les dones, la gent gran, els immigrants, els aturats i les famílies necessitades.

D'entre els serveis a les persones destaquen el servei d'atenció primària, a les pròpies dependències de l'Àrea, el servei d'atenció domiciliària, que es fa en el mateix domicili de la persona que precisa el servei, el projecte d'absentisme escolar, que pretén incentivar l'assistència a les classes i evitar les absències reiterades de determinats alumnes, el projecte de prevenció de maltractament i abusos sexuals en menors, per a donar recursos als nens i nenes i nois i noies que es troben en situacions de maltractament i abusos sexuals, la gestió i manteniment del Casal del Jubilat Jardí del Pedró, o el Servei de Dinamització i Inserció Laboral (sDIL), per a la inserció en el món del treball de la gent aturada.

3.2.2.2 PUNTS FEBLES

L'envelliment de la població ha provocat un increment de la demanda de serveis sanitaris específics i de serveis d'assistència social

Segons s'ha pogut comprovar en l'apartat dedicat a l'estudi de la població, l'Escala mostra signes evidents de progressiu envelliment, tant per una baixa taxa de natalitat de la seva població com per una major esperança de vida de les persones grans. Aquest envelliment de la població, d'altra banda una tendència comuna arreu de Catalunya i de l'estat espanyol, comporta i comportarà importants repercussions des d'un punt de vista social i sanitari principalment, ateses les necessitats pròpies del col·lectiu de persones grans.

En aquest sentit, per exemple, des del CAP de l'Escala ja s'ha detectat en els darrers anys un increment substancial dels malalts crònics entre el col·lectiu de persones

grans de la vila, que han obligat a establir una línia d'atenció especialitzada per a aquests casos. Les malalties cròniques observades van des de persones que pateixen patologies cròniques, com ara artrosis, fins a persones amb malalties terminals, passant per persones amb demències de diferents tipus i també per persones amb diversos factors de risc (gent gran que viu sola, fragilitat d'ossos, etc.).

Per fer front a aquesta situació que s'ha produït en els darrers anys, des del Centre d'Atenció Primària de l'Escala s'han desenvolupat dos programes específics d'atenció a aquest col·lectiu amb malalties cròniques: per un cantó, un programa d'atenció domiciliària per a la gent gran, i de l'altre, un programa d'atenció més específica per part de l'equip tècnic del PADES de l'Hospital de Figueres, per a casos molt concrets.

S'ha detectat un increment de problemes de salut mental a la població

Cal destacar que des de l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de l'Escala s'ha observat, durant els darrers anys, un increment important en els casos de persones amb problemes de salut mental (depressions cròniques, esquizofrènia, etc.). També s'ha detectat un nombre creixent de dones de mitjana edat afectades per una depressió.

La immigració demanda més serveis d'assistència social, bàsicament demandant habitatge i educació

Finalment, també s'ha observat des de Serveis Socials un increment de la població immigrant que ha arribat a l'Escala en els darrers anys, i per tant, un increment de les sol·licituds d'atenció i col·laboració per part d'aquest col·lectiu. Fonamentalment, hi ha dos col·lectius de persones immigrants clarament diferenciats: per un cantó, els immigrants de països europeus, que són majoritàriament gent gran benestant, generalment poc arrelada socialment, que estableixen la seva segona residència a l'Escala, a on hi passen una bona part de l'any; és de preveure que demanin progressivament més serveis i atenció de tipus social i molt especialment sanitari. D'altra banda, hi ha els immigrants que provenen del nord-d'Àfrica, de centre i sud-Amèrica i dels països de l'Europa de l'est, que són persones relativament joves d'un nivell econòmic baix, amb unes necessitats molt clares d'habitatge, ocupació i ensenyament, principalment.

L'estacionalitat del mercat de treball, les dificultats per accedir a un habitatge i el baix nivell dels llocs de treball, dificulta que els joves es quedin a viure a l'Escala i hagin de marxar a altres municipis per viure i treballar

La manca d'ofertes de treball amb una qualificació tècnica adient, així com el nivell elevat de preus de l'habitatge fa que la majoria de joves del municipi hagin de pensar en marxar a altres municipis per treballar i també per viure.

Hi ha una manca d'habitatge accessible per a determinats col·lectius de la vila

Segons s'ha pogut constatar des de l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament, determinats col·lectius de la vila, com la gent jove, les famílies monoparentals, els pensionistes o les famílies més necessitades tenen dificultats evidents per accedir a un nou habitatge, ja sigui de compra o de lloguer, atès l'elevat cost de la vivenda i el baix poder adquisitiu d'aquests col·lectius.

També s'ha posat de manifest la manca d'habitatges de lloguer pensats per a les persones que venen de fora de l'Escala a treballar durant la temporada alta d'estiu. Cal tenir en compte que part de l'oferta laboral que es genera a l'Escala durant els mesos d'estiu, és coberta per gent que no és de l'Escala i que s'hi trasllada temporalment per a treballar durant aquest curt període de temps. Els sous relativament baixos que reben i els lloguers alts que es demanen per un habitatge a l'Escala durant l'estiu, fan que tinguin evidents dificultats per a trobar un lloc on viure, i les condicions de la seva estada a la vila són habitualment més que precàries.

La inexistència de transport públic urbà i el servei limitat de l'interurbà obliguen que pels desplaçaments per treballa o per rebre assistència sanitària s'hagi d'utilitzar el transport privat

Hi ha altres problemàtiques que, si bé no són problemàtiques que afecten directament a la salut de les persones com ara una malaltia, sí que d'una manera indirecta incideixen sobre la seva qualitat de vida i el seu benestar, com ara són les deficiències del transport públic, l'estacionalitat del mercat de treball o les dificultats per accedir a

un nou habitatge en especial en el cas dels joves. Especialment greu és l'atur que es produeix a l'Escala passada la temporada d'estiu, que afecta especialment a dones i persones joves amb un baix nivell de formació.

3.2.3 AMENACES

La immigració incontrolada pot representar problemes derivats de l'increment de la demanda d'habitatge assequible, educació i assistència sanitària i social

La immigració per raons de treballs que es dona actualment a l'Escala pot representar un increment de la demanda d'habitatge, educació, assistència sanitària i social que pot arribar a ser inassolible si el nombre d'immigrants s'incrementa de forma incontrolada.

L'envelliment de la població actual i la immigració dels ciutadans de la Unió Europea faran créixer la demanda de serveis social i sanitaris

L'increment de les necessitats socials i sanitàries de la població gran de l'Escala és ja una realitat i en el futur és de preveure que es mantingui o fins i tot encara es faci més evident, atès que les previsions són d'un major envelliment de la població en els propers anys i dècades de seguir amb les tendències actuals. A més, cal tenir en compte que a l'Escala estant establint la seva segona residència un col·lectiu de persones grans de països europeus, que hi passen una bona part de l'any, i que també requeriran una atenció social i sanitària.

3.3 DIAGNOSI ENSENYAMENT

3.3.1 ELEMENTS FONAMENTALS

Els elements fonamentals a destacar de l'ensenyament a l'Escala són els següents:

3.3.1.1 OFERTA EDUCATIVA DE L'ESCALA

L'oferta educativa de l'Escala, tant reglada com no reglada, consta de: l'IES l'Escala, el CEIP Empúries, l'Escola de Formació Permanent d'Adults, l'Escola Bressol de Ballmanetes, el parvulari "Els Patufets" i l'Escola Municipal de Música "El Gavià".

L'Ajuntament de l'Escala presta, del conjunt de l'oferta educativa local, els següents serveis docents per iniciativa pròpia: l'Escola de Formació Permanent d'Adults, l'Escola Bressol de Ballmanetes i l'Escola Municipal de Música "El Gavià".

IES l'Escala

Durant el curs 2001/2002 es van matricular a l'IES l'Escala (IES el Pedró) 351 alumnes, 295 per a fer l'ESO i 66 per a fer el Batxillerat. Des del curs 94/95 fins al moment, s'ha produït un increment en el nombre d'alumnes del centre fins a establitzar-se a l'entorn dels 400 alumnes, amb l'excepció d'aquest darrer curs.

Dintre de les iniciatives pioneres que està desenvolupant l'IES, cal destacar l'elaboració i posada en pràctica, conjuntament amb l'Ajuntament de l'Escala i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, d'un Pla Estratègic adreçat a la formació integral per als alumnes desmotivats de 14 a 16 anys, per tal de facilitar la seva inserció en el món laboral i completar la seva formació.

A principis de l'any 2002, i després d'un considerable retard, van iniciar-se les obres d'ampliació de l'IES l'Escala, que es preveu que estaran enllestides a finals de l'any 2003. Les obres dotaran l'equipament per a acollir tres línies d'ESO i dues línies de Batxillerat.

La manca d'espai actual fa que hi hagi encara quatre mòduls prefabricats per acollir diverses classes.

CEIP Empúries

Durant el curs 2001/2002 hi ha hagut 507 alumnes al CEIP Empúries. Des del començament de la reforma educativa fins al moment actual, el nombre d'alumnes s'ha mantingut al voltant dels 500, uns 150 al cicle infantil i uns 350 a primària.

Al mes de novembre de 1999 es van iniciar les obres de remodelació i ampliació del CEIP, reformant l'edifici original de l'escola, s'ha creat un nou edifici amb 16 noves aules i també el nou gimnàs i la nova cuina. Resta pendent encara la remodelació de la façana de l'edifici històric, l'ampliació del parvulari i la construcció d'un nou porxo.

El cicle d'infantil encara està ubicat en dos mòduls prefabricats, per la manca d'un espai físic adient. Aquesta situació de precarietat es preveu que s'allargui com a mínim fins al curs 2003/2004.

Escola Bressol de Ballmanetes

L'Escola Bressol de Ballmanetes va ser inaugurada el novembre de 1991, i té la seva seu a Ca les Monges. Està adreçada a nens i nenes d'1 a 3 anys.

Des dels seus inicis fins al moment actual, ha incrementat progressivament el nombre de nens i nenes que acull.

Actualment, ha arribat a un punt de saturació, especialment en el grup de 2 a 3 anys, atès que totes les places disponibles per aquest grup (39), ja han estat cobertes en la preinscripció pels nens i nenes que aquest curs tenien entre 1 i 2 anys i que el curs vinent passen al grup dels grans.

Escola de Formació Permanent d'Adults

Va iniciar les seves activitats el curs 1980/1981, donant classes de graduat. Dels serveis municipals docents que presta l'Ajuntament, és el que té una major antiguitat.

S'imparteixen classes per a cobrir determinades necessitats de persones adultes de l'Escala, com ara classes d'alfabetització (especialment adreçades a persones immigrants), llengües (català, castellà, anglès), informàtica, tall i confecció o internet.

El nombre d'alumnes de l'Escola d'Adults varia molt en funció de l'any.

Escola Municipal de Música “El Gavià”

L'Escola Municipal de Música va ser fundada l'any 1988. L'any 1993 va passar a ocupar l'edifici “El Gavià”, moment a partir del qual es coneix amb aquest nom.

En els darrers anys, s'observa un increment del nombre d'alumnes matriculats a l'Escola, arribant-se als 151 alumnes durant el darrer curs, el màxim de la història del centre.

L'escola està al límit de la seva capacitat amb l'espai físic actualment disponible.

Educació ambiental

El CEIP Empúries és l'únic centre docent de l'Escala que realitza alguna activitat d'educació ambiental.

Les activitats de sensibilització i educació ambiental promogudes per l'Ajuntament de l'Escala són mínimes.

3.3.2 ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I DELS PUNTS FEBLES

3.3.2.1 PUNTS FORTS

L'Escala disposa d'una oferta educativa pública i reglada que va des dels 3 fins als 18 anys

Des de meitat de la dècada dels noranta, l'Escala disposa de dos centres públics reglats, el CEIP Empúries i l'IES l'Escala, que permeten donar una formació acadèmica des dels 3 anys, edat en la que entren els nens i nenes al CEIP, fins als 18 anys, edat amb la que surten els nois i noies del Batxillerat de l'IES.

L'Ajuntament de l'Escala presta de manera voluntària els serveis de formació permanent d'adults, d'escola bressol i d'escola municipal de música

Tot i que en principi no són una competència dels ajuntaments, ni per tant no són una obligació de tipus legal, l'Ajuntament de l'Escala presta, des de fa anys i d'una manera voluntària, tres serveis docents municipals adreçats a diversos col·lectius de la vila: l'Escola de Formació Permanent d'Adults, l'Escola Bressol de Ballmanetes i l'Escola Municipal de Música "El Gavià".

En relació a l'Escola de Formació Permanent d'Adults, aquesta va ser creada l'any 1980 i està adreçada a diversos col·lectius de persones adultes, com ara gent jove, persones immigrants o gent gran. Té per finalitat cobrir determinades necessitats d'aquests col·lectius (formació bàsica, aprenentatge de les noves eines informàtiques, activitats de lleure, etc.), que difícilment no es podrien cobrir sense un centre públic d'aquesta mena.

Així, des de l'Escola d'Adults s'imparteixen classes essencials per a la vida personal i professional de determinades persones, com ara classes d'alfabetització (adreçades principalment a les persones immigrants que arriben a l'Escala), classes d'aprenentatge de llengües (castellà, català, anglès), classes d'informàtica o classes d'internet.

També s'imparteixen d'altres classes que pretenen desenvolupar diverses habilitats personals i ocupar part del temps de lleure de les persones adultes, com ara classes de dibuix, classes de ball de saló o classes de tapís.

D'altra banda, l'Ajuntament també promou l'Escola Bressol de Ballmanetes, creada l'any 1991 i que està ubicada a Ca les Monges. Acull nens i nens d'edats compreses entre l'any i els tres anys, edat amb la que passen al cicle d'infantil del CEIP Empúries, i està pensada per a donar resposta a la demanda creixent de les famílies d'espais públics a on deixar els seus fills i filles durant l'horari laboral.

Finalment, des de l'Ajuntament també s'ha creat l'Escola Municipal de Música "El Gavià", que està adreçada a totes aquelles persones, petites i grans, que vulguin rebre una formació musical oficial, reconeguda per la Generalitat de Catalunya.

L'IES l'Escala està aplicant un programa pioner per a combatre l'absentisme escolar dels alumnes desmotivats

L'IES l'Escala, conjuntament amb l'Ajuntament de l'Escala i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, està aplicant des del curs 2001/2002 l'anomenat Pla Estratègic 2001-2005, adreçat a la formació integral per als alumnes desmotivats de 14 a 16 anys, que presenten unes ratios molt elevades d'absentisme escolar.

Aquesta és una iniciativa pionera i pretén introduir aquests alumnes en la pràctica d'un determinat ofici i facilitar-los així la seva futura inserció en el món laboral. A més, aquests alumnes continuen rebent una formació específica a l'IES, basada en qüestions molt pràctiques (educació física, higiene i salut, etc.).

3.3.2.2 PUNTS FEBLES

L'Escola bressol de Ballmanetes està arribant a un punt de saturació, especialment en el grup de nens i nenes d'un a dos anys

Des de la seva inauguració fins al moment actual, el nombre d'alumnes de l'Escola Bressol de Ballmanetes ha anat en augment i durant el curs 2001/2002 s'ha arribat al màxim registrat, amb 77 nens i nenes. Cal tenir en compte que la capacitat actual de l'Escola és de 78 places, 39 per al grup dels petits (1 a 2 anys) i 39 per al grup dels grans (2 a 3 anys), de manera que en el darrer curs ja s'ha ocupat pràcticament el 100% de les places disponibles.

Per al curs 2002/2003 s'entreveuen problemes de capacitat, atès que els 39 alumnes del grup d'1 a 2 anys s'han pre-inscrit per al curs vinent en el grup de 2 a 3 anys, de manera que amb aquests nens i nenes ja es satura el total de la capacitat del grup dels grans. A més, cal afegir que s'han rebut sis sol·licituds per a acollir nens i nenes de 2 a 3 anys que no havien estat el curs passat a Ballmanetes, de manera que les demandes actuals ja superen l'oferta disponible.

S'aprecia, doncs, que l'Escola Bressol ha arribat a un punt de saturació que no li permetrà ampliar, si no hi ha noves reformes i ampliacions de l'espai físic disponible, el

nombre de matriculats al centre, i per tant, no podrà donar resposta en la seva totalitat a una demanda existent.

L'Escola municipal de música "El Gavià" està arribant a la seva màxima capacitat i presenta limitacions d'espai

Durant el darrer curs, l'Escola Municipal de Música "El Gavià" va matricular a 151 alumnes, el que representa la xifra més elevada que mai ha registrat aquest centre. A més, la tendència dels darrers anys és clarament a l'alça, de manera que es preveu que aquesta xifra es pugui incrementar. Donat l'espai físic disponible actualment i la dotació de professors, l'Escola de Música difícilment pot assumir gaires més alumnes que els actuals, de manera que també està arribant al seu nivell de saturació i a punt, per tant, de no poder assumir una demanda major que l'actual.

La limitació de l'espai del centre també repercuteix actualment en determinades activitats que realitza l'Escola, com ara les audicions de música que es fan trimestralment adreçades als pares i mares d'alumnes. La falta d'una sala d'audicions provoca que aquestes representacions s'hagin de fer en una de les aules de l'Escola, totalment insuficient per a acollir l'assistència de tots els pares i mares dels alumnes que participen en l'audició.

A l'Escala no s'ofereixen mòduls professionals

A l'Escala no hi ha una oferta de mòduls professionals destinada a aquells alumnes que opten per rebre una formació específica i concreta de com desenvolupar un determinat ofici. En aquest cas, els nois i noies de l'Escala s'han de desplaçar fins a Figueres per fer mòduls de formació professional com el d'hosteleria, a priori de notable interès per la vila atès el seu caràcter turístic.

A les escoles del municipi no es fan pràcticament activitats d'educació ambiental

Els centres docents de l'Escala programen un nombre d'activitats de sensibilització i educació ambiental pràcticament testimonial, concretament quatre en el cas del CEIP i només una en el cas de l'IES.

A nivell de tota la vila, l'oferta també és molt escassa i l'Ajuntament només programa alguna activitat puntual bàsicament vinculada a la recollida selectiva de les deixalles domèstiques.

3.4 DIAGNOSI ASSOCIACIONISME I ACTIVITAT CULTURAL

3.4.1 ELEMENTS FONAMENTALS

3.4.1.1 ASSOCIACIONISME I ACTIVITAT CULTURA

Segons el registre de l'Ajuntament de l'Escala, el municipi compta amb un total de 54 entitats, que es distribueixen en 11 grups diferents en funció de quina és la seva activitat principal. Les entitats esportives són les més representades a l'Escala i suposen pràcticament el 30% del total de les entitats locals. També hi ha associacions culturals (11,11%), econòmiques (9,25%), veïnals (5,55%) o religioses (7,40%), entre d'altres.

Dintre d'aquest registre, hi ha sis (11,11%) que són estrictament comissions i que no es poden considerar com a entitats, atès que són agrupacions o comissions específiques de persones que s'han constituït per a organitzar un determinat acte festiu durant l'any, i, per tant, el seu funcionament i la seva activitat no és la pròpia d'una entitat. Són les comissions del Triumvirat, de la cavalcada de Reis, del carnaval, del Play-Back, de les Festes (Festa Petita i Festa Major) o el Patronat de la Festa de la Mare de Déu del Carme.

La gran majoria de les entitats locals són associacions que centren el seu àmbit d'actuació en una qüestió concreta, com ara la cultura, l'esport, la religió o el moviment veïnal, que esdevé la seva principal i pràcticament única raó de ser. Fora del que són les seves activitats principals, les entitats de l'Escala mostren una baixa o fins i tot nul·la col·laboració amb les accions que desenvolupen i organitzen altres col·lectius del món associatiu, i també amb les activitats que es programen en el municipi.

L'entitat de l'Escala que té una acció més o menys transversal i diversa i que participa de manera activa en diversos esdeveniments destacats del programa anual d'activitats de la vila, és el Centre Esportiu i Recreatiu (CER), una de les entitats locals amb més tradició de l'Escala i possiblement la més destacada del conjunt d'associacions sense ànim de lucre, amb un total de 467 socis familiars (març de 2002).

Dins del conjunt d'entitats de l'Escala, no hi ha cap entitat de segon ordre, és a dir, una entitat que es creï per ajuntar i coordinar un conjunt d'entitats que puguin ser o bé d'un mateix àmbit, o bé d'àmbits diversos.

La coordinació i col·laboració entre les diferents entitats i comissions de l'Escala és més aviat escassa. Pràcticament es redueix a la col·laboració del CER en part dels actes de la Festa de la Mare de Déu del Carme, a la col·laboració de la colla de Geganters en la Festa del Triumvirat Mediterrà, o a la col·laboració entre l'Associació de Veïns de la Gavina i l'Associació de Comerciants del Passeig de Riells, que organitzen anualment la Festa dels Riells.

L'Escala no disposa actualment de cap equipament públic que faci les funcions d'un hotel d'entitats o un ateneu, on s'ubiquin diferents entitats locals. Les associacions estan distribuïdes arreu de l'Escala en diferents locals, la majoria privats.

La coordinació entre l'Ajuntament de l'Escala i els diversos col·lectius de la vila es redueix als contactes individualitzats que s'estableixen per a organitzar determinades activitats en què hi participen, més o menys activament, el propi ajuntament per una part i les entitats per l'altre.

L'activitat cultural que es programa anualment a l'Escala abasta els següents àmbits: actes festius d'arrel tradicional, popular o turística, activitat musical, arts plàstiques, teatre, cinema, dansa i activitat literària.

La majoria de festes són organitzades per les entitats locals i les comissions específiques muntades a tals efectes, amb el 37% del total d'actes festius organitzats per cadascun d'aquests grups. La resta de festes són organitzades per l'Ajuntament (21%) i el Patronat Municipal de Turisme (5%).

La gran majoria de festes culturals programades a l'Escala (79%), com la Festa del Triumvirat Mediterrani, la Festa de la Sal o la Festa de l'Anxova, es fan fora de la temporada alta d'estiu. Amb aquesta estratègia es pretén dotar els mesos d'abans i després del pic de l'estiu, d'un conjunt d'activitats amb prou entitat i poder de convocatòria com per a atreure nous visitants a l'Escala, i consolidar així l'oferta turística fora de la temporada alta.

De les diferents mostres artístiques que es fan a l'Escala (música, teatre, dansa, arts plàstiques, etc.), l'activitat musical és la més àmplia i diversa.

L'activitat teatral de l'Escala és poc important i és centra, fonamentalment, en les representacions que es fan al Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, organitzades

pel CER i l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de l'Escala, o les de la Sala Polivalent del Casal del Jubilat "Jardí del Pedró".

En els darrers anys el cinema s'ha revitalitzat a l'Escala, tot i que continua sent una activitat cultural minoritària en quant a l'oferta. En aquest sentit, durant l'estiu es fan diverses projeccions de pel·lícules a la plaça Víctor Català, dins d'un programa de cine al carrer, i durant la resta de l'any hi ha projeccions cinematogràfiques al cinema de l'Escala, gestionat pel CER.

La dansa pràcticament ha desaparegut de l'agenda cultural de l'Escala, i ja no se'n programen activitats.

En relació a les exposicions de diferents mostres d'arts plàstiques a l'Escala, s'ha observat en els darrers anys un creixement substancial de l'activitat. En aquest sentit, cal destacar la funció de la sala d'actes i exposicions de l'Ajuntament de l'Escala, que acull de l'ordre de 20 a 25 exposicions anuals (pintures, fotografies, manualitats, etc.). També s'ha de destacar la funció de la sala d'exposicions del carrer del Port (sala Emília Xargay) i de la sala d'exposicions que el CER va habilitar dins del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, així com l'ús dels baixos de l'Alfolí de la Sal i la Casa Forestal per acollir exposicions de gran impacte mediàtic i de visitants.

Dins de la promoció de les arts plàstiques a l'Escala, s'ha de destacar la creació de la Beca de Primavera per part de l'Ajuntament. Aquesta és una beca d'àmbit internacional, que va adreçada als creadors del món de les arts plàstiques (pintures, escultura, fotografia, ceràmica, etc.), i té la finalitat de promoure la creació d'art contemporani.

Dins de l'activitat literària a l'Escala, destaquen per la seva projecció externa les activitats que s'han realitzat a l'entorn de la figura de Caterina Albert (Víctor Català), una destacada escriptora catalana estretament vinculada a l'Escala.

A l'igual que en el cas de les arts plàstiques i de l'activitat literària, l'Ajuntament de l'Escala ha creat una eina de promoció de l'activitat literària, com és la coneguda Beca de Tardor. Aquesta beca, també d'àmbit internacional, va adreçada a totes aquelles persones que treballin en el món de la literatura, el pensament, la investigació o la història, entre d'altres, per tal de promoure la creació i la investigació en aquests àmbits.

També dins de les actuacions de promoció de l'activitat literària, recentment s'ha creat la Beca d'Hivern Víctor Català, una beca d'àmbit internacional adreçada a persones que treballen en l'àmbit de la literatura, el pensament, la investigació filològica, la crítica textual i la biografia per tal d'honorar la memòria i el llegat de Caterina Albert.

Finalment, cal destacar que a l'Escala, a banda d'activitats que ja gaudeixen d'una certa continuïtat en el temps, també s'han realitzat en els darrers anys determinades activitats puntuals vinculades, principalment, al reconeixement de la figura d'algun personatge cabdal per a l'Escala o a la celebració d'algun aniversari molt assenyalat a la vila . És el cas de la participació en la celebració de l'Any Puig i Cadafalch (2001) o la commemoració del 10é aniversari de l'arribada de la Flama Olímpica a Empúries (1992-2002).

3.4.1.2 EQUIPAMENTS PÚBLICS

Cal destacar els següents elements significatius en relació a l'oferta d'equipaments públics culturals a l'Escala:

- En primer terme, l'Escala compta actualment amb un conjunt de divuit equipaments de titularitat pública, fonamentalment municipal, que estan destinats a donar servei als habitants i visitants del municipi en diferents aspectes com l'ensenyament, la sanitat, l'esport o la cultura.
- Del conjunt d'equipaments públics de l'Escala, pràcticament la meitat són de caràcter cultural (49%). Són els següents:

Taula 1. Equipaments públics de caràcter cultural (2002)

	Equipament cultural
1	Arxiu municipal
2	Biblioteca Municipal Víctor Català
3	Ca les Monges
4	Can Masset
5	Casa-Estudi Ramis
6	Casa Forestal
7	Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova
8	Cinema

	Equipament cultural
9	Escola Municipal de Música "El Gavià"
10	Pavelló Municipal de l'Esport ¹
11	Sala d'actes i exposicions de l'Ajuntament

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de l'Escala (2002)

- Els equipaments culturals de l'Escala presenten, en termes generals, diverses deficiències que fan minvar la qualitat de la seva oferta.
- També s'ha destacar la mancança de diversos equipaments públics essencials, com un espai polivalent o un museu.
- L'oferta d'equipaments culturals d'iniciativa privada a l'Escala és nul·la.

3.4.2 ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

3.4.2.1 PUNTS FORTS

El programa anual d'activitats culturals festives de la vila de l'Escala destaca per l'elevada oferta que conté, una oferta que inclou tot tipus d'activitats d'arrel tradicional, popular i turística distribuïdes especialment fora del que és la temporada alta d'estiu. Destaquen els aplecs de sardanes de Sant Martí d'Empúries, de Cinclaus i de l'Escala, la cavalcada de Reis, el carnaval, la celebració de les noces d'or i argent, la Festa del Triumvirat Mediterrà, la Festa de l'Anxova, la Festa de la Mare de Déu del Carme, la Festa de la Sal, la Festa Major o la Setmana Gastronòmica.

Hi ha un fort impuls per part de l'ajuntament de l'Escala en relació a les activitats culturals

Dins de l'oferta cultural de l'Escala, la intervenció directa o indirecta de l'Ajuntament és essencial en l'impuls, l'organització i la realització de la major part de les activitats culturals que es realitzen anualment a la vila, ja siguin de caire festiu, musical o artístic.

---

¹ Acull de manera puntual actes festius com el Carnaval o la Festa Major.

Una gran majoria de les activitats culturals són programades i organitzades des del propi Ajuntament, com la Festa de l'Anxova, la Festa de la Sal, la Setmana Gastronòmica o les Beques de Primavera, Tardor i Hivern. D'altres, compten amb el suport explícit de l'Ajuntament, ja sigui a través de la dotació econòmica per a poder realitzar l'activitat o de la cessió i de la instal·lació dels elements necessaris per a poder-la realitzar.

En aquests moments, doncs, el paper que juga l'Ajuntament de l'Escala en l'àmbit cultural és essencial, sense el qual difícilment es podrien realitzar bona part de les activitats programades anualment. En qualsevol cas, però, cal tenir present també que aquesta excessiva dependència envers l'Ajuntament pot tenir les seves connotacions negatives, en el sentit que es pot consolidar una dependència excessiva del teixit associatiu envers el consistori, i també en el sentit que l'oferta cultural es pot tornar dependent de les diferents conjuntures i voluntats polítiques.

L'Escala ha guanyat en els darrers anys nous espais per a realitzar exposicions

En els darrers anys, la vila de l'Escala ha obtingut nous espais aptes per a l'acollida d'exposicions diverses. És el cas de la sala d'exposicions del nou edifici de l'Ajuntament, que acull anualment entre 20 i 25 exposicions per terme mig, de la Casa Forestal, a on s'organitzen exposicions pensades per arribar a un gran nombre de gent, de la sala del carrer del Port o sala d'Emília Xargay, a on l'any 2001 es van fer 14 exposicions i també de la casa-estudi del pintor Ramis, oberta parcialment al públic.

També cal destacar l'ús puntual dels baixos de l'Alfolí de la Sal per a la realització de dues importants i visitades exposicions de la Fundació de la Caixa, una l'any 1997 sobre "La sal de la vida", i l'altra aquest any 2002, sobre "La forma".

L'Escala fomenta l'activitat literària i les arts plàstiques a través de diverses beques d'àmbit internacional

Per a la promoció de l'activitat literària, l'Ajuntament de l'Escala ha creat la coneguda Beca de Tardor. Aquesta beca, que té un àmbit internacional, està destinada a totes aquelles persones que treballin en el món de la literatura, el pensament, la investigació o la història, per tal de promoure la creació i la investigació en aquests àmbits. El

guanyador de la Beca se'l premia amb una estada de 45 a 90 dies a la Casa Forestal de Sant Martí d'Empúries.

També per a la promoció de l'activitat literària s'ha creat durant aquest any la Beca d'Hivern Víctor Català, també d'àmbit internacional, pensada per a persones, ja siguin amateurs o professionals, que treballen en l'àmbit de la literatura, el pensament, la investigació filològica, la crítica textual i la biografia. Com el seu nom indica, pretén honorar la memòria i el llegat de l'escriptora Caterina Albert i Paradís (Víctor Català).

D'altra banda, i en el camp de les arts plàstiques, l'Ajuntament de l'Escala ha creat una altra beca, en aquest cas la Beca de Primavera, adreçada als creadors del món de les arts plàstiques (pintura, escultura, fotografia, etc.) amb la finalitat de promoure la creació d'art contemporani. El premi consisteix també en una estada de 45 a 90 dies a la Casa Forestal.

**L'Escala programa diverses activitats festives per a la promoció
turística de la vila fora de la temporada alta d'estiu**

D'uns anys ençà, a l'Escala s'han impulsat i programat diversos actes festius de caràcter cultural durant la pre i la post temporada d'estiu. És el cas de la Festa del Triumvirat (maig), que commemora la convivència fructífera, la tolerància i la riquesa cultural de les tres cultures diferents que van arribar a conviure en el que era l'antic municipi de les Empúries (*municipium Emporiae*): els pobladors grecs, els pobladors romans i els pobladors indígenes o ibèrics; la Festa de la Sal (primer dissabte d'octubre), que commemora la importància de la sal en la vida de l'Escala i molt especialment en la conservació de l'anxova; o la Festa de l'Anxova (primer cap de setmana d'octubre), que integra diferents actes relacionats amb el producte genuí de l'Escala, l'anxova.

La seva programació fora dels mesos d'estiu respon a l'interès de dotar aquests períodes d'un conjunt d'activitats amb un important poder de convocatòria, a fi d'atreure nous visitants a l'Escala i consolidar una oferta turística fora de la temporada alta.

A l'Escala s'han organitzat diversos actes culturals puntuals per a reconèixer la figura d'il·lustres personatges vinculats a la vila o per a commemorar aniversaris assenyalats

En els darrers anys, s'han realitzat determinades activitats puntuals vinculades, principalment, al reconeixement de la figura d'algun personatge cabdal per a l'Escala o a la celebració d'algun aniversari molt assenyalat a la vila .

És el cas de la participació en la celebració de l'Any Puig i Cadafalch (2001), l'arquitecte, arqueòleg, historiador de l'art i polític que va impulsar i va iniciar les excavacions arqueològiques a Empúries (1908). Ha estat també el cas de les I i les II Jornades d'Estudi *Vida i obra de Caterina Albert i Paradís (Víctor Català) 1869-1966*, o de la commemoració del 10é aniversari de l'arribada de la Flama Olímpica a Empúries (1992-2002).

Amb aquestes activitats, més enllà del reconeixement o de la commemoració que cercaven i que van aconseguir, també han contribuït a projectar la imatge de l'Escala arreu de Catalunya i vincular-la a personatges destacats com Josep Puig i Cadafalch, Caterina Albert i Paradís i a fets de tanta transcendència com els propis Jocs Olímpics de Barcelona i l'arribada de la Flama a la platja d'Empúries.

L'Escala disposa de diferents equipaments públics culturals

En el seu conjunt, l'Escala disposa actualment d'un total d'onze equipaments públics de caràcter cultural, que permet disposar de diversos espais i serveis necessaris, com ara la Biblioteca Municipal, l'Escola Permanent de Formació d'Adults a Can Masset, l'Escola Municipal de Música "El Gavià", la Sala d'exposicions de l'Ajuntament o el Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova que gestiona el CER.

Si bé és cert que l'oferta d'equipaments públics presenta moltes mancances, com s'exposa en l'apartat de punts febles, tampoc cal oblidar que fins al moment és l'única oferta possible d'espais culturals dins del municipi de l'Escala, on no existeix cap equipament cultural d'iniciativa privada, que sigui promogut per una entitat privada, per persones particulars o per alguna fundació d'una determinada entitat d'estalvis.

L'Escala disposa, des de fa anys, d'equipaments específics per a l'educació i la formació de determinats col·lectius de la població

Dintre dels equipaments públics culturals de l'Escala, n'hi ha tres que estan específicament destinats a educar i formar determinats col·lectius de la població local, tot i que en principi no seria una competència de l'Ajuntament sinó més aviat de la Generalitat de Catalunya: l'Escola Bressol de Ballmanetes, que està ubicada a Ca les Monges i que funciona des de l'any 1991, l'Escola de Formació Permanent d'Adults, que va ser inaugurada l'any 1980, i l'Escola Municipal de Música "El Gavià", que va començar la formació musical l'any 1988 i que va ser reubicada al lloc actual l'any 1993.

Tots tres equipaments són d'una gran importància social, atès que permeten corregir mancances que d'altra manera segurament no s'haurien corregit, com és el cas de la disponibilitat d'un centre públic per acollir infants d'1 a 3 anys abans de la seva entrada al CEIP Empúries (Escola Bressol de Ballmanetes), de la disponibilitat d'un espai també públic per a la formació permanent dels adults en aquelles matèries que poden ser més necessàries (Escola d'Adults), o la disponibilitat d'un centre públic per a la formació musical reglada de diferents franges d'edat dins de la població local, i el desenvolupament de les seves aptituds musicals (Escola Municipal de Música "El Gavià").

L'Escala disposa d'un equipament de qualitat, com és la casa forestal

Dins del conjunt d'equipaments culturals, cal destacar per la seva qualitat i per l'atractiu del seu entorn, la Casa Forestal de Sant Martí d'Empúries. Basant-se en les prestacions que ofereix aquesta instal·lació (espai habitable, espais de treball, tranquil·litat, entorn atractiu, etc.), l'Ajuntament de l'Escala organitza les conegudes beques de tardor i primavera i més recentment també les d'hivern, el premi de les quals consisteix precisament en una estada gratuïta durant un temps determinat a la Casa Forestal.

D'altra banda, aquest equipament, que és propietat del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DARP) de la Generalitat de Catalunya i que està cedit a l'Ajuntament de l'Escala durant un període de 25 anys, va guanyant protagonisme en relació a les exposicions que acull, i s'està convertint en un espai de referència en

aquest sentit per a l'Escala. La darrera exposició que va acollir va ser la que commemorava el desè aniversari de l'arribada de la flama olímpica a la platja d'Empúries l'any 1992.

3.4.2.2 PUNTS FEBLES

Tot i haver un nombre important d'entitats, la majoria només es dediquen a les seves pròpies activitats i la seva implicació i col·laboració amb la resta d'entitats i les que organitza l'Ajuntament és mínima.

La gran majoria de les entitats registrades a l'Escala, es dediquen únicament i exclusiva a les seves pròpies activitats, i la seva implicació i col·laboració amb la resta de col·lectius i amb el programa d'activitats que es fan a la vila és, fora del seu àmbit, mínima. Pràcticament només es poden exceptuar el CER, l'entitat més activa de la vila i la que més actes programa per al conjunt de l'Escala, la Penya Blaugrana, que organitza la popular cantada d'havaneres de la Platja, la colla de Geganters, que col·labora en la celebració de la Festa del Triumvirat i de la Festa del Carme, i l'Associació de Veïns del Camp dels Pilans, que organitza la revetlla de Sant Joan.

La gran majoria d'entitats no col·laboren entre si per a organitzar activitats, de manera que el nivell de coordinació és molt escàs. La col·laboració del CER en part dels actes de la Festa de la Mare de Déu del Carme, la col·laboració de la colla de Geganters en la Festa del Triumvirat Mediterrà, o la col·laboració entre l'Associació de Veïns de la Gavina i l'Associació de Comerciants del Passeig de Riells, que organitzen anualment la Festa dels Riells, són alguns dels pocs casos de coordinació i treball conjunt entre entitats i també entre entitats i comissions festives.

D'altra banda, dins del registre d'entitats locals, no hi ha cap entitat de segon ordre, és a dir, cap entitat creada per ajuntar i coordinar un conjunt d'entitats que o bé siguin d'un mateix àmbit (p.e. Federació de Veïns, Federació de Comerciants, etc.), o bé siguin d'àmbits diversos (p.e. Coordinadora d'Entitats Locals). Aquesta absència dificulta que entitats amb finalitats diferents puguin coincidir en la impulsió o organització d'alguna determinada activitat, i, per tant, que s'estableixin dinàmiques de treball conjunt dins del teixit associatiu local.

No hi ha cap equipament públic a l'Escala que faci les funcions d'Hotel d'Entitats o d'Ateneu

Cap dels diversos equipaments públics de l'Escala realitza les funcions d'hotel d'entitats o ateneu, és a dir, d'edificis que ofereixen espais per a les diferents entitats de la localitat i que esdevenen un punt de referència del teixit associatiu local. La pràctica totalitat de les entitats ocupen espais separats, i aquest pot ser un dels motius, juntament amb d'altres, que expliquin el baix nivell de coordinació i col·laboració dins del món associatiu de l'Escala.

L'adaptació a edificis existents dels equipaments culturals comporta problemes d'espai, sonoritat o accessibilitat als usuaris, reduint la qualitat de l'oferta existent

La majoria dels equipaments públics de l'Escala no estan dissenyats ni adaptats per a satisfer les necessitats de les activitats culturals que acullen. Per exemple, no es disposa de cap espai pensat per a poder acollir qualsevol tipus de representació musical, des de concerts de petit format com els que ofereix l'Escola Municipal de Música "El Gavià" en espais tan poc aptes com l'església de Santa Màxima o l'església de Sant Martí d'Empúries, fins a macroconcerts com els que s'han fet al poliesportiu, tampoc apte per les deficientes condicions de sonoritat.

Tampoc es disposa d'un espai pensat per a fer representacions teatrals o d'un espai adient per a les projeccions cinematogràfiques.

L'Escala disposa en aquests moments d'onze equipaments públics culturals, com són l'Arxiu municipal, la Biblioteca Municipal Víctor Català, Ca les Monges, Can Masset, la Casa-Estudi Ramis, la Casa Forestal, el Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, el Cinema, l'Escola Municipal de Música "El Gavià", la Sala d'actes i exposicions de l'Ajuntament i temporalment el Pavelló Municipal de l'Esport.

Són en el seu conjunt equipaments de diferents tipologies i característiques, i que acullen també usos diferents. En bona part, ocupen espais que anteriorment havien tingut d'altres finalitats i que, per tant, no van ser construïts pensats en el seu futur ús cultural. És el cas de Ca les Monges, Can Masset, el Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova o l'Escola Municipal de Música "El Gavià", entre d'altres.

D'entrada, aquesta adaptació "forçada" a edificis ja existents, comporta determinades problemàtiques d'espai, d'insonoritzat o d'accessibilitat que pateixen aquests equipaments i molt especialment les persones que en fan ús.

Per exemple, la manca d'espai és una característica evident de la Biblioteca Municipal (totalment insuficient per a un municipi de la dimensió de l'Escala) i també del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova (insuficient per a les activitats del CER i que la mateixa entitat preveu de reconstruir-lo), o la mateixa Escola Municipal de Música (que està arribant a la saturació per la falta d'espai físic i per un nombre creixent d'alumnes).

Els problemes d'insonoritzat són apreciables a les diferents dependències de Can Masset i també a l'Escola de Música, mentre que les barreres arquitectòniques, que no haurien d'aparèixer i menys en equipaments públics, hi són presents i no han estat salvades a la Biblioteca Municipal, el Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, Ca les Monges o la ja esmentada Escola de Música, de manera que es limita l'accés a persones amb dificultats per al desplaçament.

Tots aquests inconvenients fan minvar de manera substancial la qualitat de l'oferta d'equipaments públics de caràcter cultural de l'Escala.

D'altra banda, i més enllà de la necessària adaptació i ampliació de determinats equipaments culturals, cal destacar la manca de determinats equipaments que puguin satisfer determinades demandes culturals. És el cas d'un espai polivalent i funcional que fos apte per a fer representacions teatrals (no hi ha un espai per al teatre a la vila), per a les audicions de música (no hi ha cap espai de l'Escala adient per a fer una audició o un concert de música), per a les projeccions cinematogràfiques (excepte el vell i desfasat Cinema, de propietat privada, no hi ha cap altra sala al municipi), o per al ball (excepte l'espai de ball del Casal de Jubilats, no n'hi ha cap altre a l'Escala).

Manca un Pla Director d'infraestructures culturals que a partir de l'anàlisi de la demanda cultural dels residents i dels visitants planifiqui les instal·lacions culturals necessàries per superar l'actual dèficit d'equipaments

Actualment, l'Escala no disposa d'un Pla Director o eina similar sobre les infraestructures culturals necessàries per a la vila, en el que, a partir de les necessitats

i demandes culturals detectades tant de la població estable com dels fluxos turístics que arriben a l'Escala, es planifiquessin, programessin i s'executessin les pertinents instal·lacions culturals que fessin possible superar l'actual dèficit d'equipaments.

Ans al contrari, la pràctica habitual està dominada més pel dia a dia i per les necessitats del moment que no pas pel seguiment d'una o més línies estratègiques contemplades dins d'un treball prèviament planificat. Aquesta manca de planificació porta a situacions com la de la Biblioteca Municipal, l'únic dels equipaments culturals de caràcter obligatori per a un ajuntament, però que està totalment desfasada des de fa anys sense que s'hagi previst ni programat la seva imprescindible ampliació, o la de Ca les Monges, en el que no se sap quin és l'ús que hauran de tenir en un futur part de les seves dependències actualment buides.

La dispersió en la ubicació dels diferents equipaments fa que no es pugui disposar d'un espai d'atracció cultural que sigui un punt de centralitat del municipi

Si bé és cert que la majoria dels equipaments culturals de l'Escala estan ubicats en el que és el nucli antic, existeix una gran dispersió en relació a la ubicació concreta de les diferents infraestructures culturals. En aquest sentit, més enllà d'espais com Can Masset o el Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, no existeix al municipi un conjunt o complex cultural, integrat per dos o més equipaments culturals, que pugui esdevenir un espai de referència per a tot el municipi i un focus d'atracció cultural.

La biblioteca municipal Víctor Català no està adaptada a les necessitats actuals d'espai, continguts i accessibilitat

És obvi que hi ha una manca d'espai físic a la Biblioteca Municipal Víctor Català, que provoca una barreja insostenible i gens funcional de les diferents seccions que conformen l'actual espai bibliotecari, a on conviuen serveis que precisen d'un cert espai i d'una determinada separació física entre si, com la consulta del fons de publicacions, el servei d'informàtica i d'internet, l'espai infantil o la consulta de les publicacions periòdiques (revistes, diaris o setmanaris). Sota aquestes condicions de barreja i atapeïment, difícilment s'optimitzen els esmentats serveis que presta actualment la biblioteca municipal i, en cap cas, s'afavoreix l'ús per part dels habitants

de l'Escala ni dels seus visitants estacionals (turisme) ni de les persones dels municipis de l'entorn.

La manca d'espai també es posa de manifest per la impossibilitat d'exposar una part prou significativa de les 19.000 publicacions del fons de la biblioteca, estimada al voltant dels 3000 ítems (16% del total). Aquestes estan amuntegades en el que és el magatzem de la biblioteca, una altra secció totalment insuficient i mancada de les mínimes condicions d'espai, d'organització i fins i tot de seguretat per la gran acumulació de materials que ha de suportar irremeiablement.

D'altra banda, la insuficiència de l'espai físic impossibilita l'existència de serveis bàsics per a la vida educativa i cultural d'un municipi, com ara una sala d'audiovisuals, una sala d'estudi, inexistent a tot el municipi, o una sala d'exposicions i conferències, totes elles habituals en les instal·lacions bibliotecàries adaptades als nous temps i a les noves necessitats de la societat. Així, la limitació de l'espai limita també els serveis que pot oferir la biblioteca i limita també la capacitat de dinamitzar un servei bàsic per a tot poble o ciutat.

Cal considerar que la majoria dels usuaris/es que van a la biblioteca de l'Escala ho fan, principalment, per a la consulta de llibres o d'altres publicacions, la lectura dels periòdics i revistes, l'estudi, la preparació de treballs escolars o la consulta d'internet, i en molta menor mesura, el préstec de llibres. És a dir, que la majoria de persones que s'acosten a la biblioteca ho fan per estar-hi durant una estona més o menys llarga i, per tant, precisen d'un espai físic a on poden situar-se i poder fer les seves tasques amb plena comoditat i tranquil·litat.

En aquest sentit, però, la biblioteca actual només compta amb 24 places (cadires) per a totes aquelles persones que vulguin consultar llibres, llegir diaris, estudiar o fer treballs d'escola, entre d'altres, mentre que només hi ha 8 places per als ordinadors i la TV, amb una ratio de dues cadires per ordinador. Òbviament, la manca de places també limita el nombre d'usuaris/es de la biblioteca, que a ben segur en podrien ser molts més que els actuals amb una major disponibilitat d'espai.

Si s'analitzen els horaris d'obertura d'aquesta instal·lació municipal, s'observa que els dilluns de tot l'any resta tancada, i obre de dimarts a divendres (tardes) i dissabtes al matí, amb un total de 20 hores setmanals invariable en qualsevol època de l'any.

Si bé aquesta dotació horària podria tenir una certa lògica des del punt de vista del personal disponible i de la consignació econòmica actual que preveuen els pressupostos de l'Ajuntament, presenta determinades mancances relatives tant als dies que obre com a l'adaptació als creixements poblacions que ocorren durant els mesos d'estius.

La majoria dels equipaments públics culturals de l'Escala no estan condicionats per garantir una correcta accessibilitat

De l'estudi realitzat, es desprèn que la gran majoria dels equipaments públics culturals que hi ha a l'Escala són inaccessibles per a aquelles persones que tenen dificultats per als desplaçaments, ja que presenten barreres arquitectòniques en els seus accessos des de la via pública i també en el seu interior. És el cas de la Biblioteca Municipal Víctor Català, situada en un primer pis i a la que només s'hi pot accedir per una escala, de l'Escola Municipal de Música "El Gavià", distribuïda en diverses plantes sense comunicació mitjançant ascensor, del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, també amb més d'una planta i sense ascensor ni rampes d'accés, o Ca les Monges, amb la mateixa problemàtica que els altres casos.

Aquesta manca de condicionament de la majoria d'instal·lacions culturals de l'Escala suposa un impediment per a totes aquelles persones que hi vulguin accedir però que presentin dificultats físiques per als desplaçaments (persones amb disminucions físiques, gent gran, etc.).

No hi ha oferta d'equipaments culturals d'iniciativa privada a l'Escala

A banda dels diferents equipaments culturals de caire públic ja citats, l'Escala no disposa de cap equipament cultural que estigui promogut per la iniciativa privada, com podria ser, per exemple, una aula cultural d'una determinada fundació vinculada a una determinada entitat d'estalvis, o un equipament lúdic-cultural explotat per una entitat privada (cinema, teatre, etc.).

3.5 DIAGNOSI PRÀCTICA ESPORTIVA

3.5.1 ELEMENTS FONAMENTALS

De la pràctica esportiva a l'Escala, es pot destacar els següents elements fonamentals:

- Actualment hi ha onze entitats esportives que promocionen i organitzen la pràctica de diferents modalitats d'esport.
- L'Ajuntament de l'Escala ha creat el Patronat Municipal de l'Esport per a coordinar i impulsar totes aquelles qüestions relacionades amb l'esport, tant el que es practica a nivell d'entitats com l'esport que s'ofereix al conjunt de la població.
- L'Escala disposa de 7 instal·lacions esportives: un pavelló poliesportiu, una pista poliesportiva descoberta, tres pistes de tennis i dos camps de futbol.
- Està prevista la construcció d'una piscina municipal coberta, dins del sector d'equipaments del Tres Pins.
- L'oferta esportiva privada a l'Escala és pràcticament inexistent, i només hi ha un gimnàs que regenta l'empresa Multigym l'Escala, SL.
- Anualment, es realitzen dos programes d'activitats esportives adreçats al conjunt de la població: el programa d'estiu, amb activitats més aviat per a satisfer l'afluència massiva de turistes, i la temporada estable d'hivern, amb activitats adreçades al conjunt de persones que resideixen al municipi

3.5.2 ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I DELS PUNTS FEBLES

3.5.2.1 PUNTS FORTS

Al municipi hi ha un elevat nombre d'activitats esportives que conjuntament amb el Patronat Municipal de l'Esport promouen la seva pràctica

Dins del conjunt d'entitats i associacions locals de l'Escala, les esportives són les més representades, amb un total de 16, onze de les quals es dediquen específicament al foment de diferents activitats esportives. La varietat d'entitats es prou elevada com per què s'abarquín la majoria dels esports més populars, com ara el futbol (FC l'Escala), el bàsquet (Club Bàsquet l'Escala), l'atletisme (Club Atletisme Flama 91) o el tennis (Club Tennis l'Escala), a més d'altres que tenen una estreta vinculació amb el mar, com la vela i l'esquí nàutic (Club Vela i Esquí i Club Nàutic Escola de Vela). En el seu conjunt, les entitats permeten una pràctica esportiva relativament permanent a 718 persones, encara que no totes són de l'Escala.

Des del Patronat Municipal de l'Esport de l'Ajuntament de l'Escala, es preparen cada any dos programes d'activitats esportives adreçades al conjunt de la població de l'Escala: un programa d'activitats per a la pràctica de l'esport durant la temporada d'estiu, especialment pensat per al turisme i per al jovent, i un programa d'activitats durant la resta de l'any, pensat per a la població estable de l'Escala.

Aquestes activitats tenen diverses finalitats, com ara fomentar la pràctica habitual de l'esport en persones de totes les edats, o potenciar les habilitats esportives d'aquelles persones que vulguin aprofundir en la pràctica concreta d'un esport.

Les instal·lacions esportives de l'Escala reuneixen bones condicions per a la pràctica esportiva

Les diferents instal·lacions esportives del terme de l'Escala són òptimes per a la pràctica dels diferents esports que acullen. Destaca el Pavelló de l'Esport, una pista poliesportiva coberta amb una tribuna per a acollir 450 espectadors, en el que es poden practicar diversos esports com bàsquet, futbol-sala, hoquei línia, tenis taula i

d'altres esports que ara no es practiquen com handbol o volei. I molt especialment, destaquen els recents camps de futbol que acullen els equips del FC l'Escala: un camp de futbol de gespa artificial i un camp de futbol de gespa natural. Amb tot, el camp de futbol de gespa natural, tot i tenir un terreny de joc magnífic per a la pràctica del futbol, està mancat encara dels vestuaris, i els equips que hi juguen s'han de canviar en els vestuaris del camp de futbol de gespa artificial.

Està prevista la construcció d'una piscina municipal coberta

Està projectada i pendent d'execució la construcció d'una piscina municipal coberta, que estaria situada dins del complex esportiu de Tres Pins, al costat del Pavelló de l'Esport. Les dimensions d'aquesta instal·lació seran de 12 metres d'ample per 25 metres de llarg. Disposarà, a més, d'una piscina petita de 6 per 12 metres, dos jacuzzis, 3-4 saunes, una sala de musculació i diverses de gimnàstica.

La construcció del camp de golf de Vilanera afavorirà la pràctica d'aquest esport al municipi

La construcció del camp de golf facilitarà l'accés de la població de l'Escala i dels nuclis veïns a aquest esport, completant l'oferta actual d'activitats esportives a la població.

3.5.2.2 PUNTS FEBLES

El pavelló de l'esport està sobrecarregat en el seu ús i pot arribar fàcilment a la saturació

Des del Patronat Municipal de l'Esport s'ha detectat la necessitat d'una nova pista poliesportiva descoberta, que pogués complementar l'actual oferta del Pavelló de l'Esport i descarregar l'elevadíssim ús que presenta actualment aquesta instal·lació, que amenaça de saturar-lo.

L'oferta esportiva de caràcter privat a l'Escala és pràcticament inexistent

Actualment només hi ha una instal·lació esportiva privada a l'Escala, que és el gimnàs que regenta l'empresa Multigym l'Escala SL. La resta d'instal·lacions són de caràcter públic. De manera que la iniciativa privada no contribueix a incrementar les possibilitats de practicar esport de la població de l'Escala.

3.6 DIAGNOSI PARTICIPACIÓ CIUTADANA

3.6.1 ELEMENTS FONAMENTALS

Els principals elements a destacar en relació al foment de la participació ciutadana a l'Escala són els següents:

- A banda dels canals de comunicació i informació habitualment emprats per l'administració pública, l'Ajuntament de l'Escala de facilita una informació àmplia, puntual i objectiva sobre els afers i activitats municipals, a través de diversos mitjans (tauler d'anuncis, butlletins oficials, bans de l'alcalde, mitjans d'informació municipals, etc.).
- A l'Escala hi ha tres mitjans de comunicació locals: la Ràdio l'Escala i el butlletí l'Arjau, que depenen de l'Ajuntament de l'Escala, i la TV l'Escala, que depèn del CER amb la col·laboració de l'Ajuntament. A través d'aquests mitjans es trameta informació diversa relativa a l'Escala i òbviament a la tasca que realitza la seva corporació.
- En els darrers anys, s'han dut a terme dos experiències de participació ciutadana en la presa de decisions municipals: el Jurat Municipal per a opinar sobre l'ús del recinte Miramar, i el Fòrum Debat sobre la possible modificació del topònim de l'Escala.
- Des de l'any 1995, l'Escala compta amb un Síndic de Greuges, que té per finalitat la defensa dels drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans davant de les actuacions de l'administració de l'Ajuntament.

3.6.2 ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I DELS PUNTS FEBLES

3.6.2.1 PUNTS FORTS

S'han aplicat diverses estratègies de participació ciutadana en els darrers anys

Per a la discussió i debat sobre dos aspectes d'interès general a l'Escala, com eren la definició dels usos de l'espai Miramar després de la reubicació del camp de futbol, i el possible canvi de topònim de la vila, es van crear dos espais de participació ciutadana: d'una banda, el Jurat Municipal del recinte Miramar (tardor del 2000), i de l'altre, el Fòrum Debat sobre el nom de l'Escala (tardor-hivern del 2001). En el primer dels casos, les aportacions de la gent del Jurat Municipal han estat incorporades en el projecte que ha de redefinir la zona, mentre que en el segon cas, tot i que els membres del Fòrum es van declarar partidaris de la modificació del topònim de l'Escala i afegir-hi el nom d'Empúries, finalment l'Ajuntament va desestimar aquesta possibilitat davant del rebuig mostrat per diversos col·lectius locals.

L'Escala disposa d'una Sindicatura de Greuges des de 1995

Per un acord del Ple de l'Ajuntament de l'Escala, es va crear l'any 1995 la institució del Síndic de Greuges al municipi. Aquesta figura pretén defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans davant de les actuacions de l'administració de l'Ajuntament, i és una via d'intermediació entre l'administrat i l'administració.

3.6.2.2 PUNTS FEBLES

Tot i disposar de diferents elements orientats a facilitar el debat i la participació ciutadana, la població de l'Escala té tendència a participar poc en aquelles qüestions que no perceben com d'interès directe

De forma similar al que s'ha explicat en el cas de les associacions i entitats de l'Escala, que en general es dediquen a les seves activitats pròpies i que col·laboren poc amb la resta d'actes que organitzen altres entitats o el propi Ajuntament, la població té tendència a participar poc en aquelles qüestions que no són percebudes

com d'interès directe, el que fa la participació ciutadana en els actes no estrictament festius sigui molt baixa.

3.7 DIAGNOSI PATRIMONI I IDENTITAT

3.7.1 ELEMENTS FONAMENTALS

El municipi de l'Escala disposa avui en dia, com a resultat de la seva pròpia història, d'una rica i variada mostra de diferents tipus de patrimoni, ja sigui arqueològic, arquitectònic, cultural, immaterial, històric, natural o rural. Aquest conjunt patrimonial és part indisociable de la identitat i essència d'aquesta vila marinera, alhora que esdevé un actiu imprescindible per a comprendre la realitat present de l'Escala com a conseqüència d'un determinat devenir històric.

Dintre del patrimoni local, s'ha considerat en aquest estudi els següents elements:

- Els **jaciments arqueològics**, molt especialment el d'Empúries però també d'altres com el de Cinclaus, Muntanya Rodona, veïnat de Vilanera o els de les zones subaquàtiques d'Empúries, Riells i la Clota, que en el seu conjunt fan de l'Escala un poble amb un ric patrimoni arqueològic.
- Els **nuclis poblacions històrics**, com Sant Martí d'Empúries, el més destacat, Cinclaus, que avui forma part del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, el veïnat de Vilanera, les Corts o els Recs.
- Els **edificis, les construccions i els elements immobles històrics**, com ara l'Alfolí de la Sal, el més emblemàtic de tots, el Cementiri Marí, Can Maranges, les torres de Montgó i del Pedró, la font i el safareig del Pedró, la Casa Albert, el Museu Arxiu Víctor Català, la casa-estudi de Rafel Ramis, la casa de pescadors de Can Bordas o els pilons de la Punta.
- Els **espais de referència històrica**, entesos com aquells espais que han tingut una gran transcendència econòmica i social al poble. Es poden destacar la Platja, l'antic port de l'Escala, la Punta, el Port d'en Perris, la Mar d'en Manassa o el Codolar.
- Els **monuments**, com el monument a la gent del Mar, el monument a l'Avi Xaixu, el monument a la Dona Marinera o el Lampadófor.
- Les **Festes Tradicionals**, estretament vinculades a la història de l'Escala i les seves costums i tradicions, d'entre les que cal destacar la Festa de l'Anxova, la Festa de la Sal, la Festa del Triumvirat Mediterrà o la Festa del Carme, a més de la celebració puntual de quatre destacats centenaris a la vila: el I Centenari de l'enllumenat elèctric (Festa de la Llum, 1995), el II Centenari de la font i el safareig públic (Festa de l'Aigua, 1996), el III Centenari de l'Alfolí de la Sal (Festa de la Sal, 1997), i el IV Centenari de la Torre de Montgó (Festa del Foc, 1998).

- Els **camins històrics i rurals**, alguns dels quals encara mantenen una part o la totalitat del seu antic recorregut, com el camí vell d'Empúries, el camí de les Corts a Empúries, el camí de Cinclaus a l'Armentera o el camí ramader de les Corts pel Camp dels Pilans, Poble Sec i Riells.

Per a la difusió d'aquest actiu patrimonial, l'Ajuntament de l'Escala ha dissenyat tres rutes històriques: la ruta Blava o Vora Mar, la ruta Blanca o Barri Vell i la ruta Verda o Fora Vila. Puntualment, durant l'estiu, s'organitzen activitats per a donar a conèixer algun element de referència, com és el cas dels indrets relacionats amb l'escriptora escalenca Víctor Català, que van ser integrats dins d'una ruta històrica organitzada durant l'estiu del 2001.

Des del jaciment d'Empúries, sota la direcció del Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries, també s'organitzen activitats de difusió d'aquest valuós jaciment, fonamentalment duran l'època d'estiu.

Finalment, s'ha de destacar l'adequació de l'edifici de l'escorxador per a ubicar-hi el futur Centre de Difusió i Gestió del Patrimoni Local, a partir del qual es pretén potenciar el patrimoni del municipi.

3.7.2 ANÀLISI DE PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES

3.7.2.1 PUNTS FORTS

L'Escala té un patrimoni arqueològic, arquitectònic, cultural, històric, natural i rural de gran valor i diversitat. Destaca sobre tot el jaciment arqueològic d'Empúries que representa una atracció de primera magnitud

El municipi de l'Escala disposa avui en dia d'un patrimoni de gran valor i diversitat, ja sigui des de la vessant arqueològica, arquitectònica, cultural, històrica, rural, natural o fins i tot festiva.

Cal destacar per sobre de tot el jaciment arqueològic d'Empúries, el conjunt patrimonial més important de l'Escala i un dels més destacats de Catalunya i de l'estat espanyol.

Al seu costat, l'Escala disposa d'edificis històrics com l'Alfolí de la Sal o el Cementiri marí, de nuclis poblacionals com Sant Martí d'Empúries, Cinclaus o les Corts, d'espais

de referència històrica com la Platja o el Port d'en Perris, de monuments com el de la gent del Mar a la Punta o el Lampadófor, o del propi casc antic del poble, amb carrers tan típics i característics com el carrer Perxel, el carrer Calvari o el carrer Canyet. Tots aquests elements i molts d'altres complementen, en el seu conjunt, l'interessant actiu patrimonial de l'Escala.

El jaciment arqueològic d'Empúries rep més de 200.000 visites a l'any i representa un dels principals atractius turístics de l'Escala. Aquest gran poder d'atracció del conjunt el converteix en un element clau per a la difusió del patrimoni de l'Escala i per a la seva oferta turística.

L'Escala organitza una variada oferta d'activitats lúdico-culturals vinculades al seu patrimoni i la seva identitat històrica

Entre la primavera i la tardor de cada temporada, l'Escala organitza diverses activitats de caire lúdico-cultural que estan estretament vinculades al seu propi patrimoni i identitat. A partir d'aquestes activitats es pretén donar a conèixer a tota la gent que visita o fa estat al municipi la història del poble i els seus principals valors.

Algunes de les més destacades són la Festa del Triumvirat Mediterrà (primavera), que reviu el passat grecoromà d'aquesta vila, la Festa del Carme (estiu), dedicada a la gent del mar i la seva patrona, la Festa de l'Anxova, dedicada al producte per excel·lència de l'Escala o la Festa de la Sal, que s'organitza a l'entorn de la transcendència de la sal en l'evolució històrica del municipi.

A banda d'aquestes festes tradicionals de caire permanent, també s'han organitzat a l'Escala diverses festes per commemorar les efemèrides de quatre elements molt vinculats a la història de la vila: la llum, l'aigua, la sal i el foc. Així, s'ha celebrat el I Centenari de l'enllumenat elèctric o Festa de la Llum (12995), el II Centenari de la font i el safareig públic o Festa de l'Aigua (1996), el III Centenari de l'Alfolí de la Sal o Festa de la Sal (1997), i el IV Centenari de la Torre de Montgó o Festa del Foc (1998).

Existeixen diverses activitats destinades a la difusió directe del patrimoni local

Més enllà de la funció divulgativa que tenen les activitats festives que s'organitzen a l'Escala, l'Ajuntament de l'Escala i el Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries han establert un conjunt d'activitats per a donar a conèixer el ric patrimoni de l'Escala.

En aquest sentit, l'Ajuntament de l'Escala ha dissenyat tres rutes per a visitar aquells indrets i elements del patrimoni local més interessants: la ruta Blava (Vora Mar), la ruta Blanca (Barri Vell) i la ruta Verda (Fora Vila). Cal assenyalar, però, que aquestes rutes no disposen d'una senyalització física sobre el terreny, llevat de certs plafons explicatius en algun element d'interès, i que el plànol que les acompanya no és gaire aclaridor, per la qual cosa pot ser complicat de seguir el seu recorregut en certs moments.

A banda de les rutes, l'Ajuntament també organitza d'altres activitats pensades exclusivament per a l'estiu, com és el cas de la ruta històrica pels indrets relacionats amb l'escriptora Víctor Català que es va fer l'any 2001.

Finalment, el Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries organitza diferents actes durant l'estiu per a divulgar el patrimoni arqueològic d'aquest jaciment, com és el cas dels tradicionals "Un capvespre a Empúries" o "Capbussades al passat".

S'està rehabilitant l'antic escorxador per a ubicar-hi el centre de difusió i gestió del patrimoni local

Actualment, s'està rehabilitant i ampliant l'edifici de l'antic escorxador, situat al costat de la font i el safareig del Pedró, per tal de convertir-lo en la seu del Centre de Difusió i Gestió del Patrimoni Local. Aquest espai, quan estigui acabat i consolidat, ha de tenir una funció essencial en la protecció, conservació, difusió i potenciació del patrimoni local de l'Escala.

A banda de les activitats que pugui acollir dintre del seu propi recinte, està previst que el Centre estigui estretament vinculat al conjunt d'elements del patrimoni del poble, i sigui, en aquest sentit, un punt de partida a partir del qual derivar les visites cap a d'altres indrets d'interès de l'Escala.

Està prevista la creació a curt termini de diferents espais museístics al municipi

Tot i que encara estan en una fase inicial, l'Ajuntament de l'Escala ha previst la creació, a curt termini, de tres nous espais-museus al municipi: el museu de l'Anxova i de la Sal, el museu de la Torre de Montgó i el museu del Pescador.

Aquests tres espais, estretament relacionats amb el mar i la pesca, han de servir per a donar a conèixer el passat mariner de la vila.

3.7.2.2 PUNTS FEBLES**No existeix Pla Director per a la protecció, la conservació i la difusió del patrimoni de l'Escala**

Tot i que s'han previst diverses i importants actuacions per a potenciar el patrimoni local, algunes de les quals s'estan executant a l'actualitat, aquestes no responen a un necessari projecte global o pla director sobre el conjunt del patrimoni de l'Escala, que contempli els actius patrimonials en el seu conjunt i que estableixi les estratègies a seguir en relació a la protecció, conservació, gestió i difusió dels diferents elements de patrimoni.

D'igual manera, aquest pla director hauria de dotar de la necessària relació i integració als diferents elements del patrimoni local, qüestió que actualment encara està pendent en gran mesura. És important, en aquest sentit, l'aprofundiment de les relacions entre el conjunt d'Empúries i d'altres restes que sembla tenen un origen similar, caldria garantir una major excepció d'alguna actuació puntual com són les rutes històriques dissenyades.

Així mateix, caldria aprofundir en l'estudi arqueològic i la posterior protecció com Bé d'Interès Cultural de diversos jaciments i edificacions que s'haurien d'integrar dins del Pla Pilot de Parc Cultural del Baix Ter i del Baix Fluvià que s'aprovà l'any 2001 al Parlament de Catalunya.

Tot i que darrerament s'ha creat un Grup de Patrimoni amb la finalitat de garantir una millor protecció dels diferents elements del patrimoni de l'Escala, en el que hi participen representants tècnics de diverses àrees de l'Ajuntament de l'Escala i també representants d'entitats preocupades pel patrimoni local, sembla que a la pràctica no s'acaba d'implementar i que no existeix una reglamentació documental interna per a garantir aquesta necessària coordinació entre les àrees pertinents (d'una banda, activitats i de l'altra, cultura i arxiu local) i, tanmateix, per fixar quins són els tràmits i quins han de ser els requisits, des del punt de vista del patrimoni, per atorgar una determinada autorització de construcció o per aprovar un determinat planejament parcial, sempre vetllant per a la necessària protecció i conservació del patrimoni local.

L'Escala no disposa d'un catàleg de patrimoni

Més enllà que el Pla General d'Ordenació Urbana de l'Escala relaciona, en el seu redactat, un conjunt d'edificacions i d'altres elements d'interès sota el nom genèric de "Catàleg d'Edificis i Elements Protegits", actualment no existeix un Catàleg de Patrimoni ni el corresponent Pla Especial de protecció d'aquest patrimoni.

Les possibilitats d'intervenció de l'Escala en la gestió i direcció del jaciment arqueològic d'Empúries són, en el marc actual, inexistents

D'acord amb el marc vigent, l'Ajuntament de l'Escala no pot intervenir de manera directa en la gestió i direcció del jaciment arqueològic d'Empúries, funcions que són exclusives del Museu d'Arqueologia de Catalunya.

En aquest sentit, caldria negociar amb la Generalitat de Catalunya la participació de l'Escala en aquest important jaciment, a fi d'establir una necessària gestió compartida del mateix i garantir una major autonomia en relació a d'altres jaciments arqueològics de Catalunya.

La major part del Patrimoni del municipi és de propietat privada o depèn d'altres Administracions, el que limita la intervenció del municipi en la seva gestió i difusió

Tot i que molts estan protegits i apareixen en les rutes adreçades a la difusió del patrimoni de l'Escala, la propietat privada de bona part dels edificis locals d'interès, com l'Alfolí de la Sal, Can Maranges, Casa Albert, el Museu Arxiu Víctor Català, els masos de Cinclaus, els masos de les Corts, els masos dels Recs o la casa de pescadors de Can Bordas, esdevé un gran impediment per a què puguin ser visitats i gaudits de manera habitual per la gent, que s'ha de conformar a contemplar-los des del mateix carrer o del camí rural corresponent.

Només en comptades i excepcionals ocasions al llarg de l'any, i en el marc d'alguna jornada cultural, algun d'aquests edificis obre les seves portes a les visites, com pot ser Can Maranges o el Museu Arxiu Víctor Català. L'Alfolí de la Sal, el més emblemàtic de tots, va obrir les portes per darrera vegada l'estiu de 1997, en motiu de l'exposició "La sal de la vida", i la tardor del present ho tornarà a fer, coincidint amb una nova exposició de la Fundació "La Caixa". La resta d'edificis, la gran majoria, no poden ser visitats.

Cal apuntar també que, a banda de les dificultats o impediments per a visitar les propietats privades, d'altra banda lògiques, aquells edificis o construccions de caire públic, com el Cementiri marí o la torre de Montgó, tampoc poden ser visitats de manera habitual, en aquest cas degut a la manca de possibilitats per a mantenir-los oberts al públic.

Caldria, doncs, a fi de garantir una completa difusió del patrimoni local, establir diferents estratègies, com, per exemple, convenir amb les propietats privades un major ús públic d'aquests espais, atreure la iniciativa privada en l'adquisició de certs edificis de referència per a la vila, o incrementar les dotacions públiques per a garantir la dinamització del major nombre d'elements patrimonials possible.

No existeix una normativa que vetlli per l'estètica, les característiques arquitectòniques i ornamentals dels edificis i les cases del casc antic, de forma que es respecti la imatge i identitat històrica de l'Escala

El casc antic del municipi representa el lligam més visible entre la història del nucli i el present. Es detecta que hi ha cases abandonades, noves construccions alienes a la tipologia general del nucli antic, mitjaneres que donen una visió estètica poc acurada. Totes aquestes qüestions s'haurien de considerar en una normativa orientada a vetllar per la imatge i identitat històrica del municipi.

Els camins històrics i rurals de l'Escala no estan inventariats ni senyalitzats

Malgrat el creixement urbanístic que ha experimentat l'Escala, encara és possible trobar diversos camins històrics i rurals del municipi que mantenen, parcialment o total, el seu antic recorregut.

Aquests camins, però, i tot i el seu atractiu, no estan encara inventariats ni tampoc senyalitzats per a fomentar l'ús de la gent que faci una visita o una estada a l'Escala.

Cal tenir en compte que a través d'aquests camins es pot conèixer part del patrimoni de l'Escala, especialment d'aquell que està situat a l'interior del terme, com ara Cinclaus, les Corts, Mas Vilanera o Els Recs, i evidentment el conjunt d'espais lliures en els quals s'integren. A més, s'ha de considerar que aquests camins són les vies d'accés, a partir de les excursions a peu, en bicicleta o a cavall, a dos importants espais naturals de l'entorn proper a l'Escala: per una banda, el Montgrí, i per l'altra, el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, que té una petita part de la seva superfície a dins del terme de l'Escala.

Potenciar aquests camins, doncs, permetria potenciar a la vegada el patrimoni local i permetria incrementar les potencialitats de l'Escala a partir de les seves relacions amb espais naturals propers.

3.7.2.3 OPORTUNITATS

L'actiu patrimonial de l'Escala atorga al municipi un rellevant fet diferencial

Més enllà de quin sigui el seu estat de conservació o el seu grau de protecció, l'Escala disposa, entrats ja al segle XXI, d'un important conjunt patrimonial. Aquest actiu del municipi, amb el jaciment d'Empúries al capdavant, ha de permetre a l'Escala incrementar i diversificar el seu atractiu turístic.

Cal tenir en compte la creixent demanda, per part dels turistes, d'altres atractius a banda dels característics de tot municipi costaner com ara l'Escala. En aquest sentit, els jaciments arqueològics, les edificacions històriques, la relació mar-interior, el patrimoni rural i natural o les festes tradicionals, entre molts d'altres, són aspectes que l'Escala hauria de potenciar i revalorar, en la línia del que ja s'està començant a fer, a fi d'obtenir un important fet diferencial envers d'altres localitats.

La superfície excavada del jaciment arqueològic d'Empúries s'incrementarà en els propers anys

Tot i la importància del conjunt d'Empúries tal i com es coneix avui en dia, cal tenir en compte que les restes excavades només representen el 25% del total que s'estima que poden estar sota terra, de manera que és previsible que, en el marc del Pla Director d'Empúries previst fins al 2008, la magnitud i importància del conjunt s'incrementi en els propers exercicis.

El jaciment arqueològic d'Empúries pot ser declarat patrimoni de la humanitat l'any 2008

L'Ajuntament de l'Escala, el Museu d'Arqueologia de Catalunya i el Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries, presentaran la candidatura del jaciment arqueològic de la ciutat grecoromana d'Empúries per a què sigui declarat "Patrimoni de la Humanitat" per la Unesco l'any 2008, data en la que es commemorarà el centenari de l'inici de les excavacions oficials d'Empúries impulsades per en Josep Puig i Cadafalch.

La declaració com a "Patrimoni de la Humanitat" podria suposar un salt qualitatiu molt important per a la zona i en conseqüència per a l'Escala.

**L'Escala promourà que Empúries rebi la flama olímpica del jocs del
2004**

El ple de l'Ajuntament de l'Escala va acordar, en sessió de 9 d'octubre de 2001, sol·licitar que Empúries rebi la Flama Olímpica dels Jocs del 2004, que s'han de celebrar a Atenes, aprofitant que l'organització de les olimpíades ha previst que la Flama recorri els cinc continents abans d'arribar a Atenes.

Amb aquesta resolució, l'Escala pretén revivre la històrica arribada de la Flama Olímpica a la platja de les Muscleres Grosses d'Empúries, en motiu dels Jocs de Barcelona'92, fita que va suposar un important impuls per al municipi.

3.8 ORGANITZACIÓ I GESTIÓ MUNICIPAL

3.8.1 ELEMENTS FONAMENTALS

Els elements fonamentals a destacar en relació a l'organització i gestió municipal són els següents:

- L'organigrama municipal general està integrat per dos nivells: el nivell polític, amb el Ple de l'Ajuntament, l'Alcaldia, la Comissió de Govern i la Junta de Portaveus, i el nivell tècnic, amb els diferents departaments de l'administració local.
- El govern local està integrat per l'Alcalde i la Comissió de Govern, i té tres àrees d'actuació: l'àrea de Serveis Ciutadans, l'àrea de Govern Local i Programació i l'Àrea Tècnico-Econòmica.
- Cadascuna de les tres grans àrees de l'Ajuntament de l'Escala concentra un conjunt de seccions i serveis tècnics, necessaris tant de cara a la vila i els seus habitants i visitants, com des d'un punt de vista d'organització interna
- Cada secció o servei específic de l'Ajuntament disposa del seu cap de secció o cap de negociat en funció del cas, que és qui dirigeix i coordina la seva secció o servei. Aquests càrrecs representen el primer nivell tècnic dins de cada macroàrea de l'Ajuntament, per sobre del qual només hi ha el regidor delegat de la secció o servei en qüestió i el regidor coordinador de l'àrea.
- La marcada estacionalitat que s'observa a l'Escala en diferents qüestions, com a conseqüència del seu caràcter eminentment turístic, també s'observa en part dins de l'organització tècnica de l'Ajuntament. L'àrea de Joventut és la que experimenta un major increment en relació a la dotació de personal, amb 18 nous monitors i coordinadors per als casals i activitats d'estiu. Destaca també l'increment de la Policia Municipal, amb 6 nous efectius durant l'estiu, i del Patronat Municipal de Turisme, amb 5 noves persones en plantilla.
- L'Ajuntament de l'Escala, com a administració pública municipal que és, té la competència directa en diverses qüestions relacionades amb el medi ambient, com així disposa Llei 6/9187, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya.

- Part d'aquestes competències, com ara la recollida d'escombraries, l'abastament d'aigua potable, el control de la qualitat de l'aigua per al consum humà, la reparació i conservació de les platges o les campanyes de comunicació ambiental, es supervisen i coordinen des de la Regidoria d'Obres i Serveis.
- La majoria dels recursos assignats al pressupost de Medi Ambient i Platges, dins de la Regidoria d'Obres i Serveis, es destinen a recollida de residus i abastament d'aigua potable, mentre que a les accions pròpiament de medi ambient, com serien la reparació i conservació de camins i de recs i la publicitat ambiental, s'hi dedica una mínima part del total.
- Dins de les dependències de l'Ajuntament de l'Escala es realitzen diverses accions de gestió ambiental, com ara la recollida selectiva del paper o la recollida selectiva de piles.

3.8.2 ANÀLISI DELS PUNTS FORTS I DELS PUNTS FEBLES

3.8.2.1 PUNTS FORTS

3.8.2.2 PUNTS FEBLES

L'estructura administrativa de l'Ajuntament de l'escala no disposa d'una gerència

L'administració de l'Ajuntament de l'Escala està dividit entre tres grans àrees: l'àrea de Serveis Ciutadans, l'àrea de Govern Local i Programació i l'àrea Tècnico-Econòmica, cadascuna amb els seus respectius equips polítics i tècnics. Per sobre d'aquestes àrees, només hi ha el nivell polític del govern, format per l'Alcalde i la Comissió de Govern, que és qui a la pràctica dirigeix i coordina l'acció de l'Ajuntament de l'Escala, tant a nivell polític però també a nivell tècnic.

Aquesta estructura, però, denota clarament la manca d'un nivell tècnic situat per sobre de les tres àrees de l'Ajuntament, en concret una gerència, que, a partir de les línies estratègiques fixades des del nivell polític de govern, assumís la direcció tècnica del conjunt de les diferents àrees de l'Ajuntament i garantís la coordinació entre elles, i la

plena transversalitat de l'acció de govern, amb la finalitat de garantir la màxima eficàcia en el funcionament intern de l'administració local. El nivell de la gerència o la figura del gerent, però, no està contemplada en l'organigrama de l'Ajuntament de l'Escala.

No existeix un nivell tècnic de direcció i coordinació dins de cadascuna de les àrees de l'ajuntament

Si abans es comentava la manca d'un gerent, situat per sobre de les tres àrees de l'Ajuntament, en aquest punt es constata la manca, a dins de cadascuna de les esmentades àrees, d'un nivell tècnic que s'encarregui de la direcció i la coordinació de l'àrea.

L'actual configuració de l'estructura administrativa de l'Ajuntament divideix cada gran àrea en diverses seccions o serveis, que estan dotades amb els seus pertinents caps de secció o caps de negociat en funció de cada cas. Aquests càrrecs, que dirigeixen i coordinen la seva secció o servei, representen a la pràctica el primer nivell tècnic dins de cada macroàrea de l'Ajuntament, per sobre del qual només hi ha el regidor delegat de la secció o servei en qüestió i el regidor coordinador de l'àrea. De manera que no existeix dins dels organigrames de les diferents macroàrees de l'Ajuntament de l'Escala la figura del responsable tècnic director i coordinador de l'àrea, sota la responsabilitat del qual estarien els diferents caps de secció o servei.

A la pràctica, aquesta absència pot provocar un manca de contacte, coordinació i transversalitat entre departaments o serveis que estan a priori establerts dins d'una mateixa àrea, com és el cas del que succeeix dins de l'Àrea de Serveis Ciutadans, a on les reunions entre els caps de secció fa més d'un any que no es produeixen.

Dins de l'organigrama de l'ajuntament no existeix una àrea o departament específic de medi ambient i sostenibilitat

L'organigrama actual de l'Ajuntament de l'Escala no contempla una àrea o departament que sigui específic de medi ambient i sostenibilitat. Actualment, les

qüestions relacionades amb la gestió ambiental municipal són assumides dins de la Regidoria d'Obres i Serveis com una part més de la seva activitat.

Bàsicament, les accions que aquesta regidoria fa en relació al medi ambient són el manteniment de camins i recs i les campanyes de comunicació ambiental, a banda del manteniment de platges, del servei de recollida d'escombraries i del servei d'abastament d'aigua potable, que serien més aviat serveis municipals en si que no pas accions específicament ambientals.

D'altra banda, tampoc hi ha una àrea específica que assumeixi i impulsi les qüestions relatives a la sostenibilitat, si bé en aquests moments la direcció tècnica del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat (PALS) per part de l'Ajuntament recau en la figura del Cap de Cultura. Cal tenir present que tant l'aplicació del PALS com l'aplicació de les polítiques de sostenibilitat requereixen d'una secció específica per al seu impuls, la seva execució i el seu seguiment posterior, i per a garantir la seva completa transversalitat.

L'Ajuntament de l'Escala no disposa de les ordenances municipals relatives a les qüestions ambientals de la seva competència

Dins de l'àmbit ambiental, i segons les competències que li atribueix la normativa vigent, l'Ajuntament de l'Escala té capacitat per a dictar i executar diferents ordenances municipals sobre qüestions com la recollida i tractament de residus sòlids urbans, l'ordenació territorial, l'abastament d'aigua potable, l'ordenació de les activitats d'acord amb la llei d'intervenció integral de l'administració ambiental, els sorolls, els parcs i jardins, les zones de protecció especial o el clavegueram, entre d'altres qüestions.

Tot i això, cal dir que l'Ajuntament de l'Escala no disposa actualment de cap d'aquestes ordenances o d'altres que tinguin relació amb els temes ambientals.